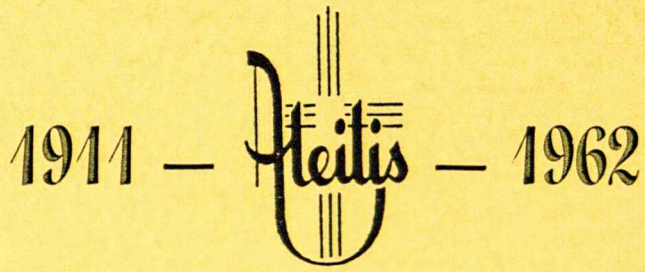

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1962 GRUODIS - DECEMBER Nr. 10

TURINYS

Vajaus atsišaukimas 257
Kataliko intelektualo problematika (II dalis) **Rimvydas Šiažas** 258
Prisiminimų erdvės (eil.) **Leonida Paulytė** . . 261
Veidai Kalėdų žvaigždės šešėlyje — **K. I. Urbonas** 262
Lapams krentant — **Laima Kalnytė** . . . 263
Kalėdų malda (eil.), Parodoje (eil.) — **Leonida Paulytė** 263
Baigusieji 264
Kalėdos svetur — **Ramunė Juozevičiūtė** . . 265
Kviečiai — **D. Brazytė-Bindokienė** . . . 266
Partizanai (atsiliepimas) — **Rimantas Pauliukonis** 267
Žingsniai — bet kur? — **Pranys Alšėnas** . . 268
Quo Vadimus? — **Dalia Indreikaitė** . . . 269
Jaunos dienos (eil.) — **Kazys Jankauskas** . 269
Pabučiavimas (eil.) — **O. B. Audronė** . . 269
Moksleivio ateitininko pareigos — **Vytas Radzivanas** 270
Milijonierius (eil.) — **O. B. Audronė** . . . 271
Šalta, žmogau, šalta — **Vacys Šaulys** . . 272
Kaliksto katakombos (eil.)—**Alfonsas Tyruolis** 272
Mykolo Angelo Pieta (eil.)—**Alfonsas Tyruolis** 272
Krantas (eil.) — **Leonida Paulytė** 273
M'AMA — **Veronika Tijūnėlytė** 273
Knygos 274
Džiribakas ir ča ča — **M. V.** 275
Šiurpulingai maloni prezencija — **kun. J. Kidykas, SJ** 277
Nepaprastoji konferencija — **AFV** . . . 278
Darbai ir žmonės 280
Pasikalbėjimas su administratorium — **A.T.** 285
Rėtis vandens nelaiko — **J. Šoliūnas** . . . 286
Jauni veidai — **j.š.** 287
Pagalvok! — **M. Pakalniškytė** 288
Magdė Auksaburnė 288

Viršelio nuotrauka **Vytauto Maželio.**
257 p. iliustracija **Giedrės Žumbakienės.**
Šį numerį redagavo **R. Repšio** kolektyvas.

Vyr red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

Kaip jau daugelį kartų teko girdėti, ATEITIES žurnalo finansinė padėtis nėra pasigerėtina. Žurnalas skęsta skolose, o tuo tarpu prenumeratoriai nesiteikia už prenumeratą atsilyginti. Toks prenumeratorių elgesys nesuteikia administracijai šviesesnio rytojaus. Kur viso šito problema?

Atsakymas yra aiškus — stoka organizacinio narių drausmingumo bei susipratimo!

Kiekvienas ateitininkas turi sielotis šio žurnalo gyvavimu, nes tai ateitininkijos pasididžiavimas prieš visą katalikišką, lietuvišką bei tarptautinį pasaulį. Koks jis turiningas bei patrauklus! Kiekvieno nario organizacinė pareiga reikalauja rėmimo prenumeruojant, atsilyginant bei supažindinant jį su visa katalikiška - lietuviška visuomene.

Nemalonu pranešti, kad ATEITIS kas kart vis gilyn ir gilyn grimsta į finansinę bedugnę. Kas kart skola didėja, o prenumeratoriai kaip nesiteikė reaguoti į administracijos raginimus, taip ir nesiteikia. Atrodo, kad visi raginimai raštu atranda savo atgarsį šiukšlių dėžėje.

Liūdna kalbėti apie ATEITIES skolininkus, bet dar liūdniau, kad šis kilnus žurnalas neturi prieauglio; kitaip sakant, nėra naujų prenumeratorių. Jeigu pažvelgsime skaitytojų sąrašan, pamatysime, kad ATEITĮ prenumeruoja beveik vieni ateitininkai. Bet juk ATEITIS yra visos katalikiškosios - lietuviškos visuomenės atstovas pasaulyje. Visi gali ja gėrėtis ir grožėtis.

Žurnalas be naujų prenumeratorių negali ilgai gyvuoti ir klestėti. Jeigu nedidėja skaitytojų apimtimi, tai reiškia, kad jisai jau pradeda mirties kelią, ir bematant atsidurs tiktai prisiminimų puslapiuose. Bet argi mes galime leisti šiam vieninteliam katalikiško jaunimo žurnalui, gyvuojančiam daugiau 50 metų, užsidaryti...?!

ATEITIES administracija, matydama šią kritišką žurnalo padėtį, skelbia Maironinių Metų Didįjį Vajų. Šis vajus prasidėjo su Kultūros Kongreso atidarymu ir baigsis paskutiniąją Maironinių Metų dieną (gruodžio 31 d.).

Šio vajaus tikslas yra supažindinti lietuvišką visuomenę su ATEITIMI, susilaukti daugiau skaitytojų ne iš ateitininkijos tarpo, ir įgyvendinti mintį, kad kiekvienas ateitininkas prenumeruoja ir skaito ATEITĮ.

Artėja Kristaus gimimo šventė. Argi gali būti gražesnė bei kilnesnė dovana už ATEITIES užprenumeravimą savo draugui, kaimynui, kolegai...?

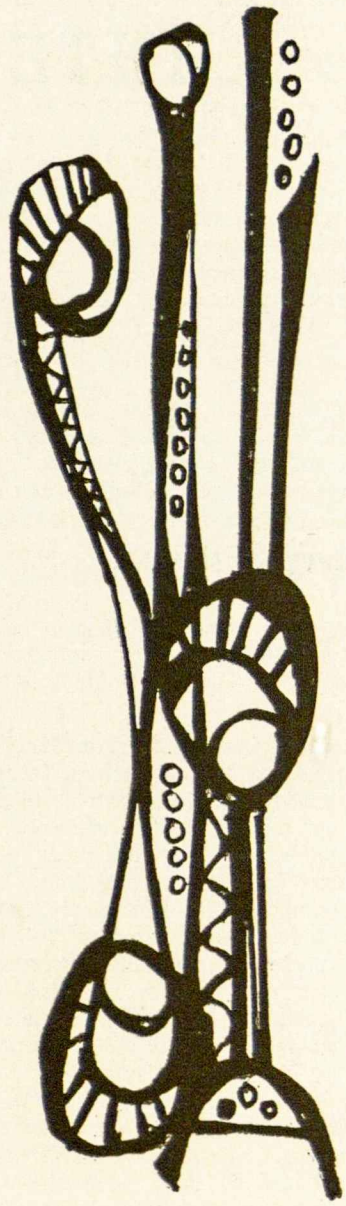

Mielas sendraugi, studente, moksleivi ateitininke, neleik ATEIČIAI mirti, nes tai bus Tavo pačio, kaip ateitininko, mirtis.

Ko uoliau prisidėk prie šio vajaus — tai yra ATEITIES gyvybinis žygis. Neapleisk ATEITIES!

Sutelkim visą dėmesį ATEITIN.

Ištvermės ir į darbą!

MAIRONINIŲ METŲ DIDŽIOJO VAJAUS KOMITETAS

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

KATALIKO INTELEKTUALO PROBLEMATIKA

(Tęsinys)

Rimvydas Šliažas, buvęs Ateities redaktorius, šiuo metu ruošia doktoratą germanistikoje University of Chicago. Čia spausdinama paskaita buvo skaityta SAS vasaros stovykloje. Joje iškelti klausimai paimti šių metų SAS studijinei temai.

RIMVYDAS ŠLIAŽAS

Įdomios mintys, kurios kilo iš meditacijos apie meno kūrinį, buvo parašytos prof. Sparshott **Toronto Quarterly** žurnale. Meno kūriny Sparshott pastebi keturias ypatybes: 1. jis yra, 2. jis tobulas, 3. jis tobulas iš savęs, 4. jis standartas, pagal kurį žmogus teisiamas. Tad kaip religija menas atskleidžia ką nors "visiškai kito", kas išlaisvina, praturtina galvojimo vienatvę ir kartu atskleidžia daikto aspektą, kurio žodžiai negali išreikšti. Tai, kas mus saisto, mus teisia, peržengia mus. Mes šį aspektą galime dalykuose patirti, bet mes negalime jo išreikšti žodžiais. Iš panašios problematikos šv. Tomas Akvinietis eina prie Dievo. Tačiau kokia modernaus filosofo problema? Filosofija, eidama su Wittgenstein, sutapatino žodį su realybe — visa tai, kas neišreiškiama žodžiais, jai neegzistuoja. Mes galime būti teisiami tik to, kas peržengia mūsų būtį. Tačiau kas peržengia mūsų būtį yra neišreiškiama žodiais ir kas neišreiškiama žodžiais, neegzistuoja, yra pavyzdžiui vokiečių filosofui Heidegger niekas. Čia turime ryškų pavyzdį, kaip tikras išgyvenimas žmoguje neturi išraiškos kalboje. Tokį pergyvenimą ignoruodama filosofija smunka į bereikšmę ir ignoruoja pačius svarbiausius klausimus, o užsiėmus jais, ji virsta retorika ir pasidaro nesuprantama. Taigi problema glūdi pačios filosofijos esmėje. Sparshott nesutinka, kad filosofija turėtų pagal Wittgenstein nutilti; nors ji ir negalės duoti atsakymų, vis dėlto ji gali klausti ir prisiminti apie tai.

Kaip derina katalikai savo intuityvinę išmintį su moderniuoju pasauliu? Dar visai neseniai matėme pavyzdžių, kad katalikai, laikydami savo aplinką priešingų jėgų sukurtą, joje visiškai nedalyvavo. Vokiečiai katalikai, pavyzdžiui, yra kaltinami, kad jie dėl to nelaikė Vokietijos respublikos savo reikalu ir todėl nesipriešino Hitlerio atėjimui.

Dvidešimtojo amžiaus pradžioje Bažnyčioje buvo modernizmo krizė, kada Loisy mėgino istoriniu-kritišku metodu parašyti Bažnyčios istoriją. Niekad turbūt nesusidūrė taip ryškiai mokslo metodas, modernusis pasaulis su transcendencija, Bažnyčia. Kitas susidūrimas įvyko visai neseniai, kai italas daktaras Petrucci laboratorijoj sujungė celes ir padarė gyvą žmogaus embrijoną. Katalikų oficialioji spauda reagavo griežtai prieš šį mėginimą ir pavadino ji neleistinu žmogaus gyvybės manipuliavimu. Į šį pasmerkimą reagavo prancūzų žurnalas **Signes du Temps,** straipsnyje, kuris mėgino apibūdinti skirtumą tarp mokslininko ir sąžinės dėsnių, bet kartu ir abiejų principų bendradarbiavimą. Buvo pripažinta eksperimento vertė ir mokslininko uždavinys siekti žinojimo. Problema atsiranda mokslininkui, kai jis mato, kad per žinojimą laimėtos galios panaudojimas priklauso nuo žmogaus. Čia yra sritis, kur mokslininkas turi spręsti ir čia yra vieta Bažnyčiai padėti ir nurodyti sąžinei, vadinasi, užpildyti tą tuštumą, kurią padarė bedvasė mokslinė kultūra žmoguje.

Už tokio pasiūlymo stovi supratimas, kad mokslinėj tiesoj nėra galutinio atsakymo žmogui, ir kad ligšiolinis mokslas ignoravo svarbią žmogaus dalį. Panašios mintys atsispindi Rust Werner Peukert straipsny "Freiheit und Determination", **Hochland** žurnale apie šveicarą biologą Adolf Portmann. Portmann nori biologiją nuo "biologizmo" išlaisvinti, reiškia: nuo mėginimo žmogų išaiškinti vien biologijos dėsniais. Į "biologizmą" sueina teorijos, kad žmogus kilęs iš bezdžionės, kad augštesni reiškiniai gali būti išaiškinti iš žemesnių ir žinojimo apribojimas tuo, kas pasiekiama eksperimentais ar kyla iš priežasties. Portmann mato žmogaus savitumą — tą sritį, kurią žmogus, grįžtant į Cassirer terminologiją, susikūrė kaip simbolinis, ne empirinis padaras. Todėl jis teigia: "Gamtos mokslai turi išmokti pažvelgti į žmogaus faktus plačiau, negu tai yra daroma daugelio jo atstovų. Jie turi mėginti pamatyti tikrame didume žmogaus išgyvenimų turtingumą, dvasinių reikalų ir meninio darbo plotį, religinio išgyvenimo jėgą, — atsisakyti nuo anos redukcinės technikos, kuri pila žmoniškuma per konceptų sietą ir palieka jame tik tai, kas moksliškai įmanoma išreikšti; atsisakyti nuo ano mėgiamo supaprastinimo nėra daugeliui lengva, tačiau šis dalykas turi būti įvykdytas". Čia, atrodo, pagaliau atsiveria vartai ir pasirodo šviesa vilties, kad mokslas susitaikys su religijos išmintimi.

Iki šiol kalbėjau, lyg katalikai paliktų dalykams savo eigą ir nevadovauja jai. Tačiau taip nėra. Ypatingai protavimo srity katalikai pradeda vėl jaustis saugiais. Štai Teilhard de Chardin pavyzdys, mokslininkas ir dvasiškis, kuris empirizmo į bereikšmes detales suskaldytame pasauly įžvelgia vystymąsi į Dievą, ir kuris domina visus, kadangi jis po ilgo laiko pirmutinis, kuris bando iš faktų masės abstraktuoti ryšius ir prasmę. Chardin padarė svarbų žingsnį: jis suprato ir gyveno šiame pasaulyje, jis buvo didelis mokslininkas, bet kartu sujungė tai, kas kiekvienam mokslininkui priimtina su dvasia, su religija, nes evoliucija nevyksta jam vien pagal atranką ar mutaciją, bet pagal planą. Chardin atveria tokias plačias vizijas, kad krikščionis yra pavojuje gyvendamas savo religinėj religijoj nesuvokti religijos grandioziškumo, kuriai Dievas reiškiasi visatos begalybėj. Paul Martini, "Die geistige Evolution des Menschengeschlechts", **Hochland,** balandžio 1961, rašo tuo klausimu: "Moksliniai atradimai per paskutinius šimtmečius leidžia mums pamatyti naujose dimensijose visatos didumą. Kas nepakelia savo Dievo paveikslą į nebe daugiau idealią, bet visiškai sąmoningai realią begalybę, tas yra pavojuje, kad jam Kūrėjas atrodys mažesnis negu Jo kūryba. Todėl vienas mūsų ir ateinančių laikų didžiausių uždavinių bus atpažinti ir pripažinti, kad mūsų idėjos apie Dievą ir Kristų turi prarasti savo vaikiškumą, kad ir mes turime numesti antropomorfišką saldumą mūsų idėjose apie Dievą. Šiaip galėtų kilti toks nesusipratimas, kad "senasis Dievas" per statiškas šiam "dinamiškam" pasauliui. Toks nesusipratimas būtų blogiausias dalykas, kuris betkuriam galėtų atsitikti. Aš nepažįstu nieko kito, kuris taip kaip Teilhard de Chardin gali padėti išvengti tai".

Čia matome, kaip tikėjimo žmogus atranda savo vietą moderniajame pasauly. Už to žingsnio slypi įžvelgimas, kad katalikybė praras visiškai ryšį su moderniuoju pasauliu, jei ji negalės laisvai ir intelektualiai atsakinga tik intelektui susitikti su mokslininkais ir mokslu. Jeigu, kaip tai buvo mėginta prieš neo-tomizmo kilimą, pradėsime vėl ieškoti katalikiško proto, tai tik užsidirbsime kitų paniekos ir pašaipos. Katalikai naujų laikų nebijo: buvo įspūdinga išgirsti Etienne Gilson kalbant Chicagoje apie neo-tomizmą, kada jis nubrėžė neo-tomizmo išsivystymą ir tuo parodė, kad laisvas protas išminties srity yra pats tobuliausias įrankis ir kad tikėjimui nereikia jo bijoti.

Pavieniai katalikai mokslininkai duoda mums daugiau pavyzdžių. Vokiečių mokslininko Johannes Messner laikyseną **Hochland,** 1961 vasario nr., p. 163, apibūdina taip: "Tikėjimas metodiškai nei neatima, nei nesutrumpina, nei nepalengvina nieko krikščioniui mokslo šakoj. Apreiškimo dovana net įpareigoja jį įrodyti proto argumentais pagrindinių krikščionybės reikalavimų tikrumą ir taip įtikinti ir nekrikščionis".

Tai yra didelis uždavinys ir didelė problema, kuri tačiau, man atrodo, liečia tik vieną aspektą ir vieną frontą mūsų tikėjimo. Kadangi tema buvo skirta mūsų rateliui, tai nemanau, kod ši problema mums taip labai rūpėtų, nes mes pagaliau dar ne mokslininkai, kurie šias galingas sintezes padarytume, kaip pavyzdžiui, Chardin. Iš jų pavyzdžių galime padaryti išvadą ir neslėpdami nieko nuo aiškaus proto šviesos teigti, kad žmogaus žinojimo keliai nėra apriboti empirizmu; kad menas per savo simbolizmą pagauna daugiau žmoniškos esmės negu psichologija; kad psichologija atrado žmoguje pasąmonę, kurią ankstyvesnės sistemos ignoravo ar nuaiškino šalin. Iš šios pasąmonės kylantys religiniai mitai ir simboliai nėra tuščios asmeniškos fantazijos, bet pripažinti kaip amžini psichinės tikrovės vaizdai.

Gerai, sakysite, taip yra ir skamba logiškai, bet kur šių abstrakčių dalykų ryšys su mano problemomis, su mano tikėjimu, su mano klausimu, kokia tikėjimo realybė mano gyvenime. Taip galvodami pagavote pačią antrinę problemą, nes tikėjimas minėtų mokslininkų buvo jau priimtas ir tik vėliau paremtas racionalinėmis tiesomis. Taigi, kokia yra išmintis ar logika, kuri privedė prie tikėjimo? Negaliu jums duoti receptų, nes jų nėra, bet tik išryškinti, į ką ir su kokiom pasekmėm turėtume tikėti.

Krikščionybė nėra gyvenimo, ar pasaulio tiesa, ar interpretacija jos pagrinde. Priešingai, žmogus atsidėjęs jai iškyla virš pasaulio ir istorijos ir santykiauja su Dievu. Ryšys su gyvenimu, meilė, yra tik išdava to pagrindinio santykio su Kristumi. Kristus mums pranašauja, tačiau kaip joks kitas pranašas pasaulio istorijoi. Pavyzdžiui Buddhos ar Mozės asmenybė yra be didelės svarbos pranašystėse, tačiau Kristaus asmenybė yra viso apreiškimo turinys: Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Taip krikščionybės tiesa yra neatskiriama nuo Kristaus, pats Kristus yra tiesa. Ši tiesa kalba per savo buvimą. Visa visata grįsta Kristuje, bus Jo išganyta ir tik Jis pastatys Tėvo karalystę.

Tikintis turi todėl visiškai pasivesti Kristui, kaip tik įmanoma per tikėjimą. Tikėjimas yra visiško pasivedimo aktas, kuriame žmogus pajunta religijos tiesų visumą. Tikintis neina nuo dogmos iki dogmos ir nepakartoja prie kiekvienos tikėjimo akto. Jis, priešingai, pasivedęs Kristui, pajunta tokią visumą, kuri didesnė už visas dogmas, kurios kaipo tokios negali išsemti visos dieviškos būties.

Su tikėjimu eina meilė. Kristus reikalauja, kad žmogus atsakytų į Jo meilę: "Jeigu kas myli mane, jis laikysis mano žodžio, ir mano Tėvas mylės jį, ir mes ateisime pas jį ir apsistosime pas jį" (Jono 14, 20-21,23). Arba: "Kas myli tėvą arba motiną daugiau negu mane, yra nevertas manęs" (Mato 10, 37). Čia pajuntame, kad Kristus yra kažkas neįprasto. Jis supurto mūsų kasdieninį gyvenimą, suardo ryšius: "Kas neima savo kryžiaus ir neseka manimi, yra manęs nevertas!" Ir ta prasme mes tampame kitais — atgimstame Dievo vaikais, ne ta visų priimta prasme, kad esame Dievo vaikais, bet kad atgimstame per Kristų iš Dievo kaip kiti žmonės. Susijungę su Kristumi, atiduodame Kristui nuodėmę ir gauname amžinąjį gyvenimą. Todėl tikėjimas nėra aktas, kurį atliekame tik kartą gyvenime ir kuris užtikrina mums saugumą, bet nuolatinis susitikimas su Kristumi, nuolatinis senojo žmogaus numetimas ir nuolatinis tapimas nauju žmogumi. Niekas ryškiau nepabrėžia tai kaip šv. Sakramentai, kurie lydi kiekvieną reikšmingą žygį mūsų gyvenime, riša jį su Kristumi ir tuo pakeičia jį į kitą gyvenimą. (Iš R. Guardini, "Das Wesen des Christentums").

Iš to pagrindinio žmogaus susitikimo su Kristumi ir iš Kristaus esmės turime suprasti, kad tai, kas krikščioniška, nors ir surišta su pasauliu, medžiaga ir būtim, negali būti sutapatinta ir sulyginta su "pasauliu", nei išreikšta abstrakčiais sakiniais, bendrais konceptais. Krikščionybės esmė yra nepagaunama kategorijose, kuriomis remiasi pasaulio logika.

Mėginimas tai padaryti buvo pradėtas Prancūzijoje, kada tarp katalikų vyko atnaujinimo sąjūdis, kuris mėgino suderinti tikėjimą su mokslu. Šis mėginimas baigėsi modernizmo krize 1903 metais, po to, kai Loisy parašė 1902 m. knygą "L'Evangile et l'Eglise", kurioje jis bandė istoriniu-kritišku metodu parašyti Bažnyčios istoriją. Toj knygoj Bažnyčia tapo vien dėl naudojamo metodo paprasta pirmųjų sąlygų išdava, o ne evangelijos turiniu. Kaip Faustui taip ir atsitiko Loisy — jis turėjo daleles, bet deja trūko dvasinio ryšio, nes juk dieviškoji, amžinoji tiesa pasirodė tik žmogaus pavidale, reiškia buvo apribota laike ir vietoj. Kristaus žodžiai buvo išgirsti ir užrašyti žmonių, kurie išvertė juos, nors ir taip tobulai, į savo kalbą. Todėl neįsivaizduojama, kad jie

būtų galutinai pilni. Jeigu tikime į apreiškimą pilna prasme, šis apreiškimas turi nuosekliai išsivystyti, nes pirmieji pasakymai buvo tik pagrindiniai ir žmonės negalėjo jų geriau suprasti. Pilnesnę tiesą jie gali įgyti tik per darbą, kuriam jėgos plaukia iš intelektualinių ir moralinių šaltinių ir šv. Dvasios, kuri yra kiekviename istorijos momente ir kiekvienoj kultūros formoj. Taip evangelija yra bereikšmė be Bažnyčios ir šv. Rašto pamokymai tušti be krikščioniško gyvenimo (Karl Pfleger, "Das wahre Gesicht der modernistischen Krise", **Hochland**, 1961 gruodis)

Labai panašia tema kalbėjo teologas Karl Barth savo paskaitų cikle University of Chicago katedroj. Daugelis ten nuėjo su viltim, kad šis garsus teologas išspręs tikėjimo ir modernaus pasaulio konfliktą. Daug kas nusivylė, nes Barth pasisakė prieš tikėjimo suracionalizavimą naturalioj teologijoj ir po to buvo spaudoj komentarų, kad jis uždaręs duris diskusijoms su kitais. Paskutinė ir tuo turbūt svarbiausia paskaita buvo apie šv. Dvasią. Čia Barth parodė, koks begalinis ir nesibaigiantis darbas yra dieviškos tiesos ieškojimas ir kad tik šv. Dvasiai, paties Dievo malonei, padedant, jis pasiseka. Tiesa taip atrasta nėra tik protu patirta, bet supurto, pagauna visą šmogų, kai atsidėjęs ir ieškantis žmogus staiga praregi. Šv. Augustinas savo išgyvenimą aprašo taip: "Ne su abejone, bet su užtikrintu sąmoningumu myliu aš Tave, Viešpatie. Tu palietei mano širdį su Savo žodžiu ir aš mylėjau Tave. Taip, ir dangus ir žemė ir viskas, kas juose, visur jie liepia man Tave mylėti." Panaši situacija atsiskleidžia Browning eilėrašty "The Epistle", kur kartojami Kristaus žodžiai, kurie išreiškia racionalistui taip nesuprantamą Kristaus galią:

O heart I made, a heart beats here!
Face, my hands fashioned, see it in myself!
Thou hast no power nor mayst conceive of mine,
But love I gave thee with myself to love,
And thou must love me who have died for thee!

Tikėjimas, tai praregėjimas, perspektyvos turėjimas dabartinio gyvenimo beprasmėje. Mūsų nebeieškančiame ar nieko ieškančiame pasauly tikėjimas duoda tiesą. Nors mes klysime, abejosime, bet galutinėj analizėj turėsime kryptį. Sujungę savo valią su Dievo šio amžiaus betikslėj ir bevertėj turime tikslą ir matome vertybę. Šio amžiaus vienatvėj nebūsime vieniši ir šio amžiaus nudvasėjime ir sumasėjime išliksime asmenimis. Ir čia užkliuvau už magiško žodžio — asmuo. Mūsų amžiuje visas krikščionybės argumentas glūdi krikščioniškoj asmenybėj.

Mūsų aplinka nesemia tikėjimo, nes jis nėra daugiau saikas visam gyvenimui — už tai neieškokime joje patvirtinimų. Žmogus susikūrė šį pasaulį ir masė patenkinta tuo. Masės ateizmas yra jau egzistencinis. Žmogus nemato daugiau reikalo apsispręsti už ką nors, gyvena be egzistencinio apsisprendimo patogiame pilkume. Jis net negali įsivaizduoti, kad galėtų kas nors svarbaus šalia garbinamos technikos dievaitės egzistuoti. Perry Miller charakterizuoja savo bendralaikius taip: "They dwell in a mental fog of perpetual neutralism". Kas gali vaizdžiau tokios žmonijos veidą įrėžti į mūsų jusles kaip Tennyson eilėrašty **The Lotus-Eaters**, kur tingi tauta klausia:

Why are we weigh'd upon with heaviness,
And utterly consumed with sharp distress,
While all things else have rest from weariness?
All things have rest: why should we toil alone,...
Why should we only toil, the roof and crown of things?
....
Death is the end of life; why should life all labor be?
....

There is confusion worse than death
Trouble on trouble, pain on pain,
Long labor unto aged breath
Sore task to hearts worn out by many woes
And eyes grown dim with gazing on the pilot-stars.

Vietoj tuščio ieškojimo jie randa sočią laimę ir miršta kaip augalai:

Lo! Sweeten'd with the summer light,
The full-juiced apple, waxing over mellow,
Drops in a silent autumn night.

Kas čia susiduria — tai vargingas ieškojimas ir tarnavimas tiesai su gyvenimo laime, sočiu pasitenkinimu. Eilėraščio mintys aidi Maceinos žodžiuose iš "Didžiojo Inkvizitoriaus" (p. 88): "Jeigu nieko nėra, jeigu nėra Dievo, nei sielos nemirtingumo, tai bet kuri aukštesnė žmogaus pastanga neturi jokios prasmės. Kam tada varginti žmones sąžinės laisve, apsisprendimu, nepriverstu tikėjimu, kad vietoj to geriau duoti jiems duonos, nuraminti jų sąžinę autoritetu ir leisti jiems nusidėti. Tegul jie pagyvena ramūs ir laimingi, nes anapus karsto jie ras tiktai mirtį."

Kas pastebima tuojau Tennysono, Dostojevskio ir Maceinos yra tai, kad jie visi laiko tokią egzistenciją supuvusia, nežmoniška, tiesiog gyvuliška, nes joje žmogus gyvena tik gamtinėj srity. Dar daugiau, vietoj siekęs tikrosios laimės, kuri turi būti visiška, amžina ir absoliuti, žmogus pasitenkina daline, laikine ir reliatyvia laime daiktuose ir tuo išsižada savo laisvės. "Laisvės nebuvimas ir žmogui ir gyvuliui yra būtina laimės sąlyga" (122 p.). "Tarp gyvulio būsenos ir inkvizitoriaus sukurto gyvenimo esama esminio panašumo".

Ir čia atsiskleidžia mums mūsų aplinkos dalyvavimas ideologinėj kovoj, nes čia susiduria laimingo ir laisvo žmogaus sąvokos, o dar daugiau, pasaulis su Dievo karalyste. Mes esame kovoje dėl pačių pagrindiniausių klausimų: Kas yra žmogus ir kam jis gyvena? Ir ši kova yra esmėje ideologinė — Šalkauskis rašo "Ateitininkų ideologijoj (p. 94): "Jei dar atsižvelgsime į tai, kad su kultūros augimu visuomeninė kova yra visų pirma idėjų kova, nuo kurios priklauso visuomeninės organizacijos santvarka, tai pamatysime, kad idėjų kova turi didžiausios praktinės reikšmės, nors žemažiūriai praktikai, besididžiuoją realizmu, negali ir nenori to matyti."

Šioje kovoje negalime pasislėpti už savo religinio religingumo, nes šis pasaulis, taip mes tikime, yra Kristuje pastatytas ir žengia į Jį. Tuo dalykai pasaulyje turi aspektą, kuris riša juos su Kristumi ir darbas, šio pasaulio tvarkymas pagal Jo mokslą, yra darbas išganymui. Taigi, tikėdami esame susirišę su gyvenimu ir darbu jame, ar tai būtų politikoj, ekonomijoj, visuomenėj ar net mūsų asmeniškame rately namie. Krikščionis turi būtinai dalyvauti, nes yra dalykų, kurie prieštarauja Dievo valiai, ir kurių krikščionis negali toleruoti, pav. komunistinę valdžią ar ekonominę sistemą, kuri paverčia žmogų įrankiu ir nerespektuoja jame Dievo atvaizdo. Dawson suformuluoja kultūros ir religijos santykį taip: "Religijos absoliuti transcendencija neturi būti suprasta kaip apribotų, istoriniai suformuotų ir laikinų kultūros vertybių paneigimas; antra vertus, ypatingos kultūros formos, nors ir būtų įkvėptos ar pašventintos religinio idealo, neturi būti taip suprastos lyg jos turėtų bendrą religinę reikšmę".

Iki šiol vakarų kultūra buvo persunkta krikščioniškų idėjų: pavyzdžiui — asmenybės vertybė, asmeniška

laisvė, atsakomybė ir vertė. Šios idėjos yra krikščioniškos, tačiau kiekvienas iki šiol manė, kad jos savaime priklauso vakarų kultūrai. Šis krikščionybės su pasauliu sujaukimas pamažu baigiasi, nes nekrikščionis, atsisakydamas Kristaus ir gyvendamas be Jo, išryškina pagaliau, kas yra krikščioniška ir kas ne. Ir krikščionybė turės nubrėžti aiškų frontą, išmesdama visas sekuliarizacijas, visus panašumus, vidutiniškumus ir sumaišymus. Tegul ne-krikščionis patiria gyvenimą be Kristaus. (Žiūrėk Guardini). Nietzsche kadaise pasakė madai prisitaikiusiems ateistams, kad jie dar iš tikro visai nežino, ką reiškia būti ne-krikščioniu.

Ar ne tik mūsų amžiuje pasidaro vis ryškiau, kas žmogus be Dievo? Ar neryškėja, kad žmogus be ryšio su Dievu negali išlikti žmogumi; kad jis be Dievo negali būti asmenimi, negali būti savimi? Šis amžius privers žmoniją tai pamatyti ir pagaliau apsispręsti. Mūsų, krikščionių, alternatyvas parodo Solovjevas: "Yra tik viena išeitis. Arba visuomenės, kurios vadinasi krikščioniškomis, turi tą vardą nusiimti, arba jos turi įsipareigoti, suderinti visus savo politinius ir ekonominius santykius su krikščioniškais principais, įtraukti juos į Dievo karalystės sferą. Tai yra tikroji krikščioniškoji politika."

Nekalbant apie tokią plačią veiklą, kokį įspūdį padaro katalikai, tie pagrindiniai krikščionybės liudininkai? Perry Miller, žurnale **The American Scholar,** straipsny "The Responsibility of Mind" rašo apie katalikus: "Iš tikrųjų katalikybė turi kilnią istorinės Bažnyčios tvarką, tačiau, kiek aš juos seku, pavieniai katalikai yra tiek sukrėsti, kaip ir mes visi." Česlovas Milašius, ieškodamas naujos idėjos rytų intelektualams praeina pro krikščionybę tokiais žodžiais: "Religija pasidarė kažkas kaip senas, užsilikęs paprotys, kurio pavyzdžius randi visokių tautų folkloristikoj. Gal reikia spaudimo, kad krikščionybė atgimtų. Religingumas liaudies demokratijose, atrodo, pavaizduoja tai. Bet žmogus pagalvoji, ar jų pamaldumas nėra toks kaip pagautos pelės ir ar jis neatėjo per vėlai". Ir taip Milašius pasilieka su klausimu: "Ar krikščionybė nemiršta pasaulv ir ar jos žmonės be jokio tikėjimo? Tai ką tada vakarai gali mums duoti? Laisvė **nuo ko nors** tai daug, bet ne gana. Tai yra daug mažiau, negu laisvė **kam nors".**

Ir Miller ir Milašius nekritikuoja krikščionybės idėjos — jie abu stebi krikščioni. kiek jis tiki ir veikia pagal savo išpažintas idėjas. Tai pagrindiniausiu argumentu jie skaito krikščionišką asmenybę. Mūsų laikais tai ir yra mums vienintėlis įmanomas būdas liudyti apie Kristų. Didelės reformos ir kalbos nepadės. Vokiečių jėzuitas Alfred Dolp apibūdina padėtį taip: (reikalingas) "sąžinės blaivumas fakte, kad Bažnyčia šiandien nepriklauso prie vadovaujančių žmonijos jėgų ir kad tai negalima pakeisti vienapusiškai sutartimi su kitomis istorijos galiomis (postas ir altorius betkurioi formoi), bet tik per išvystymą savito vidinio gyvastingumo ir jėgos (puissance — ne force)."

Tokio tikėjimo neįsigysi greitai ir lengvai, bet tik per nuolatinį santykiavimą su Kristumi, per nuolatinį atsivėrimą Jam, nes tik tu gali Jį įsisąmoninti ir tik tu savo buvimu Jį skelbti. Šis procesas yra tylus ir vidinis — jame per minčių pakėlimą, maldą ir ilgą darbą apreiškimo tiesa įsisąmoninama ir įtvirtinama prote ir visame žmogaus nusiteikime, tai yra visiškas atsiskleidimas laisva valia dieviškai tiesai. Tai nėra entuziastiškas užsidegimas, bet tvirtumas kasdienybėj, tikėjimas pažįstantis sunkumus ir pareigą.

Katalikui intelektualui uždėtas uždavinys išvystyti savo tikėjimą į pasaulėžiūrą, kad jis galėtų dalyvauti ideologinėj kovoj. Pagal Šalkauskį, pasaulėžiūros turėjimas reikštų susitelkimą aplink vieną dievišką centrą, tikėjimą, ir to centro plėtimą į plačiąją periferiją, kitaip pasakius, tikėjimo integravimą su intelektualiniu gyvenimu. Tam darbui prof. Šalkauskis reikalauja aiškaus proto, tvirto būdo, jautrios sąžinės ir kilnios širdies, kad pakiltume į tobulesnį principų supratimą ir padėtume juos praktiško nusistatymo pagrindan. Mes tai galime padaryti pilnai žinodami, kad mes siekiame tiesos, kuri per Chardin, Mauriac, Gilson, Maritain, kunigus darbininkus ir Opus Dei parodo jos atstovų protą, tikėjimą ir savo amžiną gyvybiškumą.

Norėčiau baigti su ištrauka iš Tennyson **In Memoriam,** kuri skamba kaip malda:

We have but faith: we cannot know,
For knowledge is of things we see;
And yet we trust it comes from thee,
A beam in darkness: let it grow.

Let knowledge grow from more to more,
But more of reverence in us dwell;
That mind and soul, according well,
May make one music as before.

Ir gale prasiveržia tikėjimas kaip trimitas

That God, which ever lives and loves,
One God, one law, one element,
And one far-off divine event,
To which the whole creation moves.

Leonida Paulytė

PRISIMINIMŲ ERDVĖS

Ateina vieniša naktis —
Išbalus slenka mėnesiena.
Vos girdimai sušnabžda vėjas
Auksinių rudens lapų vainike.

Klausau kaip kalbasi
Neklaužados žiogai, apie nesuskaitomas
Naktis, praleistas vasaros kaitroj,
Kurios praėjo nebegrįžt.

Nuėjo jos liepų alėja
Į horizonte pasitinkančius
Dangaus skliautus,
Kur gluosniams pritariant
Suktinį šoka žvaigždės.

Dabar, pro langą įslenka naktis —
Sugrįžta toli likęs šieno kvapas
Ir skardi daina...
Atminty aidėdama ji kursto ilgesį
Begalinių tolių, likusių anapus
Išsišakojusios liepų alėjos.

Veidai Kalėdų žvaigždės šešėlyje

K. I. Urbonas

Kristaus atėjimas į žemę buvo ir yra sutinkamas nevienodai. Vieni sutiko jį su džiaugsmu, kiti su neapykanta ir baime, o treti — su abejojimu. Štai ryškieji veidai Kalėdų žvaigždės šešėlyje.

1. Erodas. Kasgi yra jis ir kuo jis garsus? Jis garsus savo *žiaurumu* ir *supuolimu,* kad jam valdant Judėją, ten gimė pasaulio Išganytojas Jėzus Kristus. Evangelistas Lukas nustatydamas Kristaus gimimo datą pažymi, kad Kristus gimė „Judėjos karaliaus Erodo dienose"...

Su Erodo vardu yra susijęs vienas žiauriųjų įsakymų — iššudyti visus ligi 2 m. amžiaus berniukus Betliejaus apylinkėje. Jų skaičiuje jis tikėjosi bus ir gimęs Kūdikėlis Jėzus.

Žiaurumas šiam Erodui nebuvo naujiena, nes kiek ankščiau jis jau buvo nužudęs du savo sūnus. Nenuostabu, kad tai išgirdęs jo bosas Romos imperatorius Augustas tarė: „Aš mieliau norėčiau būti Erodo kiaule negu jo sūnumi..."

Erodo vardu buvo daugiau karalių, bet šis žiaurusis vadinosi — Erodas Didysis. Šį titulą buvo gavęs iš Romos imperatoriaus už griežtą valdymą pavergtos Judėjos ir už dideles statybas. Tarp jo daugelio statybų yra Jeruzalės šventyklos atnaujinimas ir pastatymas liuksusinių rūmų savo dešimčiai žmonų.

Žiaurumas jo gyvenimą lydėjo iki mirties. Prieš mirtį jis išleido įsakymą, kad jam mirštant, tą dieną, būtų nužudyti visi Judėjos vadovaujantieji asmenys. Tuo jis norėjo „užsitikrinti" gedulą visame krašte...

Bet likimas pasityčiojo, kad istorijoje net jo karaliavimo data bus rašoma nuo to Vaikelio, kurio jis ieškojo nužudyti. Istorija sako, kad „Erodas tapo karalium 37 m. B. C." — t. y. prieš Kristų...

2. Užeigos savininkas. Ir prie anų laikų siaurų kelių buvo užeigos keleiviams. Jų dideliuose kaimuose pastatydavo asilus, o viduje gaudavo užkąsti, sušilti ir pernakvoti. Tai mūsų laikų „moteliai"! Į vieną tokių užeigų prie Betliejaus miestelio užėjo ir Juozapas iš Nazareto. Užeigos savininkas nebuvo turtingas žmogus, bet mūsų dienų žodžiais tariant — smulkus biznierius ir savo biznį vedė tik savo šeimos padedamas be tarnautojų. Užeiga buvo pilna žmonių. Jie visi gi keliavo užsiregistruoti. Betliejaus miestelio užeigos buvo užimtos gyventojų surašymo valdininkų iš Romos. Kada pagaliau Juozapui pavyko prieiti prie užimto savininko, šis trumpai atsakė: „Nėra daugiau vietos" ir skubėjo aptarnauti kitų. Bet Juozapas jį sulaikęs papasakojo apie Marijos padėtį, kuri laukėsi kūdikio ir paklausė, ką jis turi dabar daryti? Užeigos savininkas tada sustojęs, ir kiek pagalvojęs, tarė: „Čia netoli, gale šio kelio, yra tvartas, kuriam mūsų piemenys laiko bandą. Ten yra šieno ir, žinoma, pastogė. Dievas su Jumis!".

3. Piemenys. Žmonijos istorijoje seniausios yra trys profesijos: piemens, kunigo ir kario.

Piemenys istorijos pradžioje vaidino didelį vaidmenį. Kristaus laikais piemenys buvo jau vargingų lyg ir pažemintų žmonių kategorijoje, bet šiaip jie dar buvo gerbiami. Jie saugojo bandą dieną ir naktį.

Piemenims čia prie Betliejaus buvo didelė staigmena sustoję tvarte nakvynei svečiai iš Nazareto. Buvo jiems staigmena ir keista šviesa bei negirdėti balsai... angelų!

Šie piemenys buvo neturtingi, paprasti, nusižeminę ir pareigingi žmonės. Juos angelai rado einančius sąžiningai savo pareigas — budinčius prie tvartelio. Išgirdę keistus angelų balsus ir žinią, kad čia gimė Dangiškasis Kūdikis — jie nesvyruodami su didele meile ir dideliu džiaugsmu pagarbino Jį.

Čia paminėti trys ryškieji veidai pirmųjų Kalėdų žvaigždės šešėlyje — žymi ir šių dienų tris žmonių grupes, įvairiai sutinkančias Kalėdas.

Viena žmonių grupė — kaip Erodas — nekenčia Kristaus ir visų žiaurumu stengiasi Jį sunaikinti kitų žmonių širdyse. Tai mūsų dienų ateistai ir komunistai.

Antroji grupė — kaip užeigos savininkas — neturi Kristui neapykantos, bet neturi jam vietos savo širdyje ir gyvenime. „No vacancy!" Tai įvairių rūšių liberalai.

Ir trečioji grupė — kaip piemenėliai — priima Kristų su didele meile, paprastumu, nusižeminimu ir dideliu džiaugsmu. Jie švenčia Kalėdų šventę klausydami angelų giesmės ir patys jai pritardami. Tai visi tikintieji į Dievą ir Kristų.

LAPAMS KRENTANT

LAIMA KALNYTĖ

Mečiau žvilgsnį į žydriai mėlyną dangų. Pro gelsvus, rausvus ir tamsiai raudonus lapus šypsojosi senutė saulė melynųjų tolių fone. Toks lengvas, grynas oras, kad, rods, žmogų kelia, ir pasijunti toks linksmas, lengvas ir ramus. Po kojom šnara lapų sluogsniai. Jie pasakoja apie lengvą, audringą jaunystę, apie gyvenimo vėtras, apie dienas, kupinas darbo kaitros. Savo pasaką jie seka ramiai ir vienodu ritmu. Tik jeigu nori skubėti, jų šnaresys greitėja, tarytum norėtų visa greit tau išsakyti, kol dar esi, kol nepabėgai.

Ant kalnelio viršūnės sustojau. Akimirkai atrodė, kad stoviu ant įvairiaspalvio kilimo: po kojom klojosi raudona, žalia, gelsva, ruda, o dangus — mėlynas, mėlynas kaip pražydusių linų laukas.

Koks nuostabus, koks gražus, koks Dievo stebuklas tas ramusis ruduo! Iš tikro, tai gražiausias metų laikas. Jis nėra toks šaltas ir atstumiantis kaip baltais deimantais pasipuošus žiema. Jis nėra toks audringas ir vėjavaikiškas, kaip tas neklaužada, išdykęs pavasaris. Ruduo neiščiulpia žmogaus paskutinių jėgų, ir jo sudrausta motulė saulė nebereikalauja savo karštos meilės prakaito lašais atpirkti.

Man patinka, mane žavi ta rudens ramybė. Ji atėjo per audras, per šalną, per vos pakenčiamą kaitrą. Ji atėjo kaip gyvenime ateina pradedanti žilti išmintis. Jai lenkia galvą pasaulis, ja stebisi jaunystė, o ji rami, tyli ir paprasta, švelniom, suprantančiom akim į visą šypsosi.

Girdžiu sako: "Ruduo toks liūdnas!" O many perbėga mintis: "Kokia neteisybė!" Žinau, kad krinta lapas. Kelyje užšnekintas, jis liūdnai prabyla apie visa kas liko praeityje, nes jo vienintėlė ateitis yra mirtis. Tačiau jis savo pilnumą juk jau atsiekė. Gėrėdamasis saulės spinduliais, jis visą medį gaivino, savo darbą dirbo, pareigą atliko. Atlygindamas už jo ištikimybę, Viešpats jį gražiai, gražiai nudažė. Tik jam vienam tą spalvų derinį išrinko, tik jam vienam...

Ir krenta pribrendęs raudonas lapas kalbąs apie begalinę meilę, kuri jo gyvenimą puošė. Krinta gelsvas, su savim nusinešąs vaisingą veiklos gyvenimą. Krinta ir viltim nešinas žalsvasis lapas. O rudasis, lyg pavargęs ir išsekęs, byloja apie visišką pasiaukojimą ir besąlyginį atsidavimą. Argi jiems ne linksmą savo gyvenimo partim pasidalinti, kai juos užkalbina mūsų žingsniai? Kaip nyku turi būti tiems, kurie, lyg pasmerkti, liko plevėsuoti medžio šakose, nes jų širdis liks amžinai neišsakyta.

Leonida Paulytė

KALĖDŲ MALDA

Virš miesto kaminų
nusės ledinė saulė,
Atslinks žiemos mėlynas pavakarys.
Palangėj eis paraudusiais veidais vaikai
ir prabėgdami rinks džiaugsmo saujas.

Prie Tavo prakartės suklupusi
mažytė prakalbės:
"Mamytė sakė, kad Betliejuj
Tu, Jėzuli, niekad sniego nematei.
Jis toks baltas ir gražus...
Norėčiau Tau jo dovanoti,
bet mamytė sako, kad peršaltas.
Su kuo Tu žiemą savo kieme žaisi?
Einame drauge, aš sniegą Tau parodysiu...
Nežinau, kas jį padarė,
Bet turėjo būti geras, geras..."

* * *

Leonida Paulytė

PARODOJE

Sienoje paveikslas.
Jame sudužę tiltai
Ir Tavo kūrybingoji dvasia.
Joj žaidžia raudona ugnis;
Per viršų liejasi apdegusi geltona.
Ilgai stebiu, kaip meilės (gal neapykantos liepsnos)
Tarsi rėmus laižo ir nori padegti, padegti...
Praeina valanda, kita ir sieloj lieka degėsiai,
O drobėje gimsta paveikslas naujas:
Melsvas, melsvas, kaip neišsemiama paslaptis
Kurioje žaidžia atspalviai nauji ir skaidrūs.

Diana Papievytė - Čampienė baigė vokiečių kalbos studijas Connecticut University magistro laipsniu. Gimusi Šiauliuose, pradžios mokyklą lankė Vokietijoje. Gimnaziją baigė 1955 m. Waterbury, Conn. Įstojusi į Hartford muzikos - kolegiją studijavo piano ir muzikos teoriją, vėliau perėjo į Connecticut Universitetą studijuoti vokiečių kalbos ir literatūros: 1960 m. jai buvo suteiktas B.A. laipsnis. Tam pačiam universitete tęsė savo studijas, kartu eidama asistentės pareigas. Nuo šio rudens Diana dėsto vokiečių kalbą Purdue University, kur jos vyras inž. Kazimieras - Mindaugas Čampė ruošiasi doktoratui.

Diana studijų metu buvo veikli ateitininkė ir skautė, eidama įvairias pareigas valdybose. Yra pasirodžiusi kaip pianistė ir akompaniatorė "Ateities" koncerte New Yorke, stovyklų koncertuose ir kaip akompaniatorė Mėlynakių Oktetui Dainavos stovykloje. Būdama Connecticut Universiteto lietuvių studentų klubo pirmininkė, puikiai reprezentavo lietuvius, o universiteto tautybių pasirodyme suruošė kelis kartus lietuviškų rankdarbių parodėles.

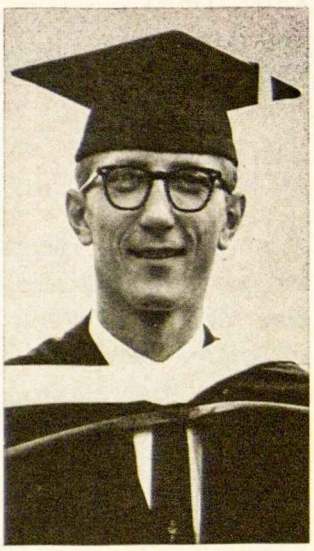

Arūnas Udrys birželio mėnesį baigė Wayne State University Detroite, įsigydamas B.S. laipsnį psichologijoj. Arūnas baigė University of Detroit High School 1958 metais, laimėdamas "The Detroit News" stipendiją, National Merit stipendijos "Certificate of Merit" ir Ford Motor Company Fund keturių metų stipendiją. Ateitininkas nuo gimnazijos dienų: Detroito moksleivių ateitininkų Karaliaus Mindaugo kuopos iždininkas 1956-57 m., Liet. Stud. Sąjungos Detroito skyriaus pirmininkas 1950 - 60 m., Liet. Stud. Sąj. visuotino suvažiavimo pirmininkas 1961 m., SAS Detroito draugovės pirmininkas 1961 - 62 m., ALB Ann Arbor skyriaus vicepirmininkas 1962 - 63 m., Liet. Stud. Sąj. CV narys 1962 - 63 m. Priklauso taip pat Korp! "Kęstutis", Lawyers Club ir Case Clubs. Pokolegines studijas tęsia University of Michigan teisės fakultete.

Dešinėje:

Egidijus Užgiris
Arūnas Udrys

Kairėje:

Diana Papievytė-Čampienė
Romualdas Kriaučiūnas

Egidijus Užgiris baigė University of Illinois šių metų birželio mėnesį Bachelor of Science laipsniu fizikoje. Studijas tęsia Harvard Universitete, dirbdamas kaip tyrimų asistentas. Universitete buvo išrinktas į garbės korporacijas: Phi Beta Kappa, Phi Kappa Phi, Tau Beta Phi, Phi Alpha Mu, Phi Eta Sigma. Baigiant jam suteiktas aukščiausias universiteto atžymėjimas — jo pavardė iškalta universiteto bronzos lentoje. Kolegijos metu turėjo Illinois State Scholarship ir buvo General Motors Scholar. Buvo ir tebėra aktyvus ateitininkų reikaluose. Buvo SAS Urbanos draugovės pirmininkas 1959 - 60 m., SAS CV iždininkas 1961-62, gi šįmet yra Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas. Laisvalaikiu mėgsta skaityti grožinę literatūra ir filosofiją. Priklauso Projektui Omega. Yra tikras entuziastas lauko tenisui. Ateities planai: įsigyti doktoratą fizikoje, dėstyti ir tęsti tyrimo darbus.

Romualdas Kriaučiūnas baigė Roosevelt University Chicagoje magistro laipsniu klinikinės psichologijos srityje. 1953 m. baigė Englewood High School Chicagoje. Studijas tęsė University of Illinois ir Roosevelt University, gaudamas bakalauro laipsnį 1958 m. 1958-60 jis tarnavo kariuomenėje, dirbdamas internu armijos psichiatrinėje ligoninėje. Grįžęs iš kariuomenės, tęsė pokolegines studijas Roosevelt University, kur jam šįmet buvo suteiktas magistro laipsnis. Atlikęs metų interno stažą išlaikė Illinois Civil Service egzaminus ir šiuo metu yra pilnateisis Manteno State Hospital psichologų štabo narys. Studijų metu priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai. Ateitininkas nuo Vokietijos laikų — priklausė Eichstaett'o moksleivių kuopai. Veiklus Studentų Ateitininkų Sąjungos narys — 1956-57 m. buvo SAS vice-pirmininkas. Ėjo pareigas MAS Centro Valdyboje. Šįmet yra Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Chicagos skyriaus pirmininkas. Gyvai reiškiasi spaudoje. Profesinėj plotmėj priklauso Illinois Psychological Association.

KALĖDOS SVETUR

RAMUNĖ JUOZEVIČIŪTĖ

Ramunė Juozevičiūtė studijuoja psichologiją De Paul University Chicagoje. Priklauso Ateities redakcijai — rūpinasi moksleivių kūryba.

Jau yra Kūčių vakaras, ir mažas būrelis užsienio studentų sėdi prie ką tik uždegto židinio. Jie turėtų apie daug ką kalbėti, bet visi, lyg susitarę, tyli. Pagaliau Rešadas iš Syrijos, žiūrėdamas į gyvai liepsnojančią ugnį, daugiau sau negu kitiems taria:

"Syrijoje ugnis turi ypatingai gilią reikšmę Kalėdų šventėse. Vakarą prieš Kalėdas, visa šeimyna susiburia aplinkui laužą ir stebi jo liepsnas, nes manoma, kad iš jų galima atspėti ateitį. Per Kalėdines Mišias, bažnyčios viduryje yra sukuriamas didelis laužas. Susirinkusieji gieda senoviškus himnus, ir kunigas iškilmingai neša Kristaus statulą aplinkui bažnyčią. Per pačias Mišias, po Pakylėjimo, kunigas prieina prie arčiausiai klūpančio žmogaus, ir paliečia jį su sudėtomis rankomis. Tai vadinamas Taikos palietimas, kuris yra žmogaus žmogui perduodamas iki kiekvienas esantis bažnyčioje yra paliestas."

"Tai graži ir labai reikšminga ceremonija šiam neramiam pasauliui", taria filipinietis Karlos. "Filipinuose, mes irgi turime gražų bažnytinį paprotį. Prieš Kalėdas, bažnyčios altorius parengtas, kaip Betliejaus prakartėlė, su švento Juozapo ir švenčiausios Mergelės statulomis. Kūdikio Kristaus lopšelis dar tuščias. Pagaliau, gruodžio 24 dieną, prieš pat Kalėdinę Sumą, šventasis Kūdikis paguldomas. Po Mišių kunigas išima Jo statulą iš lopšio, ir duoda Ją žmonėms, kurie susirenka prie altoriaus, pabučiuoti. Tuo momentu pradėda džiaugsmingai bažnyčios varpai skambėti".

Kambaryje pasidaro šilta ir jauku, pasakojimais susidomėję susiburia dar arčiau viens kito. Staiga visiems norisi papasakoti apie savo šalies Kalėdas, ir prisijungti prie ką tik prasidėjusio pintis pasakojimų vainiko. "Nors Afrika dar neseniai išgirdo Kristaus žodį, jos tikintieji gyventojai irgi džiaugiasi ir labai laukia Kalėdų", sako atstovas iš Ghanos. "Mano šalyje, šitą vakarą vaikai žygiuoja per gatves giedodami ir šūkaudami: "Kristus ateina, jau Jis nebetoli!" Bažnyčioje stovi papuošta didelė palmė, kuri gyventojams ypatingai įdomi, nes jie retai tokią grožybę mato. Kalėdų dieną žmones puotauja ir linksminasi su kaimynais ir draugais. Šeimynos vienos kitom siuntinėia valgius."

"Kalėdų iškilmės ir linksminimasis Švedijoje tęsiasi ilgiau negu kitose šalyse", giriasi švedas. Su šventos Liucijos diena, kuri yra švenčiama gruodžio 13, prasideda Kalėdų sezonas. Jaunoji šeimos duktė, dainuodama "Sancta Liucia", anksti rytą tėvus pribudina ir gražiai pavaišina pusryčiais. Kadangi netrukus po šventos Liucijos niūrios žiemos dienos pailgėja, mergaitė apsirengia šviesą simbolizuojančiu drabužiu: ilga balta suknele, ir žvakėmis apsmaikstytu vainiku. Sausio 13, švento Kanuto diena užbaigia linksmą Kalėdų sezoną. Tą dieną žmonės paskutinį kartą uždega Kalėdų eglutės žvakes, tardami:

"Tegul Dievas palaimina Jūsų Kalėdas,
Tegul jos tęsiasi iki Velykų."

"Tai neįaugi pas jus nėra gavėnios!" juokiasi vokietė Helga. "Jeigu Švedijoje Kalėdos ilgiausios, tai pas mus jos tikriausiai linksmiausios. Vokietijoje, prieš pat didžiąją Kalėdų šventę, yra dvi mažesnės, ypatingai vaikams skirtos šventes. Švento Martyno dieną, lapkričio 11, visi miesto vaikai susirenka eisenoj, rankose laikydami žiburius. Tarp žygiuojančių vaikų išdidžiai joja šventas Martynas, apsirengęs riterio rūbais. Turbūt nekantriausiai vaikų laukiamas svečias yra šventas Nikolas, kuris gruodžio 6 dieną, kartu su savo tarnu, Knecht Ruprecht, aplanko namus. Juodasis Knecht Ruprecht, su ilgu liežuviu ir didele uodega, vaikus gąsdina, ir grasina, kad blogiausius įsikišęs į maišą nesineš. Gerasis šventas Nikolas vaikų pusę palaiko ir apdovanoja juos saldainiais ir ilgai lauktom dovanom.

Beveik kiekviena vokiečių šeima namuose laiko advento vainiką, kuriame įsmeigtos keturios žvakutės. Uždegama nauja žvakutė kiekvieną advento sekmadienį. Taip visi laukia džiosios šventės.

Kambarys, kuriame pastatyta Kalėdų eglutė, dovanų stalas, ir prakartėlė, yra laikomas užrakintas iki vakaro prieš Kalėdas. Vien tik šeimininkė turi teisę duris praverti, ruošdama ir puošdama tą paslaptingąjį namų kamputį. Pagaliau stebuklingasis kambarys atrakinamas. Jame tamsu, ir vien tik pasakiškai papuoštos eglutės vaškinės žvakutes mirkčioja. Atsimenu, kad mes vaikai siaubo apimti, iš pradžių nei nedrįsdavome į jį įeiti..."

"Kolumbija turi nepaprastai džiugų dovanų dalinimo paprotį", sako Ramon, studentas iš Pietų Amerikos. "Kūčių vakarą, žmonės apsirengę lyg maskaradui, išeina ir linksminasi gatvėse. Kiekvienas bando atpažinti kitus. Jeigu kas teisingai atspėia kito asmenybę, tai turi teisės reikalauti iš jo dovanos. Vidurnakčiui artėjant, gatvės pamažu tuštėja, ir žmonės grįžta namo pasirengti Kalėdų Mišioms".

"Nevisur linksmai ir su lengvom širdim žmonės švenčia Kalėdas," tarė Sergeius, atstovas iš Rusijos. "Sibire gyvenantieji kaimiečiai giliai užjaučia bebėgančius kalinius iš priverstinų darbų stovyklų. Kai šeimyna valgo Kalėdų vakarienę, tėvas atideda dalį kiekvieno valgio tiems, kurių niekas neturi matyti. Šitas valgis padėtas ant staliuko prie lango, kad naktį bėgantieji galėtų pasiimti".

Būrelis vėl nutilo, ir atrodo visi nuliūdę prisimena tas šalis, kur žmonės išdrįsta švęsti Kristaus gimimą tiktai širdyse. Kambaryje susirinkusiems pasidaro šaltoka, bet ne vien dėl to, kad židinio liepsna išblėso. Lauke naktis nepaprastai tamsi, tiktai viena žvaigždė spindi šiaurėje.

KVIEČIAI

D. BRAZYTĖ - BINDOKIENĖ

Senelio Mato dirva lyg elgetos krepšys. Joje tilpo visas jo malonumas, pasididžiavimas ir turtas. Žemė užėmė labai svarbią vietą širdyje. Gal nuo tada, kai motina pirmą kartą, dar kūdikį, pastatė bulvienoje ir basus padelius palietė šiltas dirvožemis. O gal jame buvo susitelkusi visa prosenelių pagarba ir meilė žemei maitintojai.

Žengdamas iš metų į metus, senelis Matas išbarstė daugumą jaunystės sapnų, nusivylė išsvajotais idealais. Tačiau troškimas, turėti savos žemės kampą, liko visai šviežias, nevystantis. Kai metų našta pakankamai susikrovė, o fabriko bendradarbiai nupirko laikrodį, pavaišino ir atsisveikino prie vartų, Matas pasiskubino įgyvendinti savo svajonę. Pirko žemės. Nedaug. Žingsniais išmatuojamą sklypą su kukliu namuku tarp septynių klevų. Pragyvenimui užsidirbo seniai, kiek čia senam žmogui bereikia. Žemė tebuvo malonumui.

Sėjo Matas ir sodino; akėjo ir laistė, tarsi mėgindamas atgauti laiką, sugaištą kitus darbus bedirbant. Jam patiko matyti kylančius augalus, iš menkutės sėklos gauti vaisių lyg amžiais besikartojantį stebuklą. Jokia piktžolė nedrįso paberti sėklų Mato dirvoje, joks akmeniokas, aštresnis grumstas nedrybsojo augalų kelyje. Arimas buvo rudai juodas, kvepiantis naujos gyvybės pažadais.

Vieną rudenį senelis padovanojo dirvai porą maišų kviečių, o šviesiai žali želmenys, pirmą kartą subangavę vėjuje, nuskaidrino Mato vienatvę. Visą žiemą rūpinosi senukas, kad sniegas neuždusintų jo javų, kad neišskabytų aštrūs zuikių dantys. Tačiau kviečiai, kaip ir viskas, ką Matas buvo laikęs delne, suaugo lyg geltona, šnaranti siena. Varpos šimtagrūdės. Šiaudai lyg rinktinėj armijoj išrikiuoti. Joks neklaužada akuotas neprasikišo iš gretų. Neveltui kaimynai glostė dirvą pavydžiais žvilgsniais, o laukiniai paukščiai linksmiau sučiulbėdavo pro šalį praskrisdami.

Senelis mėgo tįsoti prie kviečių karštais vasaros popiečiais, klausytis nesiliaujančio čežėjimo ir svajoti apie maišus brandžių grūdų. Tik panert į juos ranką iki peties. Jausti galingą gyvybę, besiveržiančią per suvytusią odą. Vėsią sveikatą, glostančią metų ištampytus raumenis. Tokios minties užteko, kad Mato veide subanguotų džiaugsmingo juoko raukšlelės.

Jis galėtų nuvažiuoti miestelin ir nusipirkti javų maišą. Arba net dešimtį. Tačiau tie nebūtų paties auginti. Lyg vaikai įsūnyti per labdaringą įstaigą. O savo vaikų Matui neteko susilaukti. Gal dėl to taip aistringai troško, ką nors auginti. Vedęs buvo prieš daugelį metų. Žmona Lietuvoje liko. Vėliau numirė. Matas net neatsimena, kaip ji atrodė. Atmintyje sušviesdavo tik dvi šelmiškos duobukės apvaliuose, saulėtuose skruostuose.

Savo vienumą Matas gerbė. Su ja buvo susigyvenęs ir pavyzdžiai saugojo nuo pašaliečių. Jam visai užteko žemės, slenksčio cigarui surūkyti ir kviečių. Tegul šaiposi kaimynai. Tegul vadina suvaikėjusiu seniu, aiškindami, jog žmogus nesutvertas vienatvei. Jie nesugebėjo suprasti, kad Matas vienas nebuvo. Jis turėjo savo dirvą ir javus. Tūkstančius draugų, tiesiais liemenimis, ūsuotų lyg senovės bajorai.

Kiekvieną aštresnį vėjo pūstelėjimą, tamsesnį debesies lopą, senelis ėmė sekti su nepasitikėjimu. Jeigu būtų sugebėjęs, kiekvieną vakarą būtų suvaręs savo kviečius pastogėn lyg priganytą kaimenę. Tačiau gamta nesiruošė atimti seno žmogaus malonumą. Kviečiai užaugo ir nuraudo nokdami. Sunkios varpos kukliai palenkė galvas. Vakarais Matas lopė, dulkino maišus. Dešimtį, dvidešimtį, net šimtą jų pririnko. Vis rodėsi per mažai. Tarsi jo laukas būtų stebuklingas, viso pasaulio aruodus užpilti galėtų.

Artėjo piūtis. Nekantresni ūkininkai jau tepė kuliamąsias. Vienas kitas net laukuose švaistytis pradėjo — mėgino ar skalsus derlius. Tik Matas delsė. Jis negalėjo įsivaizduoti lauko be šiurančių javų. Su kuo pasikalbės, kuo rūpinsis. Net kupini maišai grūdų nežavėjo. Rodos, kviečius nukirtus, turėjo pasibaigti kažkokia svarbi jo gyvenimo dalis.

Atėjo rytas kada senukas pritrūko cigarų. Šį vienintelį malonumą buvo pasilikęs senatvei, tik vieną silpnybę rūpestingai užslėpęs nuo prabėgančių metų akių. Be cigaro dūmų Matas negalėjo apsieiti. Tik dėl jų išsiruošė miestelin. Netoli, vos trejetas mylių. Tačiau senos kojos tuoj apsunko. Gerai, kad kaimyno automobilis prisivijo. Žviegdamas sustojo ir atvėrė duris. Senį du kartus raginti nereikėjo. Dėkingai atsiduseš įsirangė mašinon girgždėdamas visais sąnariais.

Keliauti buvo beveik malonu. Bendrakeleivis ne plepys, o motoras kurkė lyg varlės gegužės balose. Laukuose jauni voriukai mėgino sugauti saulės spindulius šilkiniais tinklais. Skabinėjo žolę juodmargių kaimenė, pūdymuose papsėjo traktorius vilkdamas žagrę.

Ūmai virš horizonto pakibo lėktuvas apylinkę paskandindamas aštraus užimo potvynyje. Matas nekantriai pakratė galvą. Triukšmas netiko vasaros galo ramybei, o lėktuvo kelionė nesiderino su skraidymo taisyklėmis. Pilki sparnai vos neįsivėlė miškelio viršūnėse, motoras bauginančiai tarškėjo, o uodega vilko piktų dūmų juostą. Lėktuvas staigiai nėrė žemyn, lyg norėdamas ja atsikratyti, ir dingo už medžių. Tai nebuvo padangių karaliaus dydžio skrajūnas. Paprastas, ūkininkiškas. Tačiau, pasiekęs žemę, sprogo netikėtu garsumu. Nežinia, dūmai ar garsas pirmiau išsiveržė pro medžių viršūnes, bet senelis Matas pajuto neapsakomą baimę. Kažkur krūtinėje įsmigo aštrus dūris, užimąs kvapą, varžąs mintis. Pirma negu nustebęs vežėjas spėjo įjungti užspringusį mašinos motorą, Matas iššoko laukan ir ėmė bėgti keliu atgal. Net nesitikėjo, tiek jėgų turįs. Būtų, tikriausiai, namus risčia pasiekęs, bet žmogus apsisuko viduryje kelio ir privertė vėl sėstis į automobilį. Juos pralenkė klykdama greitosios pagalbos mašina, pražvangėjo ugniagesiai. Dūmai vis kilo, kunkuliavo anapus tebežaliuojančių medžių.

— Mano kviečiai! Mano kviečiai! — suaimanavo senis kietai suspaudęs rankas ant kelių, akis į prieki įsmeigęs.

— Nesirūpink, Matai, kas žino, kur nukrito — kaimynas stengėsi pasakyti raminančius žodžius.

— Aš žinau! — tvirtai ištarė senelis ir jo veidas tapo pelenų spalvos.

Ar mūsų partizanai ir karininkai liejo kraują veltui

RIMANTAS PAULIUKONIS

Rimantas Pauliukonis šiuo metu tarnauja karo laivyne.

Turbūt nevienas-a ateitininkas ē atsakytų į viršutinį klausimą neigiamai, turėdamas mintyje dabartinę Lietuvos okupaciją, bet vis dėlto, pripažindamas neveltui išlietą kraują, atkovojant jai nepriklausomybę.

Partizanai liejo kraują prieš daug didesnį bei galingesnį priešą, nematydami jokios vilties laimėjimui. Nelygi kova tęsėsi pusantro dešimtmečio, ir atrodo, kad ji jau baigta, nes partizanų jėgos beveik išsemtos, o priešo — toli gražu, ne. Atrodo, kad kraujas lietas veltui, nes neliko jokios vilties laisvei atgauti. Bet iš arčiau žiūrint ir giliau šį klausimą svarstant, galima įžiūrėti, jog nebuvo veltui lietas kraujas. Galutinis sprendimas, dar toli gražu, nėra pasiektas ir vilties laisvei atgauti dar yra.

Tai turėtų būti visiem šių dienų lietuviams aišku. Bet 1961 m. Ateities 7 nr., 208 puslapyje, tilpo sekančio turinio sakinys: "Mūsų partizanai ir karininkai liejo kraują veltui, nes priešas pagaliau sutraiškė juos staigia jėga".

Kiekvienas darbas, koks jis bebūtų, yra dirbamas galutiniam darbo tikslui atsiekti. Taip ir kraujas nepriklausomybei iškovojant yra liejamas ne dėl laiko tarpsnio, per kurį laisvė turi būti atgauta, bet dėl galutinio kovos tikslo — **laisvės atgavimo.** Galutinis kovos tikslas atsiekiamas galutiniu kovos rezultatu. Taigi, kol galutinio kovos rezultato nesimato, kol jis nežinomas, kol yra vilties laisvei atgauti, tol kraujas lietas neveltui.

Lygiai kaip nežinomas rezultatas egzaminų neužbaigus, taip ir nežinomas kovos rezultatas kovai nepasibaigus. Šiuo laiku tremtyje Lietuvos išlaisvinimo reikalu veikia pavieniai asmenys bei įvairios organizacijos. Jų darbo dėka Amerikos Kongresas Vasario 16-tąją pašvenčia pusę valandos Lietuvos reikalams, jų dėka įvairių valstijų gubernatoriai, miestų burmistrai ar jų atstovai lankosi į lietuvių rengiamus minėjimus bei šventes. Komunistai pyksta, kad pav. Italijos vyriausybė lankosi į Italijos lietuvių rengiamus Vasario 16-tosios Dienos minėjimus, kad Amerikoje yra švenčiama Pavergtųjų Tautų Savaitė, kad žinomų tautų atstovai išsireiškia, jog gėda, kai Afrikos tautom suteikiama nepriklausomybė, daug kultūringesnės Europos tautos dar ir šiandieną trypiamos žiauriu okupanto batu. Įvairios lietuvių kalba radijo programos, nors ir komunistų kliudomos, vis tiek pasiekia Lietuvą ir ten kelia pavergtųjų brolių ir seesrų išlaisvinimo viltį. Taigi, kova dėl Lietuvos laisvės šiandien tęsiasi lygiai kaip ji buvo tęsiama ir karininkų. Čia laisvajame pasaulyje, tiesa, kraujo liejimo dėl Lietuvos laisvės nėra, bet kova, ne kiek nearšesnė už partizaninę, vis dėl to yra. Vienintelis tik skirtumas — ten kovota ginklu, gi čia — plunksna bei žodžiu.

Dabartiniu laiku pasaulis yra susiskirstęs į dvi priešingas stovyklas — rytus ir vakarus. Ateizmas stovi prieš krikščionybę. Kaip sprendimas bus galutinai pasiektas mums paslaptis, bet žinom, kad galutinis triumfas bus Kristaus. Tai reiškia ateistinio komunizmo žlugimą, bei jo pavergtų tautų laisvės atgavimą.

Tai galima prieiti išvados, kad straipsnio pradžioje pateiktoj citatoj išsireikštoji mintis gan klaidinga. Gi ją priėmus kam apsiriboti 20-tuoju šimtmečiu? Sekant panašią galvojimo liniją, ar negalima būtų pasakyti, kad ir protėvių kraujas per šimtmečius lietas buvo veltui, nes Lietuva nustojo laisvės ne tik dabar, 20-tajame šimtmetyje, bet ir anksčiau, po Trečiojo padalinimo 1795 metais, nes tada, kaip ir dabar, gausus priešas sutraiškė ją su staigia jėga?

Mato nujautimas buvo teisingas. Mažasis lėktuvas įsirausė pačiame dirvos viduryje. Linksmai ugnies liežuviai pasigardžiuodami laižė jo likučius ir senelio kviečius. Tik patys pakraščiai tebesiūbavo lyg paklydę, baugiai tarp savęs šnabždėdamiesi.

Niekas nesugebėjo senelio Mato paguosti. Jis stūksojo lyg šaknimis į žemę įaugęs, nematydamas užuojautos kaimynų akyse, leisdamas vėjui kedenti retus plaukus.

— Mano kviečiai! Mano kviečiai! — kartojo tarsi užmiršęs, kad yra ir kitokių žodžių.

Žmonės skirstėsi pamažu. Kaime darbai nelaukia. Žadėjo vėliau užsukti, jei reikės Matui, ką nors padėti. Užsnūdo pasisotinusi ugnis, išgarmėjo aprūkę ugnegiasiai, policija. Pagaliau atsigavo ir Matas. Jis net šyptelėjo kažkam, lyg nieko blogo nebūtų nutikę. Tada mandagiai atsiprašė kaimynus, darbo pats taip pat kurįs. Rūpestingai surinko maišus, paruoštus derliui. Dar kartą perskaičiavo, apžiūrėjo prieš saulę pakelęs, kad kokia skylaitė nebūtų užsilikusi. Prisipiaustė virvagalių maišams užrišti, ne laikas jų ieškoti, grūdus pilant. Dirbo sušilęs, skubėdamas, nepažvelgęs į pajuodavusią dirvą. Tik saulei pakibus kaimyno obelų šakose, senukas sustojo atsikvėpti. Kažkuriame stalčiuje aptiko užsilikusi cigarą, pabraškino pirštuose. Su malonumu kyštelėjo panosėn, įtraukdamas gero tabako kvapą. Neskubėdamas įspraudė cigarą tarp dantų ir nušlepsėjęs per kiemą, išsitiesė pievelėje prie kviečių. Tvarkinga žolė buvo nedraugiškų kojų išklampota, laukinės gėlės išlaužytos. Tačiau Matas pasikeitimo nepastebėjo. Patenkintas atsiduso, patogiai įrėmė alkūnę į žemę ir išsitraukė degtukus. Brūkštelėjo kartą, antrą ir trečią. Ugnelė nenoromis spragtelėjo, suvirpėjo, tada sutvisko mirgančia šviesa. Matas spoksojo į liepsną negalėdamas akių atitraukti. Stebėjo ją išdykusiai besilankstančią vėjo pūtime. Ūmai žvilgsnin užtelėjo siaubas. Skubiai pasuko galvą į sudarkytą kvietieną, lyg norėdamas tikrai įsitikinti, akimirkai vėl pajuto dūrį krūtinėje, tik šį kartą daug aštresnį.

Gesdama, liepsna žaismingai gnibtelėjo raukšlėtus senio pirštus, tačiau Matas jos nejuto. Nebegirdėjo užmirštų javų skundo. Tik jo lūpų kampeliuose liko vos pastebima šypsena, tarsi pagaliau buvo išgirdęs tikros paguodos žodį, pasiekusį pačią širdį.

ŽINGSNIAI - BET KUR?

Pasikalbėjimas su jaunimu

PRANYS ALŠĖNAS

Žmogaus žingsniai — svarbūs žingsniai, todėl jie — negali būti betiksliai žengiami, o juos žengiant — bereikalingai eikvojamas taip brangus laikas. Anot Senecos, juk laikas — pati didžiausia brangenybė, deja, žmonių mažiausiai įvertinama brangenybė.

Padėję laiką į šalį — grįžkime ir vėl prie žingsnių. Prie žmogaus, to tobuliausio tvarinio žingsnių! O tie žingsniai, anaiptol, ne visi vienodai vertingi. Vienokios vertės jie yra — žengiami į mokslo šventoves: pradines mokyklas, gimnazijas, universitetus, pagaliau, į Dievo Namus — bažnyčias, kultūringus susiėjimus ir, netgi, pramogas (su rimtomis koncertinėmis dalimis ir t. t., o kitokios — kai žmogus, pamiršęs viską: save, savo šeimą ir, bendrai, visą žmogiškąjį kilnumą, kad „užsidarytų" — žingsniuoja, pav., į karčiamą ar į šiaip palaido turinio kompaniją...

Žmogaus žingsniai... Tikrai jie labai svarbūs ir brangintini. Tik prisiminkime mažo kūdikio žengtus pirmuosius žingsnelius. O kiek jie džiaugsmo suteikia motinoms, stebinčioms tuos, nors dar labai „kreivus", mažojo žingsnelius! Prisiminkime, ir jie mums — daug pasakys ir paaiškins, ką reiškia žmogaus žingsniai, pradedant pirmaisiais, baigiant — paskutiniaisiais, jau bežengiant „grabo lentos" link.

Šias savo mintis — rašau ir dėstau „Ateičiai", žinodamas, kad „Ateitį' skaito tie, (jauni žmonės), kuriems žingsnių svarbumas — turėtų būti begaliniai brangus, nes jaunimas, deja, dažnai pervėlai supranta jų svarbumo reikšmę ir po to — labai gailisi, kiti — "net pirštus" graužia

Daugelis žmonių galvoja, jog žmogaus gyvenimas — teprasideda tik keturiasdešimt metų sulaukus. O iki tol, jie galvoja, jog gyvenimas, o kartu ir laikas — švaistytinas į visas šalis, švaistytinas betiksliai ir — tiktai "for good time" (būdingas galvojimas jaunų žmonių ypač Amerikoj, Kanadoj). Deja, tai labai klystama, nes sulaukti betiksliai 40 metų amžiaus — yra didelė klaida. Po to — beveik visai nebelieka laiko naudingam gyvenimui ir žingsniams žemėje, kurie paliktų pėdsakus, kad, štai: „Čia vaikščiojo žmogus, kuris buvo vertas žmogaus vardo".

Rašydamas panašia tema "Our Sunday Visitor" laikraštyje, Ruth Chase aprašo „ekscentrikę" moterį, turėjusią daug pinigų, kuri nesugalvodama nieko prasmingesnio, ką su tais pinigais daryti, pastatė didelį namą, bet — labai savotišką namą. Jo langai, tarytum tyčiomis, buvo prieš kitų namų sienas, kambariai — tikros salės — dideli, bet išdėstyti be jokios tvarkos. Visas namas — tebuvęs vienas ir didelis „nesusipratimas". Žmonės — eidavę to namo žiūrėti ir kai jie nebūdavo veltui įleidžiami, mokėdavę net pinigus, kad įėję — galėtų pasijuokti iš to, kiek tai daug laiko, medžiagos ir visa kita sunaudota ir... betiksliai.

Ir, kiek tolėliau, ta pati autorė sako: „Vienok, besistebėdami anuoju namu, tik pasižiūrėkite jūs, žmonės, kiekvienas aplink save ir aplinkui, pamatysite tuzinus Dievo tvarinių — žmonių žingsniuojančius į šen ir ten — be jokio tikslo ir be jokio plano. O, reikia pripažinti, žmogaus gyvenimas — yra daug vertingesnis, negu anas namas..."

„Ir kas, iš tikrųjų, gali būti labiau svarbaus?" — klausia toliau toji autorė, — „negu gyvenimas, kuris toks trumpas ir, apgailėtina, dargi nežinant, koks jis trumpas? Kada mes jį baigsime? Kiek dar Dievas leis žingsniuoti šios žemės takais?"

Dievas, be abejonės, nori, kad mes, nors trumpam savo gyvenimo laikotarpyje, padarytumėm ką nors gero, vertingo, kas bent truputį kompensuotų Aukščiausiojo duotą mums dovaną — gyvenimą.

Kiekvienas laivas be reikiamo vairuotojo — kapitono ir be iš anksto nusistatyto plaukimo maršruto — nepradeda kelionės. Kiekvienas statytojas, nežiūrint, ar jis didelio garso, ar tik — svamokslis, jokio statinio nepradeda be plano, taip pat nežiūrint, ar tas planas būtų nubraižytas popieriuje, ar, tik jo mintyse (turint galvoj mažai svarbią — kaimišką statybą). Taip lygiai joks keliautojas, nežiūrint kokia priemone jis keliautų, neiškeliauja tolimesnėn kelionėn be iš anksto numatyto tikslo ir plano.

Deja, tai pakalbėta apie žmones iš pozityviosios pusės ir žiūrint į juos praktiškai. Tačiau iš tikrųjų, tūkstančiai žmonių keliauja, žengia, eina ir — net lėkte lekia (skubėdami), bet be jokių planų, be interesų, be nieko, tik su tikslu: "To kill the time". Taip ir eikvojamas tas brangusis turtas, kurio tiek nedaug turime, — laikas. Tačiau, ar tai yra tikslinga? Anaiptol, ne!

Žinoma, būtų netikslu žmogui atsisėsti ir suplanuoti viso gyvenimo eigą iš karto. To negalima padaryti, nes į mūsų gyvenimą įsimaišo daug nenumatytų netikėtumų. Vienok dienai, savaitei ar net mėnesiui apytikrius planus galima (ir reikia) kurti, nes gyvenimas be plano — tai tik laiko bereikalingas eikvojimas.

Kiek ankstėliau šiame straipsnyje užsiminėm apie "žmogaus gyvenimo pradžią" tik keturiasdešimties sulaukus. Dar grįžkime prie to nepagrįsto įsivaizdavimo.

Jaunam žmogui laikas, atrodo, neribotas. Jo daug, kiek nori — tikros „marios". Deja, jau sulaukus 40-ties nebeatrodo taip. Norisi su laiku pradėt skaitytis. Gaila, jau esti pervėlu.

Kodėl jaunystėje taip galvojama? Kuo remiama mūsų tokia galvosena? Manoma, jog mūsų vaikystė tėvų reikalas. Mūsų mokykla, mokslinimosi laikotarpis taip pat „lyg ne mūsų". Kas toliau? Vedybos, šeima, vaikai — taip pat lyg nebe mūsų. O su visu tuo priartėjame ir prie minėtųjų „40". Jau tada, atrodo, reikėtų skirti ir sau bent kiek laiko, kaip asmeniui ir kaip žmogui, mindžiojusiam šios žemės grumstus. Deja laiko belieka permaža.

Taigi, reikėtų pasakyti: kiekvienas iš mūsų turime skaitytis su laiku, planuoti ir jį skirstyti taip, kaip skirstome ir kitas vertybes, nes, priešingu atveju, ateis tokia diena, kada labai gailėsimės veltui praleistų kitų dienų, kurių mums niekas nebesugrąžins.

QUO VADIMUS?

PASIKALBĖJIMAS SU JAUNIMU

Dalia Indreikaitė studijuoja De Paul University Chicagoje. Priklausė Ateities redakcijai praeitais metais.

Dalia Indreikaitė

Ar mūsų nuomonė apie naująją kartą yra tiksli? Kai kuriems atrodo, kad lietuviško jaunimo ateitis yra liūdna. Kadangi pasitaikė pabūti jaunų mergaičių tarpe, išnaudojau šią progą su jomis pasikalbėti jaunimą liečiančiais klausimais. Kad ir iš šio trumpo pasikalbėjimo su septyniomis šešiolikametėmis — septyniolikametėmis negalima išvesti bendros išvados apie visą lietuvišką jaunimą, tačiau kaikam gal teks savo nuomonę apie jaunąją kartą patikslinti, o kitiems — patvirtinti.

Šešios iš šių septynių mergaičių gimė jau nebe Lietuvoj. Paklaustos, ar jos norėtų grįžti Lietuvon, jos atsakė teigiamai, tačiau nėra tikros, ar norės tenai pasilikti.

Per mėnesį perskaito tarp 1 - 8 gerų knygų. Dauguma jų yra angliškos. Tačiau periodinėj spaudoj vyrauja lietuviški leidiniai. Paminėta: "Ateitis", "Sūkurys", "Laiškai lietuviams", "Dirva", "Draugas", "Lituanus", "Aidai", "Lietuvių dienos", "Gimtoji kalba". Mėgiamiausi lietuvių autoriai tai Spalis, Alė Rūta, Pūkelevičiūtė, Mazalaitė, Vienuolis, Švaistas, Šeinius, Škėma, Putinas, Maironis, Binkis. Paklaustos, kodėl skaito lietuviškas knygas, atsakė, kad daugiausia įtakos padarė šeštadieninė mokykla, kuri jas supažindino su lietuvių literatūra. Taip pat jas veikia lietuviška dvasia ir pats turinys yra artimesnis.

Visos priklauso nors vienai organizacijai. Sutapo, kad visos yra ateitininkės. Viena priklauso "Žilvičiui", kitos "Ateities" ir "Neries" sporto klubams. Jų tikslas — bendrauti su jaunimu. Paklaustos, ar daugiau patinka mergaičių organizacijos, ar tos, kur ir priklauso ir berniukai, viena atsakė, kad "kažkodėl įdomiau" mišriose organizacijose. Retai turi "deitus". Dažniausiai jaunimas susitinka viešuose parengimuose ar šokiuose, po kurių berniukai veža mergaites "ilgu keliu namo".

Nuostabu, kad visos labai mažai žiūri televizijos programų — vos tris kartus savaitėje, bet kasdien išklauso žinias. Šiaip domisi sportu, debatais, mėgsta šokti ir pianinu skambinti. Jų muzikos skonis yra tikrai įvairus — nuo klasikinės iki populiarios. Paminėta: Chopinas, Čaikovskis, "musicals', operos, "Student Prince", Čiurlionis, "Latin American". Kino teatrą lanko labai nevienodai, kelios vos kelis kartus per metus, kitos kas mėnesį ar dažniau. Mėgiamiausi filmai: "Ben Hur" ir "Splendor in the Grass". Mėgiami kino artistai: Audrey Hepburn, Charlton Heston, Melina Mercouri (irgi labai nevienodi).

Paklaustos, ką jos mano apie lietuvių politinius ginčus, atsakė, kad "nežino, kodėl jie pešasi", nes dabar jaunimo tarpe to nebėra. Vyrauja tiktai kompeticija tarp organizacijų.

Visų septynių ateities planai yra būti "gerom mergaitėm". Viena studijuos mediciną, antra teisę, kelios domisi griežtaisiais mokslais, kitos linkusios į humanitarinius mokslus.

Baigdama paklausiau, kas aplamai joms patinka ar nepatinka šiandien Amerikoj. Vienai nepatinka "pseudosofistika", kelios nesupranta ultramoderniško meno — "du balti taškai juodame fone", nepatinka "magazine novels", patinka "twistas", bet tik privačiuose pobūviuose, vienai patinka moderni poezija, o kitai "naktį vaikščioti, ypač kai lyja, su šuniu".

KAZYS JANKAUSKAS

JAUNOS DIENOS

Skuba, bėga jaunos dienos,
Su plaštakėms, su drugiais,
Su pavasario purienom
Ir jaunystės geiduliais.

Tai pavasario svajonės,
Pilnos džiaugsmo ir vilčių,
Ir jaunos širdies vilionės,
Ir troškimų neramių.

Skuba, bėga jaunos dienos,
Į dausas, į amžinas,
Ir svajonės mano vienos
Kilt į dangų į dausas...

New Yorko senukai. Nuotr. P. Ąžuolo

O. B. AUDRONĖ

PABUČIAVIMAS

Pabučiavimą tavo tai netikėtą
Ant lūpų juntu —
Juokės pražydus naktį žvaigždėtą
Erdvė be krantų.

Pabučiavimą tavo skaidrų ir gyvą
Vilionėj supu —
Žvaigždės pražįsta naktį vėlyvą
Alyvų kvapu.

Kvapios alyvos tai apsvaigino
Tylom, pamažu —
Pabučiavimą tavo,
Taurę, kaip vyno,
Prie lūpų nešu.

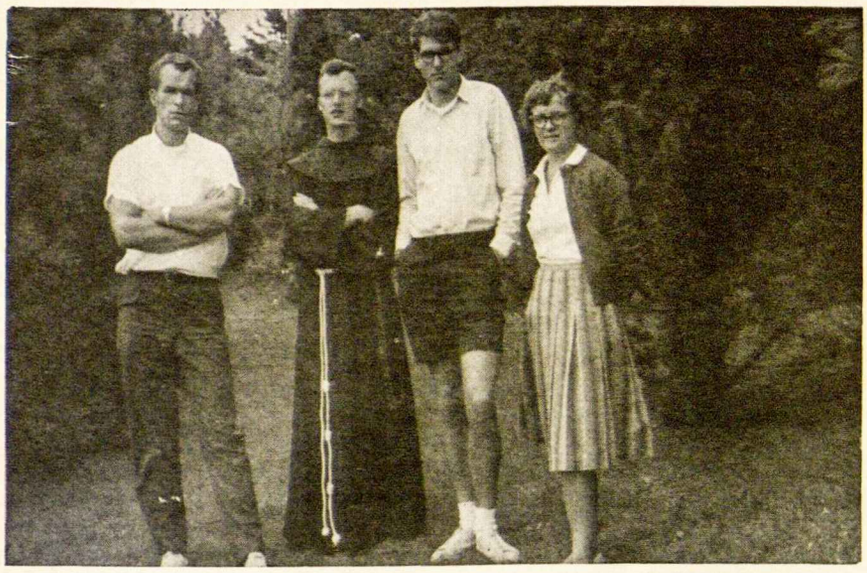

MAS stovyklos Kennepunkporte vadovybė.

Moksleivio ateitininko pareigos

(Skaityta Moksl. At-kų stovykloje, Kennebunkporte, Main.)

VYTAS RADZIVANAS

buvęs Brooklyno Marijos Pečkauskaitės kuopos pirm.

Kartą gyveno senas karalius. Jis turėjo daug tarnų, kurie kartais buvo darbštūs, kartais tinginiai, kartais buvo paklusnūs, kartais — ne. Karaliaus dvaras buvo apsuptas aukšta tvora, ir tarnai nieko negalėjo matyti, kas už tvoros buvo. Jie prašė karalių išmūryti laiptus, kad jie galėtų palypėti į viršų ir pamatyti pasaulį už tvoros. Bet karalius buvo labai senas, todėl jis liepė patiems tarnams statyti laiptus ,bet tokiu būdu, kad už kiekvieną gerai atliktą darbą dvare galėjo padėti po vieną plytą. Tarnai ėmėsi darbo ir vakare eidami gulti kiekvienas dėjo po plytą. Laiptai jau įpusėjo, bet atsirado tokių, kuriems neįdomu buvo pamatyti pasaulį už tvoros, ir ėmė tinginiauti ar neklausyti. Jiems teko kiekvieną dieną nuimti nuo mūrinamų laiptų po vieną plytą. Užsikrėtė tinginio liga daug, ir laiptų mūras buvo išardytas. Taip jie ir nepamatė pasaulio už tvoros.

Tai yra pasaka, bet mes ją galime palyginti su mūsų ateitininkų organizacija. Laiptai yra kuopa. Tokių laiptų mes turime daug, bet jie dar mūrijami. Juos mūrina patys moksleiviai ateitininkai, vieni mažiau, kiti daugiau pasireikšdami veikloje. Kuopos nariai deda plytas, jeigu jie teisingai atlieka savo ateitininkiškas pareigas; ir nuima plytas tie, kurie patys nieko nedirba, arba kliudo kitiems dirbti.

Kokios yra moksleivio ateitininko pareigos? Jos yra bendros kaip visų ateitininkų: religinės ,tautinės, kultūrinės, visuomeninės, ir šeimyninės. Yra dar kitos pareigos, kurios taikomos specifiniai moksleiviams.

Mes esame lietuviai katalikai, priklausome prie Ateitininkų sąjungos. Tai ir bus pirmoji pareiga būti ateitininku, gint ateitininkiškus principus, bei būti apaštalu — omnia instaurare in Christo. Kiek kuris iš mūsų atlieka katalikui skirtas pareigas, aš manau, yra kiekvieno asmeninė valia. Bet pasiaiškinti, padiskutuoti apie religiją ateitininkams yra būtina. Retai kuopos į šį klausimą gilinasi. Netikslus pasakymas: "Aš lankau katalikišką mokyklą, man užtenka žinių apie mūsų religiją. Čia iš karto pasakyta kad neskiriame teorijos nuo praktikos, techniško mokslo nuo praktinio. Turime gerai išsiaiškinti savo religines pareigas, kad nebūtume negalvojantieji robotai savo religiniame gyvenime. Dvasininkai galėtų mums padėti paaiškinimais bei parodymais.

Kita svarbi moksleivio ateitininko pareiga yra būti lietuviu. Žmogus niekados negalės savo tautybės pakeisti. O jei esi lietuvis, tai kodėl bijai lietuviškai kalbėti? Šiandien kiekvienas amerikietis didžiuojasi mokėdamas dvi kalbas, o mes norime užmiršti tai, ką mus tėvai išmokė. Namuose, susirinkimuose, pobūviuose kalbėti lietuviškai yra mūsų pareiga. Angliškai kalbėkime tik tada, kai mūsų tarpe yra nelietuvių. Taip reikalauja etiketas.

Dažnai nariai skundžiasi, kad susirinkimai neįdomūs, labai sausi. Nemanau, kad reikėtų Bremeno miesto muzikantus šaukti susirinkimams pajvairinti. Susirinkimo įdomumas ir gyvumas pareina nuo pačių narių veiklumo. Narys, eidamas į susirinkimą, turi atsinešti su savim naujų klausimų, naujų sumanymų, kurie susirinkime išnagrinėti, gali būt pritaikinti kuopos gyvenimui. Ne kuopos programos ar protokolai padaro susirinkimą sausą, bet pačių narių pasyvumas.

Reikia skirti norėti ir galėti. Gali narys dėl rimtų priežasčių negalėti dalyvauti kuopos veikloje, bet tai yra išimtis. Dauguma yra tik apsileidimo ir nenoro aukos, nepasitenkinimas vadovaujamais asmenimis ar paskaitininkais. Kai kurie kuopos nariai net nejaučia pareigos naujų narių verbuoti į moksleivių at-kų eiles. Kai kurios kuopos jau nustojo gyvavę, nes išėjus baigusiems aukštesniąsias mokyklas, nėra naujų narių. Čia tikrai nuimta plytų iki pat žemės.

Mūsų pareiga taip pat yra bendrauti su kitomis lietuviškomis organizacijomis. Jas reikia kviesti į savo pobūvius ir minėjimus, taip pat dalyvauti jų pobūviuose.

Gerbk savo tėvą ir motiną — yra ketvirtas Dievo įsakymas. Čia atrodo, kad nereikėtų jokių pasiaiškinimų, nes tai yra kiekvieno žmogaus įgimta pareiga. Klausykim jų patarimų ir vykdykime jų valią. Tėvai nėra ir neturi būti mums senoviški arba atsilikę, nes jie perėjo žiaurią gyvenimo mokyklą, ir nei vienas iš jų mums blogo nelinki. Gyvenimo reikaluose nieks negali mums būti arčiau prie širdies, kaip tėvas ir motina, jų pareiga mus vesti tiesiuoju keliu, o toji pareiga plaukia iš tėviškos meilės.

Nereikia užmiršti, kad mes ateitininkai turime aktyviai reikštis ir tautinėse šventėse: dalyvauti organizuotai pamaldose, minėjimuose, pvz. 16 Vasario, birželio minėjime, rinkliavose. Gražu, kai visi ateitininkų vienetai ruošia bendrą Komuniją ir pusryčius. Tas suartina visus, ir, atrodo, kad net ir nelabai energingus narius paskatina daugiau dirbti. Moksleiviams ateitininkams tiktų ruošti šeimos šventę savo tėvams, bendrą iškylą su tėvais į gamtą. Tai vis pridedam plytų prie organizacinių laiptų.

Viena mūsų pareigų yra užmiršta. Tai socialinė pareiga. Nedaug iš mūsų kas lanko ligonius, senukus, pade-

da jiems, paskaito laikraštį ar knygą lietuviškai, parašo laišką į užjūrį, Leituvon, parneša ką iš krautuvės, pavalo kambarius. O tokių senelių rastumėm daug, tik reikia paieškot. Vainikų dieną nunešt nors po vieną gėlę ant mirusių ateitininkų kapų yra graži pareiga. Galima per kiekvieną susirinkimą surinkti kelius centus Sibire vargstantiems lietuviams ir gale metų įteikti Balfui.

Viena gal mažai žinoma moksleivių ateitininkų pareiga yra būti moderniu. Seniau sakydavo, kad geras katalikas turi būti ir prie "tanciaus ir prie ražančiaus" (prie šokio ir prie rožančiaus). Ypač mes vyresnieji moksleiviai turime sekti pasaulio įvykius, o svarbiausia, kas dedasi pavergtoje Lietuvoje. Ateitininkas turi žinoti šiek tiek apie muziką, meną, ypač apie lietuvius kompozitorius, menininkus. Turi žinoti apie operą, lankyti koncertus, muziejus, skirti gerus filmus nuo blogų, turi mokėti įvertinti svarbiąsias knygas, ypač lietuviškas. Turi gerai žinoti Lietuvos istoriją, geografiją; turi žinoti smulkiai apie tėvų kilimo vietoves, susirašinėti su giminėmis Lietuvoje.

Kartais nepatyrę kuopų vadovai lyg ir susilaiko nuo veiklos, vieni sako, kam reikia tiek daug viešų pasirodymų, kiti sako, kad reikia pagyvint kuopos veiklą šokiais, o kiti tiesiog bijo iš viso, ką nors naujo pradėti. Man rodos, daugiau pareigos jausmo turime laukti iš kuopų vadovų ir globėjų. Todėl būtų gerai, kad kuopų valdybos kviestų į susirinkimus dvasininkus, vyresnius ateitininkus, paklausyti jų patarimų ir jais pasinaudoti.

O. B. Audronė

MILIJONIERIUS

Pavasaris —
Milijonierius —
Vėl žemė pakartos —
Ir vėl žiedų
Nesuskaitysi
Jaunystei
Ant kaktos.

Pavasaris
Milijonierius —
Ar lauki jo,
Ar ne —
Jis pakvietė
Smagiausius vėjus
Viešnagei
Pas Tave.

Alfonsas Tyruolis

MIEGANTI MERGELĖ

(Šv. Cecilija, Trasteverė, Roma)

Mes matėm miegančią mergelę
Gražiai, kaip niekad. Ji miegos,
Rankas sudėjusi tarp kelių,
Taip l gi amžių pabaigos.

Palikę žemėj šviesų kūną,
Šviesenę sielą angelai
Į dangų kėlė, kur karūną
Uždėjo jos skirtam ir jai.

Tada jos angelas jiems sako:
Džiaugiuos išvedęs jus abu
Į amžinybės šviesų taką.

Ir sako ji: Nors žemei dingom,
Kur buvo liūdna ir žvarbu,
Čia šviesime žvaigždėm laimingom. . . . .

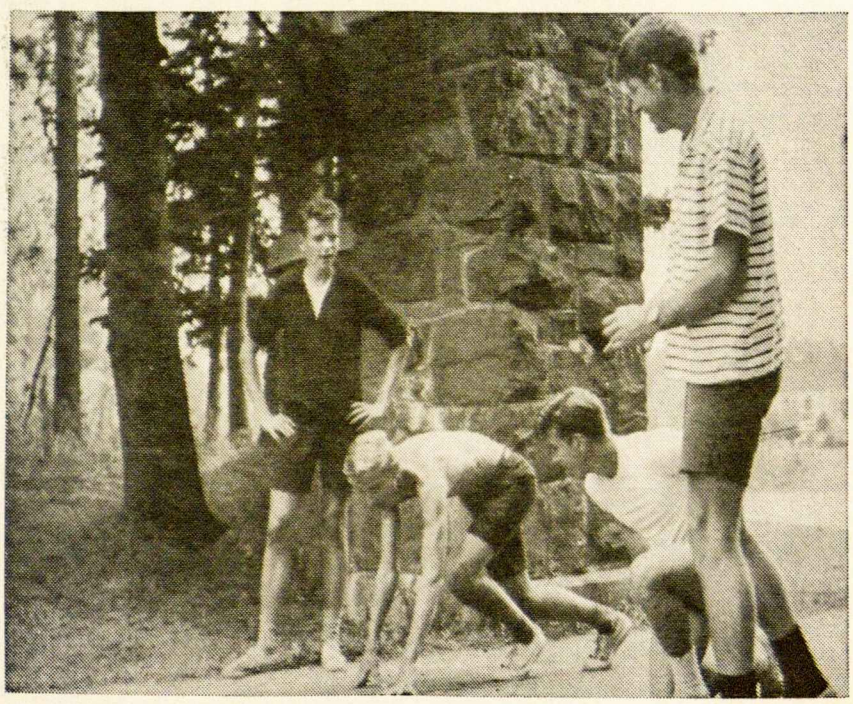

Lenktynės Kennebunkporte. A. Širvaičio nuotr.

ŠALTA, ŽMOGAU, ŠALTA

Vacys Šaulys yra kun. A. Lipniūno MAS kuopos Chicagoje pirmininkas. Ateities redakcijoje eina pag. redaktoriaus pareigas.

VACYS ŠAULYS

Vėjas pūstelėjo ir sustojo — lyg ir jam čia būtų per šalta. Andrius pakėlė žvilgsnį nuo savo kojų ir apsidairė. Visur matyti tie patys deguonies upeliai ir nuobodūs azotės sniego laukai. Visur šalta — visur mirtis. Jie buvo penki, o dabar jis vienas beliko. Du žuvo, kai jų erdlaivio variklis sprogo. Trečias dingo, kai skuboms jis leidosi į šią planetą. Tik Jonas ir jis teišliko gyvi. Bet kas tai jiems? Maisto rezervų neturi, o jų erdvės apsiaustuose maisto mažai. Po dienos ir trupinių nebegalės surasti. Jei ir turėtų maisto, tai kam jį valgyti? Jie neturi dėl ko gyventi. Kai erdlaivis sprogo, jie buvo išmesti iš poerdvės į visai svetimą erdvę. Gal žmonių visai nebuvo šioj srityje? Gal tarp šitų žvaigždžių dar nebuvo girdėti protingos minties aido.

Andrius papurtė galvą, stabtelėjo, apsidairė ir toliau žingsniavo. Bet žmogus yra tikras asilas! Padėtis yra beviltiška. Geriausia išeitis būtų praplėšti apsiaustą ir leisti šalčiui surakinti kūną begaliniuose sapnuose. Bet ne, vakar jie nutarė palikti žmogaus pėdsakus ant šio ledo kamuolio. Tik savo pėdas, nes kitko neturėjo. O tų pėdų — tai visur jų pilna. Kur tik eini, ten ir palieki skylę šiame sniege kuris ne sniegas... Pirmas mėnulis jau leidžias, už pusvalandžio kits mėnuo prakiš nosį pro horizontą, už pusvalandžio jis sutiks Joną.

Andrius vėl stabtelėjo, apsidairė, ir, pakeitęs krypti, žengė tolyn. Pusvalandis praslinko. Anoj pusės upelio buvo matyti ateinantis žmogus. Tai Jonas. Kas kits čia būtų? Priartėjęs prie upelio, Jonas įsibėgėjo ir šoktelėjo per upelį. Jis šoko, bet neperšoko, o krito tiesiai į tekantį deguonį. Andrius krūptelėjo ir pasileido bėgti draugo pagalbon. Jono nematyti. Kur jis įkrito, virte virė upelis. Upelio paviršius burbuliavo ir garavo. Andrius, pribėgęs prie upelio kranto, nesustojo nei sekundės, bet šoko tiesiai į upelį pas draugą. Upelis pliaukštelėjo ir dujų debesys skverbėsi į tamsiąsias padanges. Sujudėjo vandenilio dangus. Pradėjo pūsti šnabždantis vėjelis. Krito savotiškas lietus. Jono ir Andriaus nebematyti. Bematyti jų pėdsakai, verdantis upelis ir bekylantis dujų kamuolys.

ALFONSAS TYRUOLIS

KALIKSTO KATAKOMBOS

Graudžia rimtim mūs širdys plakė,
Kai kopėm į šventus kapus
Ir rankoj laikėm jautrią žvakę,
Nušviečiančią nišas, grabus.

Ir nišose ir sarkofaguos
Dūlėjo kaulai kankinių.
Bet, Meilei sielas jų uždegus,
Grožiu jos šviesė skaidresniu.

Šventon agapėn jie skubėjo
Čia nuo ugnies ir nuo žvėries.
Jiems Duona ir Taurė žėrėjo.

Čia rimta, šventa, net poetas
Damazas bijąs drumst rimties,
Nors kaulus čia palikt norėtųs.

MYKOLO ANGELO PIETA

(Šv. Petro Bazilika, Roma)

Jaunystės meilę jis sudėjo
Į Tavo veidą, Motin, jis,
Kurs savo vardą kaip kūrėjo
Į juostą amžiais Tau rašys.

Ir savo kančią, skausmą kaupė .. .. ..
Į Tavo lūpas ir akis,
Kurios pro tylą sunkią, kraupią
Paguodą Mirusiam sakys...

Taip jie paliko Tavo sūnų,
Daryt su juo, ką išmanai.
Ir guodeis Tu brangiuoju kūnu.

Ir tas, kurs marmurą tik gavo,
Išlikt jam liepė amžinai:
Uola gyvybe sužavo.

Iš rinkinio "Sacra Via"

Leonida Paulytė

KRANTAS

Balta, balta žiemos naktis
papuošus deimantais kelius
išsikvietė mane laukan.
Dar neseniai juodavęs miškas dabar
ramiai alsavo balto pūko apdaruos.
Pro beržų šakas prasiskverbęs,
švilpė vėjas, kviesdamas
grožėtis nekaltu pasauliu.

Kelias vedė jūron.
Juodos bangos drąskė akmenėtą krantą.
Tarsi prarajon krito sidabrinės snaigės
ir dingo neišmatuojamoj gelmėj.

Pajutau staiga, kad dejuoja
šaltas vėjas, kad stumia vis artyn
uolėto kranto.

Bet atsigrįžus: baltas, baltas
lyg iš Dievo rankos, spindintis pasaulis.

M' A M A !*)

VERONIKA TIJŪNĖLYTĖ

Veronika Tijūnėlyte studijuoja graikų ir lotynų kalbas Loyola University Chicagoje. Praėjusių metų Ateities redakcijoje ji redagavo korespondencijų skyrių.

Jau beliko tik tiek ir tiek apsipirkimo dienų prieš Kalėdas... Ar Tau tai žiauriai skamba? Neturėtų!

Žinoma, jeigu pats niekuomet nesi išbėgęs iš namų per sniegą ligi apsnūdusio autobuso; nesi išsistūmęs iš autobuso į krautuvę, iš ten į kitą; nesi išieškojęs, lyg vaivorykštės galo, specialios dovanėlės, kurią jau prieš tris mėnesius nusprendei nupirkti dėdei, iš viso, jeigu nesi pirkęs daugiau negu tris dovanėles Kalėdų proga, tai kaip gi neįsižeisi tokiais "biznieriškais" paraginimais.

Teisybė, kad prekybininkai pasinaudoja tikrai nuoširdžių, tikrų krikščionių, kalėdiniu jausmų. Bet, jeigu vieni perdeda gerą jausmą, ar tą jausmą reikia išnaikinti? Tikrai ne!

Tokie, kaip anksčiau minėta, paraginimai turėtų priminti mums tikrai artėjančią linksmą šventę — Dievo įsikūnijimą. Mielas žmogus, jeigu pats Dievas norėtų dovanoti Tau dovaną ir iš Savo Meilės sumanė Tau duoti, kas yra vertingiausia Tavo dvasiai, nejaugi Tu gali būti Katalikas ir sėdėti užsiveržęs — ypač per Kalėdas. Dėl Dievo meilės, jeigu Tu žmonių negali mylėti, atverk savo širdį ir vaizduotę, pagalvok, kokia turi būti Kataliko dovana. Sek Dievo pavyzdį. Duok savo artimui, kas suvirpins jo širdį ir sielą, juk tai mums yra svarbiausia, vertingiausia ir tai be galo reikalinga.

Jau visus metus galvojai apie save; dabar pagalvok apie kitą. Jeigu Tu esi vertas savo draugų, tai Tu žinosi, kas juos vidiniai džiugina — ar tai kokia knyga, ar drabužis, ar didžiulis sniego senis nulipdytas palangėj, ar "Linksmų Kalėdų" ištrypta ant naujo sniego, ar meilesnis žodis, ar net seniai nematytas Tavo veidas. Tokie dalykėliai turėtų būti dovanoti nors per Kalėdų šventes. Žinoma, tokias dovanėles gali duoti tiktai artimiausiem draugam, nes be širdies duota dovana tikrai nepateks į kito širdį ir bus be prasmės.

Bet. kiekvienas iš mūsų ir kitų draugų; jiems labai tinka siųsti Kalėdines korteles. Čia ir vėl reikia neužmiršti tų draugų tipo, iš kur juos pažįsti, kas jiems nutirpdytų rūpesčių ledą nuo širdies nors vienai dienai.

Kalėdos yra laikas kada žmonės jaučiasi kaip maži vaikai, bet ne vaikiški. Tai yra laikas gauti naujos vilties gyvenimui; tai yra žinoti, kad visi turim vieną Tėvą, kuris rūpinas mumis; tai yra suprasti, kad visuomet rasi stiprų petį, ant kurio gali pasilsėti. Dėl to Kalėdos leidžiasi į keistą situaciją, kada pabučiavimas po "mistletoe" netikėtai gautas, reiškia tiek daug. Visa Krikščioniška žmonija jaučiasi viena, didžiulė, meilės apsupta šeima.

Už tai ir Kalėdines atvirutes taip malonu siųsti ir gauti... Visus metus vargšas žmogus rūpinas savimi: iš kur duoną gaus, kuo apsivilks, kaip tą ar kitą problemą išspręs... Ne dyvai, kad jo laiškai prirašyti apie save. Tad smagu nors per Kalėdas užmiršti asmeniškas problemas ir parašyti trumpus laiškelius visiems tiems, kurie įnešė džiaugsmo į tavo gyvenimą per praėjusius metus.

Jeigu turėsi didesnę širdį, tai neužmirši ir to vargšo, kuris ateina prie Tavo durų dėl trupinėlių nuo stalo. Čia nereikia užmiršti, kad tikrai jis tik plutelės nori iš kiekvieno žmogaus. Mes perdaug pripratę eiti į kraštutinumus, jeigu šelpiam organizacijas, tai užmirštam draugus; jeigu draugus atsimenam, tai užmirštam artimą. Kokia menkutė tą mūsų širdis! Nejaugi negalim išmokti draugus šelpti dvasiškai, o organizacijas materiališkai?

Jurgio Baltrušaičio (1873 - 1944) eilėraštis

* * *

AMŽIŲ ŽVAIGŽDYNAS

Į Kalėdų žilą naktį aš žiūriu —
Daug beglobės žemės žiburių,
Daug žvaigždžių, žvaigždynų aš /matau,
Jų stebuklas, žemės kurmi, — tau!

Kur tik žvelgsi, žėri atdarai
Aukso bokštai, arkos, aukurai —
Ar nemoki melstis, negali,
Mano žemės prote, nebyly?

Vien žvaigždžių nakties tyla pilna!
Va, ant žemės veržiasi viena!
Va, kita! Greičiau praverk duris —
Bus, kaip ji, ir tavo žiburys...

primena man vieną tikrai nuoširdų amerikiečių paprotį, būtent įstatyti į langą šviesų pilną eglutę. Nėra šiltesnės, linksmesnės nuotaikos, kaip žemė blizganti kalėdiniu džiaugsmu, kaip tavo namas skelbdamas Kristaus gimimą bandydamas konkuruoti su pirmutine stebuklinga žvaigžde Betliejuje.

*) Lotyniškai tarti žodžiai **me ama:** mylėk mane. Ar tai negalėjo būti Kūdikio Kristaus pirmas šūkis, kaip ir visų kitų vaikų

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJAMPOLĖDO BIBLIOTEKA

knygos

Nepaprasto susidomėjimo susilaukė pernai pasirodžiusi Richard Hughes knyga **The Fox in the Attic,** New York: Harper and Brothers, 1961, 352 pp. Šioji knyga yra pirmoji iš autoriaus planuojamos romanų eilės "The Human Predicament", kuri aprašys autoriaus laikus — nuo pirmojo pasaulinio karo iki antrojo. Romano pagrindinis veikėjas Augustine — naivus, apolitiškas jaunas anglas aristokratas. Gyvena jis vienas dideliam name, pajūry. Medžioklės metu randa negyvą mergytę — mirties priežastis neaiški, jam pasidaro nejauku — jis išvažiuoja į Vokietiją, kol tas įvykis bus išaiškintas. 1923 metais — karo žaizdos giliai įrėžtos vokiečių dvasioje. Bavarija kunkuliuoja. Augustine apsistoja Schloss Lorienburg — ant Dunojaus kranto, pas savo giminaičius. Šeimininkai užsidegę senuoju, monarchistiniu Bavarijos nacionalizmu, gi vaikai pasiruošę mirti už Vokietiją. Pilies palėpėje slepiamas sūnaus draugas Wolff, kariavęs su vokiečių pulkais Lietuvoje, o dabar besislapstąs nuo policijos po von Rathenau atentato. Augustinas įsimyli Mitzi, šeimininko dukterį, kurios akys diena iš dienos silpsta. Jos asmeniška tragedija vyksta valstybės sukrėtimo ženkle: lapkričio mėnesį įvyksta Hitlerio Buergerbraeukeller Putsch, kuris kruvinai pasibaigia. Autorius bando išaiškinti, kodėl po palyginamai pastovaus devynioliktojo šimtmečio mūsų šimtmečio pradžioje išsiveržė karai ir visą Europą supurtė visuomenės sukrėtimai — daliną kaltę mato "mes — jie" linijos ištrynime racionalistinėj galvosenoj. Veikėjų knygoje minios, knyga įdomiai parašyta — lieka išsižiojus laukti sekančių serijos romanų.

Daug dėmesio vertas Jose Luis Martin Descalzo romanas (vertimas iš ispanų)**God's Frontier,** New York: Alfred A. Knopf, 1959, 246 pp. Mažas Ispanijos miestelis Torre de Muza. Nuo pavasario kankina baisi sausra. Vandalai sudaužo iš pykčio prie ežero stovintį kryžių — gyventojai sukrėsti, susirenka melstis prie sudaužytojo kryžiaus. Čia įvyksta stebuklas geležinkelio iešmininko Renato rankomis: kryžius vėl atsistoja. Žmonės reikalauja kito stebuklo: tegu jis išmeldžia lietų. Renato spiriasi prieš jėgą, kuri jo rankomis "nenaudingus" stebuklus daro: prikelia iš mirties kanarėlę, kunigui mirštant mišiom varpus skambina, vargui iš mirties patalo prikelia kaimo turtuolio žmoną. Renato pamato, kad iš jo reikalaujama pačios didžiausios aukos. Visa knyga klausia: ką reiškia mylėti Dievą? Seno kunigo Don Macario žodžiai: "Ar tu žinai, ką reiškia eiti, kai tavo akys ką tik atidarytos? Kokia tragedija nebūti aklam, negalėti būti aklam! Tik meilė gali pripildyti žmonių gyvenimus. O mano gyvenime nei vieno meilės darbo!" (p. 110). Knygą parašė jaunas ispanų kunigas. Romanas laimėjo 1956 m. Eugenio Nadal premiją. Knyga ypač rekomenduojama studentams.

Praėjusiame numeryje rašėme apie lenko pergyvenimus Rusijos šiaurėje. Vokiečio gydytojo pergyvenimai Vorkutos koncentracijos stovykloje aprašomi Joseph Scholmer knygoje **Vorkuta,** New York: Henry Holt and Company, 1954, 304 pp. Areštuotas 1949 metų pavasarį Berlyne, nuteistas dvidešimt penkiems metams kalėjiman, nes apkaltintas šnipinėjimu Vakarų valstybių naudai. Vokietijon grįžta tik 1954 m. žiemos vidury — paleistas su būriu kitų vokiečių po Stalino mirties. Įdomiausi knygos aprašymai apie lietuvius Vorkutoje. Neužmirštamas lietuvis vyrukas, pramintas "Katapultu", kuris sargybinius su savo džiu-džitsu išmokė mandagumo. Aprašomos šv. Mišios kasyklų oloje, kurias suorganizavo lietuviai. Garsusis Vorkutos kalinių streikas — aprašoma, kaip jis prasidėjo, kaip buvo numalšintas. Knyga sklandžiai parašyta, įdomi.

Apie Vytauto laikų galiūnus aprašo Vlado Andriukaičio istorinis romanas **Audra Žemaičiuose,** New York: Gabija, 1954, 218 pp. Ši laida — offseto būdu perspaudinimas anksčiau išleistos laidos. Skiriama tiems, kurie jau kelis kartus perskaitė Pietario **Algimantą.** Aprašomos žemaičių kovos prieš kryžiuočius. Herojus — kryžiuočių vaikystėje pagrobtas Aurimas, kuris grįžta į Žemaitiją, kaip naujai paskirto Ariogalos pilies komturo ginklanešys. Į jį prabyla kilmė ir vaikystės prisiminimai — jis palieka kryžiuočius ir prisideda prie šauniųjų žemaičių. Pamilsta geltonkasę Vigą, kurios ranka pažadėta vienaakiui karžygiui Stuobriui. Iki vestuvių jo laukia ilga eilė kautynių, pilių apgulimų, dvikovų.

Sunku užaugti

Sala Hebriduose, Škotijos šiaurėje. Žmonės neturtingi žemdirbiai. Knygos pasakotojas Niall — dvidešimties metų jaunuolis. Allan Campbell McLean romano **The Gates of Eden,** (New York: Harcourt, Brace & World, Inc., 1962, 244 pp.) pasakojimas apima vasarą, kurios metu Niall keičiasi iš berno į vyrą. Kelias nelengvas: traukia žuvys upėje (nors ir policijos ir sargų saugojamos), traukia linksmi draugai, šposininko kietakumščio brolio Ruairidh pavyzdys. Į vyriškumą traukia atsakomybė — našlė motina, metais jaunesnė sesuo Morag, iš tolo mylima Catriona Iseabail. Vasara turtinga įvykiais, įtampa. Niall pradeda suprasti žmones ir save. Knygos veikėjai saviti, įdomūs.

Dvi ilgokos apysakos, parašytos **Catcher in the Rye** autoriaus: J. D. Salinger, **Franny and Zooey,** Boston: Little, Brown and Company, 1961, 201 pp. Abi liečia Glass šeimos narius: visi vaikai buvę "It's a Wise Child" programos dalyviai, per greitai priversti užaugti. Franny — jaunausia sesuo, kolegijos studentė, arti prie nervinio pervargimo. Zooey — jauniausias brolis, pradedąs aktoriaus karjerą. Visa šeima gyvena vyriausio (tragiškai mirusio)) brolio Seymour šešėlyje. Novelės įdomios detaliais aprašymais, kurie sukuria nuotaiką — kas buvo Franny rankinuke, kaip ant stalo buvo padėta peleninė. Knyga įdomi būsimiems literatams, ar tiems, kurie mėgsta "New Yorker" žurnalo stilių — čia abi apysakos ir buvo atspausdintos.

Mažas miestelis Missouri valstybėj. Našlys advokatas veda jauną našlę su dviem mergaitėm. Knyga: A. E. Johnson, **The Secret Gift,** New York: Doubleday & Company, Inc., 335 pp. Advokato luošas sūnus Arne gelbsti jauniausiajai pamotės dukrai Clem laimėti užaugimo kovas. Didžiausia kova yra už jos intelekto brendimą, nes į pasyvumą ją traukia draugai, ypač ištikimasis Reno. Romanas turėtų patikti mergaitėms.

Indo rašytojo romanas, turėjęs didelį pasisekimą Indijoj, dabar išverstas į anglų kalbą ir leidžiamas UNESCO Collection of Representative Works serijoj: Thakazhi Sivasankara Pillai, **Chemeen,** New York: Harper & Brothers, 1962, 228 pp. Knygos pasakojimas vyksta Keraloj,

pietvakariniam Indijos krante. Žvejo dukrą pamilsta jaunas muzulmonas, žuvų džiovyklos savininkas. Tėvai priešinasi (gal ir dėl to, kad tėvas labiau susirūpinęs laivo įsigijimu ir praturtėjimu, negu kad dukra). Dukra išleidžiama už žvejo, neturtingo našlaičio. Tėvas, išleisdamas dukrą, tikisi žente gauti darbo jėgos, bet jaunikis pats nori gyvenimą kurti. Vargas, žmonių kalbos ir palaidotos meilės atsiminimai veda prie tragedijos. Pasakojimo sakiniai trumpi, tik knygos galas labai lyriškas. Aprašomas žvejo gyvenimas, senos krašto tradicijos. Knyga įdomi ir kaip žvilgsnis į mums svetimą, nematytą gyvenimą, kurio simbolis yra žiauri jūros dievaitė. Jautri tradicinė žvejų pažiūra į turtą: "Žvejys negali taupyti. Jis daro pinigus milijonų gyvybių kaina. Jis gauna pinigus apgaule gaudydamas nekaltus sutvėrimus, laisvai judančius jūroje. Vaizdas milijonų, mirštančių su atviromis akimis, nieko nereiškia tiems, kurie tą kasdien mato. Bet negali juk taupyti pinigus, kuriuos gauni nekaltų gyvybių kaina. Tai nėra įmanoma. Kitaip, kodėl žvejai badautų?" (p. 132).

Štai knyga apie vaikystę Jau mums nepažįstamam krašte: 1905 metų JAV pietuose. Paskutinis William Faulkner romanas **The Reivers,** New York: Random House, 1962, 305 pp. Tai nuostabios, nuotykingos kelionės automobiliu į Memphis prisiminimai. Faulkner skaitytojai turbūt atpažins veikėjų pavardes iš ankstyvesniųjų Yoknapatwpha County romanų. Pasinaudoję Lucius Priest senelio kelione į laidotuves, jo automobilį (antras Jefferson mieste!) pasiskolina šoferis Boon Hogganbeck ir anūkas; prie jų slapta prisideda ir tarnas juodukas Ned William McCaslin. Kelionė su nuotykiais: štai vienas pilietis augina purvyną ant kelio, kad su savo mulais galėtų ištraukti įklimpusius keliauninkus (už mažą mokestį, savaime suprantama!). Memphis jau pirmą vakarą ištinka nelaimė: Ned išmaino automobilį už pavogtą arklį. Kokios kombinacijos automobilį vėl atgauti! — reikia laimėti arklių lenktynes su išmainytu arkliu, kuris jau garsus pralaimėtojas. Čia planuose sužiba juodukas Ned. Iš viso, juodukai veikėjai gal patys simpatiškiausi knygoje. Knyga šviesi, nuotykinga, bet vistiek tragedija ir aistros netoli paviršiaus: šioji kelionė į Memphis yra vienuolikmečio Lucius Priest pirmoji didžioji pamoka apie žmones.

Mūsų jaunesniesiems

Piemenukų vargai ir džiaugsmai Suvalkijos kaime aprašomi Balės Vaivorytės (Petrės Orintaitės) knygoje **Viltrakių Vaikai,** Vokietija: PLB Vokietijos Krašto Valdyba, 1952 m., 112 pp. Jei įmanoma įsigyti — apsimoka ir gerą pinigėlį mokėti — bus puiki dovana pažįstamų vaikams. Dailiai P. Osmolskio iliustruota.

Ar nevertėtų perspausdinti St. Zobarsko **Gandras ir Gandrytė,** Vokietija: Atžalynas, 1946? Gaila, kad dabartiniams paaugliams nebegalima nupirkti Liudo Dovydėno **Pabėgėlio Rapsiuko,** Gunzenhausen, 1946. Ir šioji vaikų karta turėtų teisę pasidžiaugti gyvom Osmolskio iliustracijom. Esame tikri, kad perspausdinimas neneštų nuostolių: knygos leidimo išlaidas sukeltų prenumeratos būdu tėvai ir seneliai.

Tiems, kurie mažiesiem broliukam ir sesutėm turi pasakas skaityti, vertėtų žvilgterėti į A. Giedriaus pasakojimų knygą **Lukšiųjai,** Chicago: Lietuviškos Knygos Klubas, 1959, 231 p. Čia nuostabūs pasakojimai apie Lukšių kaimo gyventojus ir nuotykius, kurie jiems atsitiko: kaip dėdė Blažys su velniuku naktigonėj kalbėjosi, kaip Ignacas su savo lokiu Mauriu paklydusius keleivius gelbėjo, kaip Baltramiejus Nikšas raganų puotoje linksminosi.

Ką jie mėgsta?

Praeitame numeryje minėjome pora knygų apie "Science Fiction". Spalio mėnesio pradžioje įvykusiame kun. A. Lipniūno kuopos berniukų susirinkime buvo diskutuojama S-F autoriai ir knygos. Jie "Ateičiai" persiunčia sąrašą knygų, kurios jiems patiko. Tikimės, kad ir jūs susidomėsite: po kiekvieno autoriaus pažymėta pora knygų, kurios jų manymu yra pačios geriausios. Algis Budrys — **Rogue Moon, Some Will Not Die;** H. G. Wells — **Time Machine, War of the Worlds;** Jules Verne — **Mysterious Island,** 20,000 **Leagues under the Sea;** E. E. Smith — **Gray Lensman** serija; Isaac Asimov — **Earth is Room Enough, Nine Tomorrows;** John Wyndham — **Village of the Damned, Date of the Triffids;** Theodore Sturgeon — **Voyage to the Bottom of the Sea;** A. C. Clarke — **Tales of the White Hart;** Rod Stirling — **Stories from the Twilight Zone;** P. Anderson — **Mayday Orbit;** Kornbluth & Pohl — **Space Merchants, Gladiator-at-law;** Frederic Brown — **Three Hearts and Three Lions.**

Džiribakas ir ča ča...

Tai buvo seniai, bet... tai buvo tikrai, kada mes, būrys studentų turėjome laimės būti gražiose pietų Europos Alpėse, vadovaujami a. a. prof. B. Sruogos.

Daugumai iš mūsų buvo pirmas žvilgsnis į platesnį pasaulį: didmiesčiai, nauji gamtos vaizdai. Antra, mes daug ką įdomaus ir naudingo išgirdome iš prof. B. Sruogos, kuris, su savo ekskursijos dalyviais, buvo labai nuoširdus ir draugiškas.

Iš daugelio įdomių jo pasakojimų, ryškiai prisimena vienas pasakojimas apie jo jaunas dienas ir jo (prof. B. S.) tėvą — ūkininką. Prof. pasakojo: „Kaip mano tėvas veždavo mus — vaikus į mokyklą — miestą, tai kiekvieną kartą primindavo:

— Vaikai, tik būkite geri, kad nepadarytumėt gėdos man ir lietuvio vardui.

O kaimynas, dvarininkas savo vaikui sakydavo: "Tik būk mandagus".

— Aš vis galvodavau — sakė prof. B. S. — kad dvarininkui - ponui nesvarbu būti geru žmogumi, jam užtenka tik mandagumo."

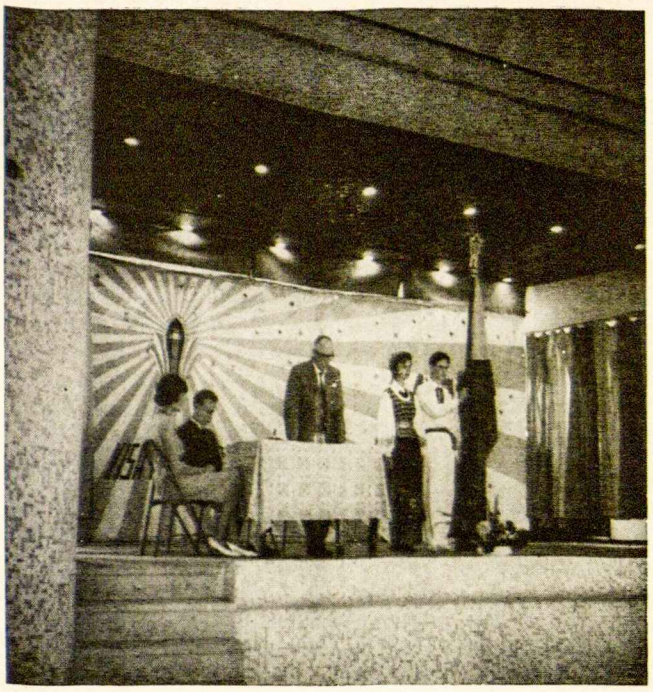

Sao Paulo ateitininkai mini dešimtmetį.

Su didele pagarba prof. B. S. minėjo savo tėvą ir jo patarimus, pamokymus.

Ir dabar mes tėvai — buvę diplomuoti teisininkai, mokytojai, o šiandieną ne vienas tapę paprastais darbininkais, lentpiūvės; sandėlių šlavikais (kaip Alksnis „Šikšnosparnių soste") dažnai kartojame savo vaikams:

— Vaikeli, tik būk geras, nepadaryki gėdos tėvams ir lietuvio vardui.

Bet spaudoje, jaunimo pobūviuose pasigirsta naujų balsų, kurie dėl savo „išsilavinimo ir sugebėjimo" gerokai pakilę virš kitų savo „socialiniu ir sociologiniu" stoviu sako jaunimui, kad svarbiau elegancija ir inteligencija, nekaip „nuobodus ir įkyrus lietuviškumo pabrėžimas". — „Ryt dienos uždaviniai nesprendžiami vakarykščiais metodais".

— Iš praeities tavo vaikai te stiprybę semia! Ar žmogus, kuris paskelbė šitą šūkį buvo be inteligencijos? Ar jis buvo tiek trumparegis, kad nenujautė naujų rytdienos uždavinių?

Nors technika ir civilizacija eina pirmyn, nors žmonės perėjo nuo arklo prie plūgo, traktoriaus ir kombainų; nuo arkliuko prie mašinų ir lėktuvų, bet dvasinės ir tautinės jėgos mes galime daug pasimokyti iš praeities. Iš mūsų drobiniais marškiniais vilkėjusių senelių.

Sunku patikėti, kad mūsų elegantiški vaikai, su nailono marškiniais, eitų su ginklu rankoje ginti Lietuvos žemės. Ir nepriklausomybės kovų metu savanoriais išėjo ne ponaičiai, bet drobiniais marškiniais vilkėję ir bulvienę srėbę kaimo vyrai, kurie nebuvo išlepę. Jiems buvo brangi tėvų žemė, lietuvio ir Lietuvos vardas.

Rezervate, kaip sako naujų idėjų skelbėjas, laikyti jaunimo niekas nemano, bet tam tikra tėvų kontrolė ir varžtai turi būti. Nejau mes nematome, ar nenorime matyti, kad jaunimas pergreitai stengiasi išsilaisvinti iš tėvų globos, kad perdaug greitai įsijungia į triukšmingą, prabangų ir pavojingą didmiesčio sūkurį. Turbūt visiems aišku, kad jei tėvai vaikų nevaržo, — juos suvaržo policija.

Ar dar gali kilti klausimas, kurį kelią pasirinkti, kodėl šioje šalyje yra taip daug šiurpą keliančių nuotykių jaunimo tarpe? Ar dėl to, kad jie perdaug suvaržyti, ar dėl to, kad perdidelę laisvę turi?

— Aplinkybės kely surenčia kliūtį, mes ją griaunam ir einam pirmyn. —

Ir vėl neaišku, kas tas kliūtis, čia Amer. jaunimui renčia? Nei kalbos, nei dainos, nei organizacijų — niekas nedraudžia. Tėvai, su savo įkyriu lietuviškumo priminimu. Laikas prieš akis stato problemas, mes jas sprendžiam! —

Nelabai aišku, kaip, kokiu būdu? Ar šokdami „džiribaką" ir „ča ča" išspręsime tautos ir jaunimo problemas? Turbūt niekuomet nereikėjo jaunimo raginti į šokį: nei į polką ar valsą, nei į „džiribaką", bet visais laikais vyresnieji ragino jaunimą į tautinį, pozityvų darbą.

Didžiausias savo laikų dvasios revoliucijonierius — Kristus, (visų rasių ir visų tautų tėvas) atėjo į žemę, kaip savo tautos sūnus ir laikėsi visų jos papročių. Pirmiausiai sielojosi ir verkė dėl savo tautos likimo. Kristus, būdamas Dievas, buvo klusnus savo žemiškiems globėjams —tėvams. Savo motinos prašomas padarė pirmą stebuklą Kanoje.

Rodos mūsų šūkis „Visa atnaujinti Kristuje" — tai yra gyventi Kristaus dvasioje.

— Tėveli, kada aš būsiu pakankamai didelis, kad galėčiau daryti tai, ką noriu?

— Niekada, sūnau. Niekas tokios senatvės nesulaukia...

— Klausyti, reiškia pergalėti. Pergalėti save, palenkti geram.

Šv. Ignacas Lojola sakė, kad klusnumas daugiau turi vertės, kaip galia prikelti numirėlius. (Kun. dr. J. Prunskis „Metai su Dievu" p. 48-49). Niekas nedraudžia jaunimui linksmintis. Ir Kristus ėjo ten, kur žmonės padoriai linksminosi (Vestuvės Kanoje).

Naujų šūkių skelbėjas nori laisvai, be varžtų gyvenančio jaunimo. Kiekvienas žinome daug istorijų iš laisvai gyvenančio jaunimo, bet noriu priminti, labai būdingą lietuviškos šeimos pavyzdį. Lietuvė moteris virš 50 m. gyvenanti Amerikoje guodėsi savo anūku. Vienuoliktus metus einąs vaikas jau turi mergaitę, eina į šokius, vėlai pareina, padirbinėja tėvo parašą ir t. t.

Ir kas kaltas? — sako močiutė — motina! Sakau dukrai — neleiski! Toks vaikas turi vakarais namie būti, eit anksti miegoti! Bet duktė sako:

— Mama, dabar kiti laikai, vaikų negalima varžyti. Kas bus ateityje iš tokio „nevaržomo" vaiko?

Senieji pavargsta, jų eilės pradeda retėti, o jaunimas, kuris darbininkų tėvų dėka baigia mokslus ir eina pirmyn savais reikalais susirūpinęs, labai maža užjaučia tėvų rūpesčius.

Lietuva, lietuvybė, lietuviškos knygos, laikraščiai... Visa tai yra tik suręstos kliūtys gyvenimo kelyje. Ką mums duos lietuvių kalba, daina? Ypatingai dar kai girdi tokius viliojančius šūkius: visas kliūtis griauti!

Kam reikia priminti vaikams, kad jie bent namuose lietuviškai kalbėtųsi, laikytųsi lietuviškų papročių: Kūčių vakaras, Kalėdos, gavėnios metas, Vasario 16 ir t.t. Tas viskas tai vakarykščia diena. Leiskime laisvai pasirinkti „kitoniškesnį gyvenimo būdą". Mes tėvai pasitraukime ir tik džiaukimės kaip mūsų vaikai eis nevaržomi pirmyn, šokdami „džiribaką" ir „ča, ča". O vis tik mums reikia ne vien tik elegantiškų šokėjų, baltarankių ponaičių, bet ir dvasios galiūnų. Ne rankų darbas žmogų baltina ar juodina, o jo vidinis nusiteikimas. Ne techniniai ir atominiai išradimai atneš žmonijai laimę ir ramybę, o Kristaus dvasia įgyvendinta žemėje — žmogaus širdyje.

Mes norime, kad mūsų broliai, nešdami Maskvos jungą, nepasmerktų mūsų, kad mes leidome savo vaikams paskęsti neribotos laisvės, prabangaus gyvenimo ir šokių sūkuriuose.

Labai abejoju ar siūlomi nauji, laisve bei elegancija paremti metodai išaugins ateities knygnešius ir savanorius.

M. V.

ŠIURPULINGAI MALONI PREZENCIJA

Mielasis Petrai!

Rašau Jums ir Jūsų draugams šitos laiškus, ne "įtikinančiais žmonių išminties žodžiais", anot šv. Povilo. Mūsų tikėjimas nesiremia žmonių išmintimi, o Dievo galybe (1 Kor. 2, 4-5). Mūsų tikėjimas, kaip ir gyvenimas bei visa visata yra "pilnas Dievo išminties slėpinių, skirtų mūsų laimei ir garbei" t.p. 6 8). Dalį tų paslapčių mums atskleidė Jėzus Kristus, dalį Šv. Dievo Dvasia, nes, "kas yra Dievo nė vienas nežino, tik Dievo Dvasia. Taigi mes gavome ne šio pasaulio dvasią, bet Dvasią, kuri yra iš Dievo, kad žinotumėm, kas mums Dievo suteikta" (t.p. 9-12). "Tiems, kurie tai priėmė, jis davė galios tapti Dievo vaikais" (Jo. 1.12). Šitų tiesų neįrodysi ir nenuneigsi jokiais moderniškųjų mokslų argumentais. Tai pamatoma tiktai tikėjimo nušviestu protu, išgyvenama dieviškos meilės gaivinama širdimi, ir, iš viso, prieinama tiktai morališkai skaidrioms sieloms.

Tęsdamas paskutinio laiško mintį, šį kartą atkreipsiu, Petrai, Jūsų dėmesį į kitą nuostabų įvaikinimo efektą, — tai Šv. Dvasios prezenciją mumyse. Tai yra viena pačių giliausiųjų mūsų tikėjimo misterijų-paslapčių.

Visų pirma, tai liudija šv. Raštas: "Aš melsiu Tėvą, ir jis duos jums kitą Ramintoją, **kad pasiliktų su jumis** per amžius, tiesos Dvasią, kurios pasaulis negali priimti (Jo. 14, 16-17). "Ar nežinote, kad jūs esate Dievo bažnyčia ir **Dievo Dvasia gyvena jumyse?"** (1 Kor. 3, 16). Palygink, laiko radęs ir Rom. 5,5, bei 1 Kor. 6, 19.

Kad būtų nors kiek lengviau susivokti šitoje paslaptyje, prisiminkime, Petrai, Dievo prezencijos įvairumą. Kaip visos tikrovės kūrėjas, Dievas turi būti visur, kur yra nors ir menkutis kūrinėlis, kad ir dulkelytė, ar elektronas. Pabrėžiu "turi būti", nes negalima kurti nesant prezencijoje su kuriamuoju objektu. Todėl ta prasme Dievas yra kiekviename daikte ir apsukui, pripildo dangų, žemę, visus erdvynus. Tai yra natūrališkoji Dievo prezencija. Šitaip jis yra ir net nusidėjėlyje ir pragare. Kitaip negali būti, jei Dievas yra Dievas, ir kūrinys — kūrinys.

Antra: Kitokiu būdu Dievas yra žmoguje su pašvenčiamąja malone. Tai Dievo antnatūriškoji prezencija. (Žiūr. 1 Kor. 3, 16-17 ir 6,19). Pašvenčiamoji malonė pati yra sukurta, ir dėl to kūrinys. Šv. Dvasios prezencija gi žmoguje jau nebe kūrinys, o pats Kūrėjas, apsigyvenęs kūrinyje, ypatingu, savotišku būdu.

Trečias Dievo prezencijos mumyse būdas tai šv. Komunijoje. Joje turime įsižmoginusį, mūsų istorijon įsijungusį Dievą, todėl su kūnu ir siela, tikrą žmogų ir tikrą Dievą.

Dėl paties fakto, jog Šv. Dvasia gyvena mumyse netenka abejoti, kadangi tai visai aiškiai Kristaus pasakyta. Labai sunku yra suprasti, **kokiu būdu** Ji gali mumyse gyventi. Galim vaizduotis Šv. Dvasią esant mumyse kaip draugą. Jis tada nori, kad jį pažintumėm tikėjimo aktu, kad geistumėm paregėti jį "veidas į veidą", vilties aktu, kad mylėtumėm jį kaip intymiausią mumyse esantį draugą.

Tat, galima vaizduotis ir garbinti Dievą bei į jį melstis dvejopai: arba tartum jis būtų mums "iš lauko", ne "mūsų viduje", arba tartum jis būtų "mūsų viduje", ne "iš lauko". Pirmuoju atveju mūsų tikėjimo, vilties ir meilės aktai, tartum strėlės, šautų į Dievą "kažkur kitur", o antruoju tie aktai grįžtų į mus, pasiliktų mumyse. Pirmuoju atveju yra didesnis pavojus laikyti Dievą tolimu, nepasiekiamu, ir, savaime aišku, nepatenkinamu. Todėl yra lengviau nuo jo visai nutolti. Antruoju atveju, persiėmus Šv. Dvasios prezencija mumyse pačiuose, nebetenka Dievo ieškoti "už kalnų girių, už debesų". "Jame mes gyvename, judame ir esame" (Apd. 17, 28). Dievas yra mums labai intymiai, jaukiai artimas, nebesijaučiama apleisti ir, be to, imame jaustis nebe nereikšmingos kažkokio kaprizo buitin išspirtos ir pamirštos dulkelytės, bet Dievo namiškiai, dieviški. Tuo atveju tikrai tampame **nauji, Kristuje atnaujinti, performuoti žmones.** Iš grynai **žmogiškų** žmonių tampame **dieviškai** žmogiški, kokius Kūrėjas buvo sukūręs pačioje kūrimo pradžioje.

Sykį nors trupučiuką, bet **tikrai** užgriebus sudievinimo, įvaikinimo bei Šv. Dvasios prezencijos mumyse paslaptis, nebegalėtumėm pasilikti tie patys žmonės, kokie buvome jų nežinodami. Ir tos slėpinių sklidinos tiesos negali pasilikti tiktai perskaitytos, mintinai išmoktos įdomybės ar teologiškos keistenybės, ir tuo pasibaigti. Tada **prasideda** pagarbus į jas gilinimasis, įsimeldimas, persiėmimas, su jomis susigyvenimas kasdieniame gyvenime, iki imame juste justi savo didybę, orumą, garbingumą ir vertę, iki skaisčiai nušvinta ir sužavi mus Kristuje atnaujinto žmogaus kitoniškumas ir begalinis jo pranašumas už pačius kilniausius, bet Jo malonės neįdievintus žmones. Tada imame džiūgauti, dvasia pasijunta skraidanti dieviškojo gyvenimo galimybėse, imame jaustis dievaičiais dievaitėmis ir pradedame vis dieviškiau gyventi: galvoti ir veikti. Tada ir maža netvarka - nuodėmė, tampa šlykšti, nepakenčiama. Įsiliepsnoja nenumalšinamas ir vis augantis ilgesys bei troškimas vis giliau pasnerti dieviškojo gyvenimo begalybėje ir šventybėje.

Visa tai pasiekiama tiktai rimtai stengiantis. Pirmasis žingsnis ta kryptimi yra imti to geisti ir prašyti. Prašyti ne retkartine malda, bet kartkartėmis grįžtant prie tų tiesų, jas permąstant, ir visa siela šaukiant, šimtais kartų kartojant: "Viešpatie, kad tik Tave pažinčiau, kad Tave įsimylėčiau!"

To Jums visa širdimi linkiu!

J. Kidykas, S.J.

P. S. Šv. Dvasios prezencija mumyse yra Kristaus apreikštas faktas, todėl absoliutiškai tikras. Mano bandymai paaiškinti nėra jokia dogma, gali, Petrai jų nepriimt, jei turi geresnių paaiškinimų.

J. K.

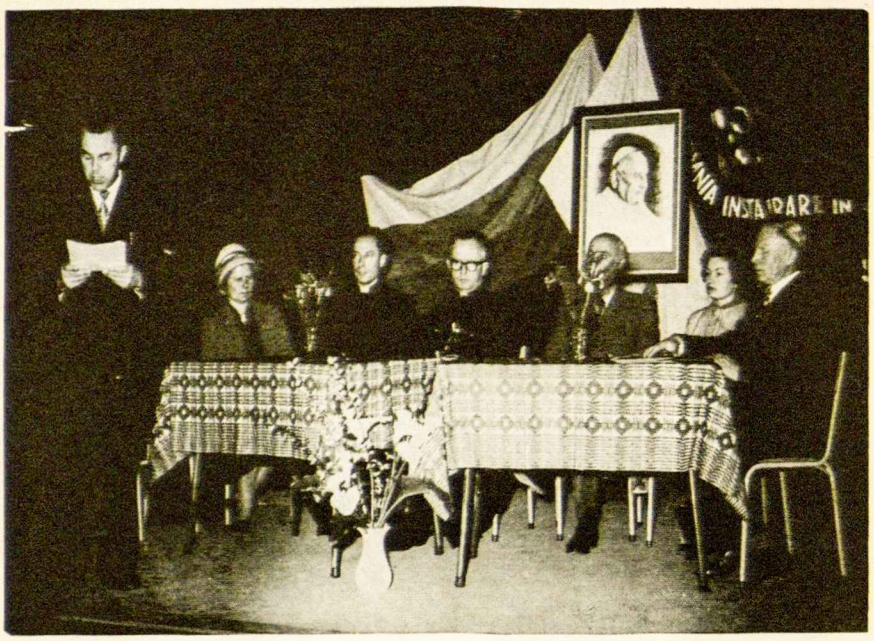

Adelaidės Ateitininkai sendraugiai suruošė Enciklikos Mater et Magistra minėjimą. Nuotraukoje garbės prezidiumas ir paskaitininkai: Iš kairės — J. Bardauskas (kalba), M. Gavėnienė — L. K. Moterų dr-jos pirmininkė, kun. P. Dauknys, MIC, klebonas A. Kazlauskas, MIC, B. Dičiūnas — Adelaidės Liet. Kat. dr-jos vicepirmininkas, E. Varnienė — Šv. Kazimiero savaitgalio mokyklos vedėja, J. Stepanas — Adelaidės at-kų sendraugių pirmininkas.

Nepaprastoji konferencija

1. Nepaprastosios konferencijos praeityje

Ateitininkai praeityje yra rinkęsi penkmečių kongresam ir nepaprastosiom konferencijom. Nepaprastosios konferencijos yra net ankstesnės už kongresus. Pirmoji tokia konferencija, vadinama didžiąją, įvyko 1917 birželio 2 - 13 Rusijoje, Voroneže. Tada pirmąjį kartą ateitininkai išėjo į viešumą, pasibaigus caristinės priespaudos laikam. Voronežo konferencija sprendė ateitininkų glaudesnio susiorganizavimo, principų išryškinimo ir visuomeninio veikimo bei taktikos reikalus. Vėliau tie klausimai buvo sprendžiami 1920 ir 1925 metų kongresuose Kaune, Antroji nepaprastoji konferencija, vadinama reorganizacine, buvo sušaukta Palangoje 1927 liepos 15 - 20 d. d. Šios konferencijos prireikė naujai organizacijos santvarkai ir St. Šalkauskio susistemintai ateitininkų ideologijai priimti. Nepriklausomoje Lietuvoje daugiau nepaprastųjų konferencijų nebuvo; jas atstojo 1930 metų kongresas Kaune ir 1935 — Telšiuose. Vilniuje šauktas 1940 metų kongresas bolševikų okupacijos buvo nutrauktas ir ligi karo pabaigos nei Lietuvoje nei užsienyje didesnių ateitininkų suvažiavimų neįvyko. Trečioji nepaprastoji konferencija įvyko Vokietijoje 1947 birželio 22 - 24, plaukiant Reino upe, ir netrukus daugumai ateitininkų išplaukus į Amerikos žemyną. Reino konferencija sutelkė į didesnį būrį karo išblaškytus ateitininkus ir prof dr. Antano Maceinos paskaita nušvietė ateitininkų siekimus tremtyje. Jungtinėse Amerikos Valstybėse ketvirtoji nepaprastoji konferencija, įvykusi Rochesteryje, 1951 rugsėjo 1 - 2, atkūrė ateitininkų organizaciją pagal priimtą Palangoje santvrką ir ideologiją. Chicagoje susirinkęs 1954 metų kongresas priėmė AF konstituciją, pritaikytą naujom gyvenimo sąlygom, ir aptarė ateitininkų uždavinius rezistencinėje lietuvių tautos kovoje. Šeštasis kongresas Chicagoje 1960 metais iškilmingai minėjo ateitininkų veiklos 50 metų sukaktį.

Nepaprastosios konferencijos, kaip matome, įsiterpia tarp kongresų tokiu metu, kada iškyla svarbūs klausimai, reikalingi formalaus sprendimo. AF konstitucija numato, kad tokiais atvejais nepastarajai konferencijai taikomi kongresų kvietimo ir darbo nuostatai.

2. Kam šiuo metu šaukiama nepaprastoji konferencija?

Nepaprastosios konferencijos reikalas buvo pribrendęs prieš trejetą metų, bet jubiliejinė sukaktis, kuriai buvo norima ypatingai susitelkti ir iškilmingai atšvęsti 1960 metu kongresu Chicagoje, neleido tinkamai pasiruošti ir iškilmingam kongrese kelti statutinių ir organizacinių klausimų, kurių sprendimui reikalinga pravesti formalūs atstovų rinkimai. Per pastaruosius dvejus metus, o ypač paskutiniuosius Federacijos vado ir valdybos rinkimus, iškilo reikalas persvarstyti dabartinę AF konstituciją, padaryti ją lankstesnę, labiau pritaikytą dabartinėm veikimo aplinkybėm. Yra taip pat gyvas reikalas giliau pažvelgti į ateitininkų veiklos formas, būdus ir priemones; apsvarstyti gyvenamos aplinkos reiškinius ir tendencijas, kurios turi nemažos įtakos jaunesnės ateitininkų kartos nusiteikimui ir nusistatymui; apspręsti lietuviškojo ugdymosi, rezistencinės lietuvių kovos ir katalikiškos akcijos naujus pagrindus. Yra taip pat eilė organizacinių klausimų: sąjungų bei atskirų vienetų autonomiškumo ir ryšio, glaudesnio bendravimo, atsakomybės supratimo, organizacinio pareigingumo, santykių su kitomis organizacijomis.

3. Kas susirenka į konferenciją?

Nepraston konferencijon kviečiami visi ateitininkai, kurie tik gali atvykti. Vieni turi patariamąjį balsą, kiti — sprendžiamąjį. AF konstitucijos šeštas paragrafas nustato, kad sprendžiamąjį balsą turi rinktieji atstovai, Federacijos garbės pirmininkas, garbės nariai, Federacijos taryba, valdyba ir kontrolės komisija. Nei sąjungų pirmininkam nei centro val-

dybų nariam tasai konstitucijos paragrafas sprendžiamojo balso nėra numatęs. Kol šis paragrafas galioja, sprendžiamas balsas jiems tegali būti suteiktas rinkimų.

4. Kas gali būti renkamas atstovu?

Gali būti renkamas kiekvienas ateitininkas, išskyrus jaunučius; jie rinkimuose nedalyvauja ir atstovais nerenkami. Kandidatas į atstovus gali būti pasirenkamas iš bet kurios vietos ir sąjungos; nebūtinai jis turi būti nariu to vieneto ir tos vietos, kur renkamas, bet yra reikalingas jo raštiškas sutikimas. Sutikimas gali būti duotas tik vienam vienetui. Tuo sutikimu įsipareigojama konferencijoje dalyvauti. Išrinktas atstovu, bet konferencijon neatvykęs, kito asmens negali būti pakeistas.

5. Kiek atstovų renkama?

Kiekvienas ateitininkų vienetas (kuopa, draugovė, skyrius) renka vieną atstovą nuo 25 narių. Jei likutis susidaro ne mažesnis kaip 13, tai dar vienas atstovas renkamas nuo to likučio. Narių skaičius įmamas toks, koks buvo 1962 lapkričio 1. Ligi tos dienos turėjo prisirašyti prie pasirinkto vieneto atskirai gyvenantieji ateitininkai ir pravesta narių registracija. Vėliau prisirašiusieji arba į ateitininkus naujai priimti negali nei atstovų rinkti nei būti renkami.

6. Kaip rinkimai pravedami?

Rinkimus praveda sąjungų centro valdybos savo vienetuose. Kandidatų pasirinkimas turi būti baigtas gruodžio 15. Kandidatai vieneto nariam turi būti pranešti ligi 1963 sausio 10. Rinkimai gali būti pravesti vieneto susirinkime arba korespondenciniu būdu. Negalintieji susirinkime dalyvauti turi teisę balsuoti uždaru voku. Balsavimai turi būti baigti ligi 1963 vasario 1. Skundai garbės teismui pateikiami ligi 1963 vasario 15. Išrinktieji atstovai AF valdybai pranešami ligi 1963 kovo 15. (Žiūr. Nepaprastosios atstovų rinkimų nuostatus. AFV Nr. 2, 1962.10.4).

7. Kam reikalingas atstovų sąrašas prieš konferenciją?

AF valdyba jau dabar ruošia medžiagą nepaprastajai konferencijai. Generalinis sekkretorius dr. Vyt. Vygantas lanko atskirų vienetų valdybas ir su jomis tariasi. Konferencijos klausimais lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje bus AF Tarybos pasitarimai Chicagoje ir New Yorke. Paruošti svarstyti klausimai ir projektai atstovam bus išsiuntinėti dar prieš konferenciją, kad gerai išstudijuotų ir pasiruoštų diskusijoms bei siūlymams. Tik tokiu būdu galima bus konferenciją padaryti sėkmingą.

8. Kas gali siūlyti AF konkstitucijos pakeitimus?

Ištisą projektą arba pataisas bei pamainas gali siūlyti kiekvienas ateitininkas, atskiras vienetas, sąjungų centro valdybos arba keletas ateitininkų bendrų raštu. AF konstitucijos 48 paragrafas nustato, kad tie siūlymai turi būti AF valdybai pateikti ne vėliau kaip dvi savaites prieš kongresą arba konferenciją. Tai reiškia, kad tiesiai į konferenciją atsivežti projektai negalės būti svarstomi. AF valdyba prašo visus siūlymus teikti anksčiau, kad būtų galima juos suderinti dar prieš konferenciją.

9. Kada bus paskelbta konferencijos darbų programą?

Nukėlus konferenciją iš vasario mėn. į gegužės pabaigą, pasikeitė kai kurie susitarimai dėl konferencijos patalpų. AF valdyba iš naujo juos aiškinasi. Tikimasi, kad programos bendrieji apmatai galima bus paskelbti po Naujų Metų. Taip pat su atskirų vietų ateitininkais dar aptariami keltini konferencijos klausimai. Kas turėtų kokių sumanymų, prašoma nedelsti ir rašyti AF valdybai.

10. Kodėl konferencija šaukiama rytiniame pakraštyje?

Nėra lengva rasti tokį vidurį, į kurį visiems būtų vienodas kelias. Du kartus rinkęsi į kongresus Chicagoje, kur ir šiaip dauguma didžiųjų suvažiavimų susitelkia, buvo pageidauta šį kartą nepaprastai konferencijai susirinkti naujoje vietoje. Atsižvelgus į rytinio pakraščio ateitininkus, pasirinktas New Yorkas. Tikimasi, kad gegužės pabaiga bus palanki ir kiek tolimesnei keklionei. AF valdyba prašo iš anksto numatyti kelionę ir lengvai neatsisakyti iš kandidatų į konferencijos atstovus. Skirkime jai šiek tiek savo aukos, kurios kiekviena organizacija iš savo narių mažiau ar daugiau reikalauja ir tik tuo laikosi.

IŠ AF VALDYBOS POSĖDŽIO

AF valdybos posėdis įvyko Washingtone lapkričio 4. Posėdyje buvo svarstyta Nepaprastosios konferencijos darbotvarkės metmenys. Konferencija norima pradėti gegužės 30, ketvirtadienį, ankstyvu popietiniu metu ir baigti birželio 2 rytinėmis pamaldomis ir uždaromuoju posėdžiu. Svarstytinus klausimus norima pravesti ne tiktai plenumo posėdžiais, bet ir komisijų bei būrelių diskusijomis. Tais klausimais bus dar tariamasi su AF Tarvba ir sąjungų centro valdybomis. Posėdyje ASS referentas dr. A. Sužiedėlis padarė pranešimą apie ASS naujos valdybos užsimotus darbus. Tuo reikalu drauge su gener. sekret. dr. Vyt. Vygantu lankėsi Detroite spalio 5 ir turėjo bendrą posėdį su ASS centro valdyba. Federacijos vadas S. Sužiedelis spalio 28 dalyvavo SAS naujos valdybos posėdyje Brocktone. Buvo aptarti SAS centro valdybos organizuojami ideologiniai kursai Chicagoje Kalėdų atostogų metu. Posėdyje su pasitenkinimu priimtas inž. Volerto sutikimas organizuoti ateitininkų spaudos agentūrą; jos tikslas informuoti apie ateitininkus ir jų veiklą. Iš naujausių leidinių spaudai ruošiami "Ateitininkų kongresų darbai" ir prof. dr. A. Maceinos veikalas "Niekšybės paslaptis", kurio vokiškas leidimas "Das Geheimnis der Bosheit" turėjo didelį pasisekimą.

SUSIRENKA AF TARYBA

AF Tarybos narių pasitarimas įvyk Chicagoje kultūros kongreso metu ir posėdis New Yorke, Darbininko redakcijoje, gruodžio 1. Dienotvarkėje bus svarstomi nepaprastosios konferencijos reikalai ir apskritai Federacijos padėtis. Pranešimus padarys dr. J. Grinius, gener. sekret. dr. V. Vygantas ir Federacijos vadas S. Sužiedėlis. Posėdis New Yorke pradedamas gruodžio 1, 10 val.

★

SAS IDEOLOGINIAI KURSAI

Gruodžio 26 - 30 d. d. Childerley House (netoli Chicagos) bus studentams ateitininkams ideologiniai kursai. Raginamos visos draugovės atsiųsti atstovus, ypatingai pirmųjų ir antrųjų metų studentus.

Kursuose numatoma: intensyvi programa, kietos paskaitos, daug diskusijų, įdomūs kalbėtojai ir susidomėję klausytojai. Štai keletas numatytų paskaitoms temų: intelektualas mūsų kultūroj, katalikybė šiandien, lietuvybės išlaikymas ir ugdymas, ateitininkų ideologijos reikšmė, vadovavimas. Diskusiniai būreliai diskutuos: kaip pasiekti intelektualo stovį, profesinius reikalavimus ir konfliktą su lietuviškuoju gyvenimu, religijos reikšmę individui, tautiškumo ugdymo problemą, ar ateitininkų principai yra ryškūs kasdieniniam gyvenime, vadovų išvystymas draugovėse ir t. t. Bus ir kitų klausimų, apie kuriuos kursantai turės progos pagalvoti ir pakalbėti.

Taigi, studente ateitininke, būk susipratęs — važiuok į kursus! Atsivežk rimtą nusiteikimą intensyviai dienomis padirbėti ,o naktimis... dainuosim! Sugrįši namo pilnu bagažu gerų ir vertingų minčių — ir didesniu entuziazmu galėsi veikti draugovėse, nes geriau žinosi kaip.

Dėl tolimesnių informacijų, sekite ateitininkų skyrių "Drauge".

SAS Centro Valdyba

DARBAI IR ŽMONĖS...

CHICAGO

LIPNIŪNIEČIAI GILINASI Į GYVENIMO TIKSLUS

Antrasis šių mokslo metų Kun. A. Lipniūno ateit. moksl. kuopos susirinkimas įvyko spalio 21 d. Jaunimo Centre. Jį pradėjome mišiomis, o po jų buvo bendri pusryčiai. Susirinkimą pravesti pakviestas R. Konauska — pirmininku ir V. Kavaliūnaitė — sekretore, G. Bičiūnaitė skaitė praeito susirinkimo protokolą.

Šio susirinkimo pagrindiniu punktu ėjo dr. A. Liulevičiaus paskaita, kurios tema buvo: "Ateitininkas visuomenėje". Kalbėtojas plačiai išryškino sekančius dalykus: a) Reikia įsigyventi į ateitininkų šūkį "Visa atnaujinti Kristuje". b) Susidomėti viskuo. Turime būti pilnutiniais žmonėmis. c) Svarbiausia, kaip ateitininkai mes turime: 1) Visad išlikti jaunais. 2) Būti jaunatviškos dvasios. 3) Domėtis mokslu. Ateitininkas turėtų stengtis būti kuo geriausiu mokiniu. 4) Būtina susidomėti lietuvių, anglų, ir kitų tautų literatūra d) Rašiniai ir kitų tautybių tarpusaviai santykiai. Paskaita buvo išklausyta dideliu dėmesiu. Po paskaitos Irena Jakševičiūtė skaitė referatą apie Kun. Alf. Lipniūno kuopą. Ji priminė apie kuopos socialinę ir kultūrinę veiklą. Kuopa laukia idėjų iš kiekvieno savo nario.

Toliau Vacys Šaulys pranešė apie Nepaprastą konferenciją, kurį prasidės gegužės 30 d. ir tęsis iki birželio 1 d., New Yorke. Kuopa išrinks ir deleguos du atstovus į šią konferenciją.

Po susirinkimo turėjome iškylą į Meno institutą, kur matėme retų ir puikių meno rinkinių. Grįžome patenkinti smagiai praleidę dar vieną auksinio rudens dienelę.

Laima

SENDRAUGIŲ RUDENS VAKARAS

Šeštadienį, spalio 20 d., Chicagoje visą dieną lijo, tačiau vakarop nusigiedrijo ir sendraugių Rudens vakaras sutraukė didelį būrį svečių į Jaunimo Namus. Salėj jautėsi šventiška rudens nuotaika. Giedrininkės skoningai papuošė stalus spalvotais rudens lapais bei smilgomis. Bufetas traukė akį gardžiai paruoštais valgiais, kuriuos sunešė pačios sendraugės.

Užėmus daugumą stalų, prasidėjo programa, kurią pravedė Žibutė Brinkienė. Programoj pasirodė sol. Birutė Kemėžaitė ir humoristas Aloyzas Baronas — dr. S. Aliūnas. Solistė padainavo keletą lietuvių kompozitorių dainų (Sarpaliaus — "Dukružėlė", J. Strolios — "Ilgesys" ir Gruodžio — "Aguonėlės") ir porą ištraukų iš operų (V. Davico — "O luna che fa'lume" ir iš G. Puccini op. Manon Lescaut — "Sola, perduta, abbandonata"). Jos švelnus balsas maloniai skambėjo salėie ir plojimais ji buvo paprašyta padainuoti daugiau. Padainavo A. Kačanausko — "Vai gražu gražu". A. Baronas paskaitė keletą humoristinių eilėraščių maironinėm temom, pritaikintų šiom dienom. Eilėraščiai linksmai nuteikė klausančius.

Po programos salėj pasigirdo linksmos dainos, kurios skambėjo visą vakarą. Laike šokių įvyko loterija, kurios pelnas paskirtas "Ateities" žurnalui.

Vakaras praėjo jaukioj šeimyniškoj nuotaikoj. Šalia sendraugių ir jų bičiulių, matėsi daug jaunimo. Galima buvo pastebėti lyg tris kartas — vyresniųjų, Vokietijoj baigusių mokslą ir jau čia Amerikoj baigusių ar besimokančių. Visi bendrai jungėsi į dainas ir šokius.

Metai iš metų rudens vakaras yra vienas iš gražesnių Chicagoj parengimų. Tai nėra uždaras organizacijos parengimas ir tikimasi, kad kitais metais bus sulaukta dar daugiau plačiosios visuomenės dalyvavimo.

E. J.

BALTIMORE

Spalio 28 dieną Baltimorės Stasio Šalkauskio kuopa suruošė vieną savo metinių agapių Kristaus Karaliaus Šventės proga. Po Šv. Mišių Šv. Alfonso bažnyčioje didelis būrys ateitininkų susirinko parapijos mokyklos salėje. Truputį pasistiprinę skaniais pusryčiais, suneštais pačių dalyvių, visi klausė kun. A. Bačkio paskaitos apie laicizmą. Seniai Baltimorėj buvo tokia įdomi paskaita.

Prasidėjo lengvoji dalis. Daug jaunimo pasirodė. Dideli ir maži dainavo, deklamavo ir skambino pianinu. Tuomet oficialiai agapė pasibaigė, bet įsismaginę ateitininkai dar truputį dainavo, juokėsi ir šnekučiavo.

Lapkričio 11 dieną Stasio Šalkauskio moksleivių kuopa susirinko pas ponus Šeškūnus. Svarbiausia susirinkimo dalis — Dalios Zeikutės referatas apie kultūros lygį Amerikoje ir Europoje. Vienas jos pabrėžtas taškas buvo, kad Amerikoje paprastas žmogus verčiau nueis į valgyklą, kurioje gerdamas "coca-cola" jis galės klausytis "populiarios" muzikos — "rock and roll", negu į koncertą ir klasytis Mozarto ar panašiai. Diskusijoje pasirodė, kad didelė dauguma dalyvių sutiko su jos nuomone. Gera žinoti, kad lietuviškas jaunimas dar gali taip galvoti.

Po sutvarkymo kelių mažų detalių susirinkimas buvo užbaigtas. Tada prasidėjo vaišės ir šokiai.

Vėjūnė

NEW YORK

Marijos Pečkauskaitės Kuopos pirmas susirinkimas įvyko 1962 m. rugsėjo mėn. 12 d. 10 val. Apreiškimo parap. patalpose. Kuopos globėjas kun. J. Pakalniškis atidarė susirinkimą malda ir pasidžiaugė gerais rezultatais iš ateitininkų stovyklos. Po to buvo renkama nauja valdyba: pirmininkas — Visvaldas Gerdvilis, vicepirmininkas — Jonas Adomavičius, sekretorė — Laima Minkūnaitė, iždininkė — Elvyra Ragažinskaitė, korespondentė — Violeta Gerdvilytė, Vyresniųjų — vadovė studentė ateitininkė Irena Sandanavičiūtė, jaunesniųjų — Vida Lūšytė. Nutarta prisidėti prie A.L.R.K. Federacijos rengiamo Kristaus Karaliaus minėjimo, o taip pat ieškoti naujų narių. Susirinkimas baigtas malda.

Pirmasis naujos valdybos pasėdis įvyko 1962 m. 16 d. 6:30 val. p. p. Apreiškimo klebonijoje. Buvo aptarta visų metų veikla. Be to, nuspręsta pagyvinti susirinkimus, ir bent vieną kartą į metus išleisti savo laikraštėlį.

Vakare 7:30 val. vyresnieji moksleiviai ateitininkai rinkosi į bažnyčią kalbėti ražančiaus. Šitas gražus pavyzdys tegul paplinta ir kitų miestų ateitininkų tarpe.

Švenčiant Kristaus Karaliaus šventę spalio mėn. 28 d. visa kuopa organizuotai ėjo į 11 val. mišias ir priėmė Komuniją. 3:30 val. p. p. įvykusiame minėjime moksleiviai ateitininkai, paruošti Janės Gerdvilienės, gražiai pasirodė meninėj dalyj.

Lapkričio 4 d. moksleiviai ateitininkai išpildė meninę programą Moterų sąjungos vakarienėj.

Sekantis vyresniųjų moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 17 d. 1 val. p. p. Apreiškimo par. patalpose. Visvaldas Gerdvilis skaitys referatą apie nevykusį aprašymą Kristaus Karaliaus minėjimo programoj dalyvavusių ateitininkų. Šmeižiantį aprašymą spaudai kažkas pasiuntė "Jaunojo Ateitininko" vardu.

Violeta Gerdvilytė

Konfliktas New Yorke

Vasaros stovykloje priėjo prie manęs New Yorko draugovės vicepirmininkas ir pašnabždėjo į ausį, kad po vakarienės bus visų rytų draugovių valdybų posėdis. Greitai nubėgau į susirinkimą, atsisėdau tarpe kitų New Yorko, Philaderphijos, Bostono ir Baltimorės atstovų ir su įtempimu laukiau, norėdama sužinoti, kokie nepaprasti reikalai čia bus svarstomi. Atsistojo būsimasis SAS CV pirmininkas ir, aplinkui apsidairęs, prabilo: "Reikia pagyvinti rytų veiklą."

Tuo viskas ir prasidėjo. Nutarę suruošti Studijų Dienas, pasirinkom centrinę vietovę (New Yorką, žinoma), sustatėm laikiną programą, pasiskirstėm pareigomis ir nustatėm datą: spalio 12-tosios savaitgalį. Grįžę namo, dirbom ir planavom: kvietėm prelegentus ir koncerto dalyvius, jieškojom tinkamų salių, siuntinėjom visom kitom studentų organizacijom pakvietimus, skelbėmės laikraščiuose ir nutarėm galutiną programą. Pagaliau, atlikę visus paruošiamuosius darbus, nekantriai laukėm didžiosios dienos.

Penktadienio vakare, spalio 12-tą, visi kviestieji pradėjo mažais būreliais rinktis į V. J. Atsimainymo bažnyčios salę, kur vyko beveik visa programa. Ten užsiregistravę, visi linksmai praleido vakarą, susipažindami grojant p. P. Pauliukonio atvežtai gražiai muzikai.

Bendroji Studijų Dienų tema buvo "Konfliktas: Dabarties jaunimas šiandieninių priešingybių akivaizdoje", tad šeštadienis, spalio 13-toji diena, buvo paskirta paskaitom, kuriose ir buvo nagrinėjama minėta tema. Prieš paskaitas įvyko rytinių draugovių valdybų posėdis ,per kurį buvo nutarta ir ateityje daugiau bendradarbiauti.

Po posėdžio Dr. Jonas Grinius skaitė paskaitą: "Šių dienų kultūrinės

Studentų ateitininkų Studijų dienų New Yorke spalio 12 - 14 d. dalyviai. V. Maželio nuotrauka

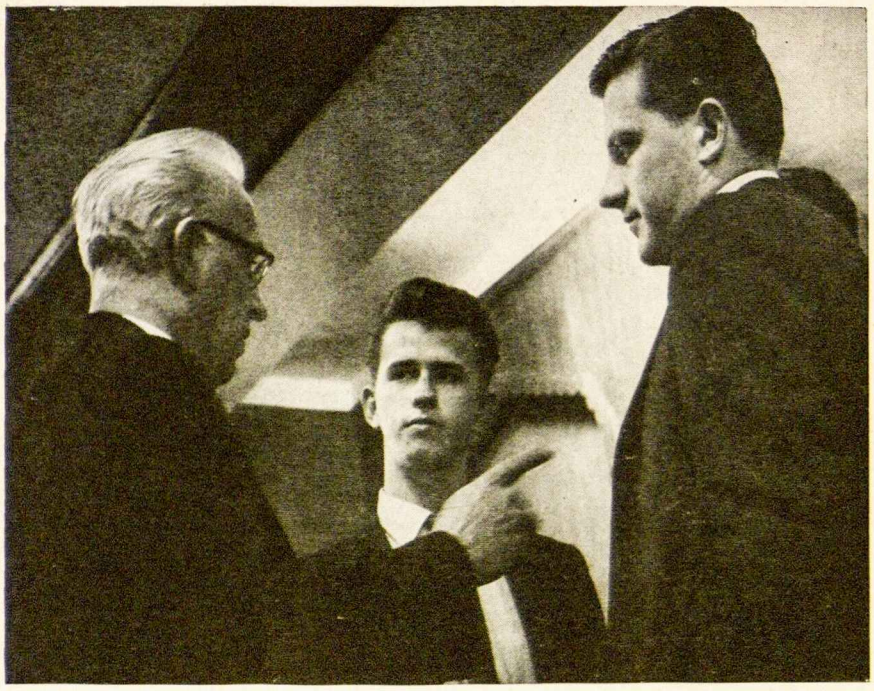

Studijų dienų metu: kun. V. Dabušis, G. Trimakas, E. Užgiris, dabartinis SAS pirmininkas. V. Maželio nuotrauka

priešingybės." Jis kalbėjo apie kultūros reikšmę ir pareiškė, kad kultūriniai veiksmai yra visada vadovaujami minties. Buvo nurodytas skirtumas tarp kultūros ir civilizacijos, brėžiant kad civilizacija yra kultūros rezultatas. Dr. Grinius taip pat išaiškino skirtumus tarp vakarų (Amerikos) ir rytų (Rusijos) kultūrų, paminėdamas ir lietuvių kultūrą, jos silpnumus ir geras ypatybes. Baigdamas, Dr. Grinius ragino aktyviai dalyvauti kultūrinėje kovoje prieš komunistinį pasaulį, nes "Kas nekovoja, tai jau pralaimėjęs, bet kuris kovoja, gali laimėti".

Po pietų buvo Prof. Vaidevučio Mantauto paskaita: "Mes ir Amerikos sekuliarizuotas pasaulis: žvilgsnis į moralines priešingybes." Prof. Mantautas lygino metafiziką su religija, pareikšdamas, kad metafizika yra žinojimas, kuris ieško meilės, o religija yra meilė, kuri ieško žinojimo. Jis minėjo, kad antgamtiniam gyvenime reiškiasi apreiškimas ir malonė, kuri yra tiltas nuo žmogaus į Dievą. Sekuliarizmas yra apgavikas, kuris pristato žmogui sužalotą pasaulį. Baigdamas, prof. Mantautas tvirtino, kad meilė nėra sentimentas, bet pasaulio esmė ir prasmė, ir kad su meile galima daug pasiekti.

Paskutinę tos dienos paskaitą, "Priešingybės lietuvių ir amerikiečių gyvenime", skaitė buvęs SAS CV pirmininkas, Inž. Algimantas Gečiauskas. Inž. Gečiauskas tvirtino, kad Amerikos kultūra yra mums svetima, ir kad lietuviui neįmanoma atmesti savą kultūrą, bet reikia ją derinti su tinkiamiausiomis Amerikos kultūros apraiškomis. Jis nurodė kontrastus tarp abiejų kultūrų, naudodamas politikos, patriotizmo ir auklėjimo pavyzdžius. Inž. Gečiauskas užbaigė paskaitą įspėdamas, kad per daug sekame amerikiečius, ir ragindamas sukurti lietuvišką inteligentišką tipą.

Šeštadienį vakare įvyko studentiškų talentų koncertas, kurį išpildė Brigita Pumpuolytė, pagrodama smuiku, Anelė Kaulinytė, paskambindama pianinu, Algimantas Žemaitaitis, padeklamuodamas Maironio poezijos, ir Violeta Bendžiūtė, padainuodama solo kelias dainelės. Programos metu pranešinėjo Liucija Baškauskaitė. Po programos vyko šokiai, per kuriuos visi smagiai praleido laiką.

Sekmadienį, spalio 14-tą dieną, po Šv. Mišių V. J. Atsimainymo parapijos naujoje bažnyčioje, ten pat salėje įvyko bendri pusryčiai. Po pusryčių klausėmės Kęstučio Kudžmos paskaitos: "Jaunimo konfliktai su visuomene: kartų priešingybių klausimas". K. Kudžma aiškino, kad fiziologinis brendimas veikia ir žmogaus vidų, ir kad jaunuolio jausmai yra labai svarbūs per šį laikotarpį. Daugiausia problemų yra su tėvais disciplinos klausimu. Kultūriniai reikalavimai yra didžiausia našta jaunuoliui, kuris yra verčiamas ir tėvų, ir visuomenės. Prelegentas siūlė, kad šią problemą ir konfliktus galima palengvinti, jei jaunuolis žvelgtų į juos ne tik iš savo, bet ir iš tėvų, visuomenės ir tėvynės pusės, o tėvai žvelgtų į juos ir jaunuolio akimis.

Visiems posėdžiams pirmininkavo New Yorko draugovės pirmininkas Gediminas Trimakas. Šeštadienį sekretoriavo Audronė Barūnaitė, Gema Šermukšnytė ir Danguolė Masionytė, o sekmadienį — Liucija Baškauskaitė. Prie kursų pasisekimo labai daug prisidėjo New Yorko draugovės vicepirmininkas Rimas Gedeika.

Po SAS CV pirmininko Egidijaus Užgirio sveikinimo, Studijų Dienos buvo užbaigtos Ateitininkų Himnu.

Danguolė Masionytė

LOS ANGELES MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS

Spalio 21 d. buvo visiems moksleiviams ateitininkams pranešta susirinkti pas Kalvaičius. Nereikėjo vaikams raginimo, nes visi žinojome, maudymosi baseinas mūsų laukia. Nuvažiavome tiesiai po sumos ir jau buvome baseine prieš pirmą val. Po maudymosi visi šlapi pavalgėm skanius pietus, suėjome į vidų. Prasidėjo susirinkimas. Pirmininkavo Arimantas Arbas, o sekretoriavo Eglutė Motiejūnaitė.

Buvo mums pasakyta nupiešti paveikslus ir pasiruošti pasirodymui. Kalvaičiai turėjo "tape recorder" ir užtat leido pasirodymą užrašyti. Mes visi juokėmės, kai išgirdome savo balsus.

Po pasirodymo vėl ėjome maudytis. Kiti vaikai išvažiavo, bet tie, kurie atvažiavo su Kalvaičiais, liko ir žiūrėjo televiziją. Matėm labai įdomų filmą "Pride and Prejudice". Visi labai gražiai praleidom laiką.

Eglutė Motiejūnaitė

HAMILTON

Kristaus Karaliaus šventės minėjimą Hamiltone suruošė vietos ateitininkų kuopa 1962 m. spalių 28 d. Minėjimas sutapo su parapijos rekolekcijų užbaigimu, todėl bažnyčioje rekolekcijų vedėjas kun. A. Spurgis, MIC, pasakė pritaikytus pamokslus. Po pietų 4 val. Lietuvių Namų kino salėje buvo meninė dalis, kurioje paskaitą skaitė dr. Vytautas Vygantas, Pax Romana pirmininkas ir Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius, atvykęs iš New Yorko. Savo paskaitoje dr. Vygantas mintimis apkeliavo žemės rutulį ,apžvelgdamas kaip šiandieninis žmogus kovoja už Kristų, ypač katalikai studentai kiek gali stengiasi kovoti už Kristų ir pašalinti komunistų įtaką, kuri yra apėmusi ir užkrėtusi visą pasaulį. Pavyzdžiui, tokiam Urugvajuj jau Kalėdos — šeimos šventė ir Didžioji Savaitė — turizmo savaitė; jau nebėra vietos Kristui, Jo gyvenimo atsiminimui. Kristaus Karaliaus kariai gali būti kiekvienas, kuris tik išpildo tai, ko Kristus reikalauja — baigė savo paskaitą prelegentas.

Argi tai nėra ir kiekvieno kataliko pareiga būti Kristaus kariu?

Toliau pasirodė Hamiltono jaunimas: L. Stanevičiūtė padeklamavo eilėraštį "Kristui Karaliui" ir savo kūrybos eilėraščių paskaitė L. Kaminskaitė. Piano "Ave Maria" ir Sonata C. Major — Allegro" paskambino gabi ir daug žadanti M. Klevaitė. Taip pat paskambino "Sonatina" ir "Saulės užtekėjimui" — T. Tumaštytė. Akordeonu "Joly Cabelaro" pagrojo Vyt. Beniušis. "Smalsių mergaičių šokį" "smalsiai" pašoko jaunosios D. Kudabaitė ir B. Aušrotaitė.

Antrą dalį išpildė vyresnieji. Sol. V. Verikaitis padainavo: "Ten, kur Nemunas banguoja", "Skausmas", "Grįžk namo" ir Valentino maldą iš operos "Faustas". Akompanavo O. Skrinskaitė.

Aušros Vartų parapijos choras vedamas V. Veikaičio sudainavo: "Kur giria žaliuoja", "Paleiski Tėveli", "Lino žiedas" ir "Užtrauksim naują giesmę". Dar bisui — "Miškų gėlė".

Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Dar prieš minėjimą dr. Vygantas turėjo pasikalbėjimą su vietos ateitininkais. Kalbėjo sąjungos rūpimais klausimais ir ragino ateitininkus tvirčiau apaštalauti savo gyvenamoj aplinkoj ir atvesti Dievą į areną — į gyvenimą, iš kurio Jis yra išstumtas, o į lietuvių gyvenimą daugiau idėjinio gyvenimo.

Tik idėjomis išliksime!

Praurimė

BRAZILIJA

NUOTAIKINGA IR NUOTYKINGA IŠVYKA PAJŪRIN

Pagaliau prisiartino seniai lauktoji spalio 12 d. Mergaitės dėjo į kelionės krepšius (savo ar mamyčių keptus) pyragaičius, pyragus ir kitokius skanumynus. Berniukai rengėsi paprasčiau — dėjosi tik rūbus. Visi šią dieną važiavome išvykon. Vieni automobiliu, kiti — autobusais į Šešių Šaltinių pajūrį, netoli buvusio indėniško kaimo Ubutūba. Nuotykiai prasidėjo tik įvažiavus į didesnį kelią: visu smarkumu trūko padanga. Automobilis ant trijų likusių ratų gerą gabalą palėkė, bet kojų aukštyn neužvertė. Sutvarkę, dainuodami keliavom toliau. Kelias siauras, vingiuotas ir kalnuotas. Miegas neima. Visi kartu su vairuotoju budime, kad neatsimuštume į priešinga kryptimi lekiančią mašiną. Pro langą — pasakiški vaizdai. Daugelis mūsų pirmą kartą čia keliaujam. Kiekvienam reginiui pritaikome naują dainą. Dainavom apie kalnus, miškus, ežerą, gėles ir upes.

Pavakarį privažiavom kelionės tikslą. Mūsų vasarnamis buvo pusiasalyje. Automobiliu privažiuoti negalima. Reikia lipti per kalną pėsčiomis, ar važiuoti aplinkui valtimis. Išlepę miesčionys pasirenkam lengvesnį kelią — pripildome dvi indėniškas valtis. Neptūnas už kažką ant mūsų supiko. Kai įsiyrėme į atvirą jūrą, sukėlė bangas. Vienos valties vairininkas neatlaikė pusiausviros ir "šust" ja keliavusieji į šaltas jūros bangas. Antros valties motoras sustojo. Pagaliau visi laimingai, kas valtyje, kas vandenyje pasiekėm krantą. Naujai statomame name kūrėme ugnį, džiovinome rūbus ir laukėme aušros. Saulės sulaukę, kopėme į kalną. Likimas dar kartą iš mūsų pasityčiojo. Gražiai išdžiovintus rūbus kiaurai permerkė lietutis. Nereikia ir sakyti, kad kelias buvo slidus ir pusė stovyklautojų keliavo keturiomis. Pagaliau atkeliavom, ir visus nesėkmių vargus pamiršome.

Kalnų papėdėje, milžiniškų medžių pavėsyje, gėlių apsuptas, ilgas ir platus, kaip turtingo Lietuvos ūkininko namas. Jūra vos už kelių žingsnių. Paplūdimys — įlanka, iš šonų uolų skardžiai, joks svetimas žmogus nedrumsčia šios rojiškos ramybės. Čia tris dienas, džiugavom, dainavom, žaidėm, narstėmės bangose, meldėmės ir valgėme. Valgėme puikiai. Irena Šimonytė taip puikiai gamino maistą, kad iš dėkingumo visi pradėjom ją vadinti "mama". Mama liepia vieniems kurti ugnį, kitiems — skusti bulves, paskui plauti indus. Niekas nedrįsta atsisakyti. Dirbant nuotaika nė kiek neprastesnė, kaip poilsiaujant.

Gražiausioje darželio vietoje pastatėm altorių. Iš medžio šakų padarėme kryžių, žvakides ir surinkome gražiausias gėles jam papuošti. Čia kasdien Dėdė Juozas aukojo Šv. Mišių auką, o mes visi atsakinėjom recituotas maldas. Sekmadienį dauguma ėjo išpažinties ir Komunijos. Taip kiekvieną dieną rinkomės pašnekesiui. Kalnuose radome daug vaisių. Dienos buvo skirtos poilsiui. Gal jos ir tokios ir būtų buvusios, jei kartu nebūtume atsivežę Vandutės. Dar reiktų paminėti, kad vargšas Antanėlis visą laiką kentė cigarečių badą, jo paimtos atsargos nuskendo jūroje. Antras labiausiai nukentėjęs žmogus buvo Niiolė, nes jos lietsargis neišplaukė į krantą. Taip nuostabiai greit prabėgo laimingos dienos. Kai kopėme atgal į kalną, švpsojosi saulutė, švpsojomės ir mes. Vieni garsiai pasakėme, kiti tik širdy turėjome: "Dar kartą norėčiau aš čia sugrįžti".

Buvo pagamintas stovyklos filmas, kuri demonstruosime už pinigus. Tuo būdu tikimės uždirbti pinigų apsimokėjimui pabaudoms už žodžius, ištartus braziliškai.

Irena J.

NEWCASTLE, Australia

Vytauto Mačernio ateitininkų kuopai nauja valdyba

Newcastelio moksleivių at-kų kuopos nariai ir kaikurie iš dar nepriklausančio organizacijai jaunimo, šių metų spalio 14 d. po pamaldų Brodmedove prie Newcastelio, būrėsi klebonijos svetainėje susirinkimam perrinkti kuopos valdybą ir aptarti ateities veiklos planus.

Susirinkimui vadovavo V. Nekrošius, protokolavo — V. Jazbutis.

Buvusios valdybos kadencijos pasibaigus ir jos nariams pareiškus norą vadovybę užleisti kitiems, buvo išrinkta visai nauja valdyba, kuri ten pat ir pareigomis pasiskirstė sekančiai: Vytas Jazbutis — pirmininkas, 26 William Street, Argenton, N.S.W. Australia; Vytas Nekrošius — vicepirm.; Romas Šimkus — sekretorius; Renatė Jazbutytė — iždininkė; kandidatu liko — Danutė Skuodaitė.

Revizijos komisijon išrinktos: J. Nekrošienė, sendr. ir B. Zakarauskaitė.

Susirinkimas tolimesnėje dienotvarkėje nustatė nario mokestį sendraugiams ir dirbantiems moksleiviams — po 5 — į metus. Šį simbolinį mokestį dalis dalyvių ten pat ir susimokėjo. Be to kuopa nutarė iš kasos skirti lėšų, kad parėmtų Newcastelio Bažnytinio komiteto užsimojimą paminėti "Tėviškės Aiduo-

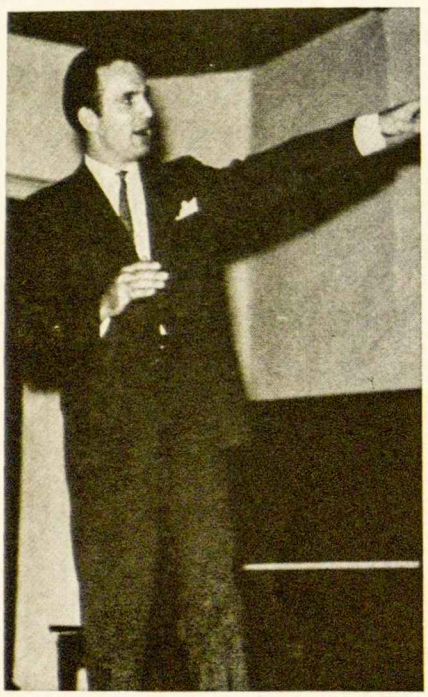

Aktorius A. Žemaitaitis studijų dienų koncerte New Yorke.
T. Jankausko nuotrauka

se" sekančiais metais šios lietuvių kolonijos darbuotės 10 metų sukaktį. Aukų vajus jau pradėtas per išdalintus aukų lapus, Mačernio kuopos at-kams glaudžiai talkininkaujant su paminėtu komitetu.

V. Jazbutis ir D. Skuodaitė išrinkti atstovauti Mačernio kuopai Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos atstovų suvažiavime, kuris šaukiamas š. m. gruodžio mėn. Adelaidėje.

Aptariant organizacinę veiklą, susirinkimas numatė du parengimus sekančiųjų metų bėgyje, nes norime įsigyti Mačernio kuopai savą vėliavą.

Visuotinio susirinkimo pradžioje maldą sukalbėjo kun. Kapelionas. Susirinkimas užbaigtas at-kų himnu.

AUSTRALIJA

ADELAIDĖS ATEITININKAI SENDRAUGIAI

Nors ne per didelis sendraugių būrelis, bet Adelaidės kultūriniame gyvenime dažnai ir gražiai pasireiškia. Š. m. liepos 29 d. suruošė viešą Maironio minėjimą su paskaita ir puikia menine programa. Įžanginį žodį — prisiminimus apie poetą Maironį papasakojo kun. A. Kazlauskas, MIC.

Rugpiūčio 26 d. įvyko Popiežiaus Jono XXIII socialinės enciklikos Mater et Magistra minėjimas. Kur veda liberalistinis, socialistinis ir krikščioniškasis sprendimai — kalbėjo Jonas Bardauskas. Koks Popiežiaus Jono XXIII sprendimas — kalbėjo Juozas Stepanas. Kodėl Bažnyčia socialinį klausimą spendžia tiesos, teisingumo ir meilės dėsniais — į tai atsakė kun. Pranas Dauknys, MIC.

Adelaidėje jau yra tradicija, kad kas metai Ateitininkai sendraugiai ruošia literatūros, dainos ir muzikos vakarą. Šio vakaro programą išpildo visi geriausieji Adelaidėj gyvenantieji lietuviai menininkai. Šiais metais toks vakaras įvyko rugsėjo 1 d. Programoje dalyvavo solistės: Antanina Binkevičiūtė - Gučiuvienė, Genovaitė Vasiliauskienė, smuikininkas pranas Matiukas, rašytojas laureatas Pulgis Andriušis, dramaturgai Juozas Gučius ir Ziomas Kučinskas, poetai Leonas Pakalnis, Pranas Pusdešris, Jonas Rackus, pianistė Dorothy Oldham. Programos pranešėja Elena Varnienė.

Visi ateitininkų parengimai vyksta nedidelėje, bet jaukioje Liet. Katalikų Centro salėje. Iš solisčių teko girdėti, kad šita salė turi gerą akustiką ir esą lengva dainuoti. Tarp ko kitą, A-kai sendraugiai salės scenai ir langams įtaisė užuolaidas.

Dar vienas šiais metais rūpestis prieš akis, tai visos Australijos At-kų suvažiavimas Adelaidėje Kalėdų atostogų metu.

Sao Paulo moksleivių ateitininkų šių metų valdyba. Iš k. į d. sėdi: J. Šimonytė, K. Miliauskas (pirm.), L. Jodelytė (sekr.), stovi: O Švitra (v. p.), J. Jurgelevičiūtė (ižd.), P. Verbickas (narys).

Adelaidės At-kų sendraugių valdybą šiais metais sudaro: kun. A. Kazlauskas — Dvasios Vadas (Lithuanian Catholic Center, 6 Third Ave., St. Peters, S. A.), J. Stepanas — pirmininkas (146 Morgan Ave., Edwardstown, S. A.), K. Varnas — sekretorius ir J. Rupinskas — kasininkas.

A. St.

ADELAIDĖS JAUNIEJI ATEITININKAI

Šiais metais Jaun. At-kų Arkiv. J. Matulaičio kuopa labai sustiprėjo ir padidėjo: įskaitant ir jaunučius jau turime apie 40 narių. Dažnai ruošiamos pramogos, pasirodymai bei susirinkimai pratina jaunimą gražiai lietuviškai kalbėti, dainuoti ir įvairiais ktais būdais pasireikšti. Šių metų pradžioje su dideliu pasisekimu praėjo Motinos Dienos minėjimas. Programoje dalyvavo visi jaun. at-kai. Tik ką iš Londono atvažiavus Dvasios Vadui kun. P. Daukniui, MIC, š. m. 24 birželio iškilmingai buvo atšvęsta Įžodžio šventė. Gražiai su menine programėle mūsų jaun. ateitininkai pasirodė per sendraugių suruoštą Maironio minėjimą ir vėliau sportininkų jaunimo šventėje. Menines programas paruošia E. Varnienė ir N. Vitkūnienė.

Š. m. rugsėjo 14 - 16 d.d. kuopos globėjai suruošė jaunimui trijų dienų stovyklą O'Sullivan Beach, kuriai vadovavo kun. P. Dauknys. Šiuo laiku intensyviai ruošiamės Kristaus Karaliaus šventei ir Talentų vakarui.

Apie Talentų vakarą štai kaip rašo kun. P. Dauknys "Šventadienio Balse": "Kiekvienoje kultūringoje tautoje yra labai svarbus reikalas ieškoti naujų talentų jaunimo tarpe, juos iškelti, duoti progos pasireikšti visuomenėje, remti. Šiais metais moksleiviai ir studentai ateitininkai kaip tik ir imasi tokios iniciatyvos suorganizuoti **Jaunimo Talentų Vakarą,** kuris vyks lapkričio 17 d. 7 val. vak. Liet. Kat. Centre.

Sudaryta Rengimo Komisija. Komisiją sudaro: abiturientė Violeta Vasiliauskaitė, abiturientas Alfredas Vasiliauskas, buhalterijos studentas Romas Jablonskis, medicinos studentas ir Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos Adelaidės ir Centro Valdybos Pirmininkas Antanas Stepanas, o iš vyresniųjų: solistė Genė Vasiliauskienė, Jaun. Ateitininkų Globėja Agota Stepanienė, Šv. Kazimiero Savait. Mokyklos Vedėja Elena Varnienė, Jaun. Ateitininkų Globėjas Augustinas Kubilius, chemikas Vytautas Janulis ir Vytautas Vosylius, abu pastarieji Kat. Tarybos kultūros reikalams ir parengimams ruošti vadovai.

Talentų Vakare mūsų jaunimas pasirodys su tautiniais šokiais, deklamavimu, baletu, dainavimu, grodami įvairiais muzikos instrumentais, trumpom prakalbom, pastarieji — jaunieji oratoriai."

Jaunimo Komisijai pirmininkauja kun. Dauknys.

Jaun. At-kų globėjai yra kun. P. Dauknys — Dvasios Vadas, A. Stepanienė, E. Varnienė ir A. Kubilius.

A. St.

KĄ MAN PAPASAKOJO ATEITIES ADMINISTRATORIUS

Daugumas skaitytojų norėtų žinoti, kaip stovi mūsų žurnalo reikalai, ypač kai dabar paskelbtas Ateities vajus, kokie administracijos planai ir daugel kita, kodėl kreipiausi į administratorių šiais klausimais:

Kokie Ateities administracijos dabartiniai rūpesčiai?

Dabar mums rūpi skolos ir vajaus pasisekimas. Skolas turime išmokėti ir skolas turime išrinkti. Apie $3,000 yra "įšalę" kišenėse tu prenumeratorių, kurie nėra mokėję 3 — 4 — 5 metus. Čia nekalbu apie tuos, kurie nėra sumokėję už šiuos ar praeitus metus. Šie nesudaro mums jokio rūpesčio. Vajaus metu, manome daug kas apsimokės savo skolas, ypač kai bus bandoma per asmeninius kontaktus tą reikalą galutinai išsiaiškinti.

Kalbant apie skolas, "įšalusias" skolas, ar galėtum paaiškinti, kaip tai atsitiko, kad net keletą metų prenumeratos neapmokėję, dar vis gauna ATEITĮ ir vis tebelaikomi prenumeratoriais?

Prieš atsakant į tą klausimą, reikia kai ką paaiškinti: ATEITIS nėra komercinis, bet pasaulėžiūrinis, ideologinis žurnalas, jungiąs į prenumeratorių šeimą tuos skaitytojus, kurie jo propaguojamoms, skelbiamoms idėjoms pritaria ir tomis idėjomis gyvena. Todėl tokio žurnalo administracija iš prenumeratorių reikalauja pinigų ne pelnui sudaryti, bet būtinoms išlaidoms padengti, o tų pinigų — prenumeratos mokesčiais ir aukomis — žurnalas tiek gauna, kiek stipriai skaitytojai yra idėjiniai susirišę su savo žurnalu. Praktikoje administracija laikosi tam tikrų konkrečių taisyklių, pvz., žurnalo siuntinėjimo nesustabdo, jei kuris prenumeratorius kurį laiką nieko nemoka, nes čia **nesumokėjimas prenumeratos mokesčio nereiškia prenumeratos nutraukimą,** kaip tai visada reiškia komercinių laikraščių praktikoje. Ideologinio žurnalo administracija tiki, kad prenumeratoriai neliks skoloje savam žurnalui ir apsimokės, kada galės. Tos praktikos laikėsi ir tebesilaiko ir mūsų administracija: ji niekada nebuvo įkyri, **zirzli** savo prenumeratoriams, bet ramiai laukdavo prenumeratą apmokant skaitytojams patogesniu laiku. Be to, reikia imti dėmesin ir tą aplinkybę, kad pastaraisiais metais administraciją sudarė tik pats vienas administratorius, kuris atliekamu nuo savo tiesioginių pareigų laiku, turėjo atlikti ir ekspeditoriaus ir administratoriaus pareigas, be to ruošti visokius vajus žurnalo paramai gauti. Ar tokiam administratoriui belieka laiko ir noro rašinėti šimtais laiškų, prašinėti pinigų, įrodinėti ir ginčytis su nenorinčiais mokėti?

Administracija yra išsiuntinėjusi daugybę laikų, ir net pakartotinai; kokie rezultatai?

Rezultatai geri iš tos grupės, kurie nebuvo apsimokėję už šiuos ir praeitus metus; iš tų, kurių kišenėse "įšalo", teatsiliepė vos 5 % su čekiais, 2 % su "argumentais" dėl kurių jie tos skolos nemokės, o 93 % šiam reikalui pritaikė mūsų liaudies išmintį: "Tyla gera byla."

Man atrodo, kad ir ideologinio žurnalo administracija turėtų ateityje ne taip idealiai žiūrėti į prenumeratorių laisvą pasirinkimą mokėti šį "elgetos grašį" kada tik norės. Ar nereiktų, vis dėlto, nustatyti tam tikras ribas? Tai juk nė kiek nekenktų mūsų ideologijos plitimui.

Administracija yra tos pačios nuomonės, kaip ir Tamsta: esame nusistatę ir, sakau, griežtai vykdysime šio vidurio kelio taisyklę, būtent, nebūsime "zirzlūs" per visus pirmuosius nesumokėtos prenumeratos metus, ir prenumeratoriai laisvai galės per tuos metus mokėti, kada jiems patogiau; kas nebus dar apsimokėjęs ir norės gauti "Ateitį" ir sekančiais metais, tas visais tais metais bus administracijos nuolat "sveikinamas" ir nuolat raginamas apsimokėti ir, jei kas ir po tokių raginimų bei asmeninių kontaktų, nenorės mokėti, tie bus išbraukiami iš prenumeratorių šeimos; trečius metus "Ateities" tokiam nebesiuntinėsime, nors skolą sumokėti vis reikalausime. Šį nusistatymą vykdysime nuo kitų metų pradžios.

Ar daug prenumeratorių nutraukia prenumeratą, ir kodėl?

Atsisako nuo prenumeratos **labai mažas** skaičius, o atsisakymo priežastys paprastai nenurodomos, nes jų, turbūt, ir nėra, išskyrus šią rimčiausią: "nemėtyti pinigų tokiems niekams". Gauta tik du laiškai, kur visai rimtai pasiaiškinama: "dėl finansinių sunkumų prašau mano dukrai "Ateities" nebesiuntinėti". Administracija, patyrusi ant savo kailio finansinių sunkumų užiaučia ir prenumeratorius, todėl tuojau pat siunčia ir šiam prašymą ir siūlymą: likti ir toliau "Ateities" skaitytojais, leisti "Ateičiai" ir toliau lankytis jų namuose **be jokio mokesčio** kol finansai pagerės, o kai pagerės, mokės, jei norės, nes niekas nereikalaus mokėti iš tų **geros valios** prenumeratorių! Tačiau prašyto atsakymo nesulaukta, nes į finansinius "sunkumus" pateko pelningų namų savininkas ir, be to, gerai uždirbąs. Kitas laiškas dargi įdomesnis: "siunčiu $4.00 apmokėjimui prenumeratos ir prašau nuo spalio 1 d. nebesiuntinėti "Ateities" dėl piniginių sunkumų". Šis prenumeratorius, metams dar nepasibaigus, atsisakė, kad nereiktų mokėti vienu doleriu daugiau. Administracija ir šiam, kaip ir anam, pasiuntė prašymą siūlydama "Ateitį" priimti veltui. Tačiau neatsiliepta, nes, matyti, savigarba neleido prisipažinti prie tų piniginių sunkumų, kurių profesionalų pora, gerai uždirbanti, visiškai neturi.

Administracija organizuoja vajų. Kokie to vajaus tikslai ir ko daugiausia tikitės skelbdami šį vajų Didžiuoju?

Šio, kaip ir kitų vajų, tikslas — parama "Ateičiai", kurios sunkumus Tamsta pats žinai. Paramos iš visų lietuvių, ypatingai iš katalikiškosios lietuvių visuomenės, dar labiau iš organizuotos ateitininkijos. Tam reikalui niekas nepagailės vieno kito dolerio. Esame nusistatę šiuo metu nevarginti savo prašymais visus mūsų garbės prenumeratorius ir jau kiek šiais metais aukojusius, nes šie geraširdžiai žmonės mums ir neprašant visada aukojo ir vėl aukos. Vajų pavadinome Didžiuoju dėlto, kad jo apimtis didelė, nes antruoju vajaus tikslu yra lietuvių katalikiškojo jaunimo daugumai įduoti į rankas "Ateitį", kaip to jaunimo žurnalą. Pirmuoju taikiniu čia yra visa mūsų moksleivija, taigi neišskiriant ir tų, kurie dėl rimtų priežasčių prenumeratos apmokėti negali; administracija tokiems siuntinės iki jie bus pajėgūs mokėti. Ateitininkai sendraugiai yra daugiausia prisidėję prie "Ateities" išlaikymo, jie ir toliau bus prašomi ir raginami prenumeruoti "Ateitį", jei ne sau, tai kitam kuriam nepasiturinčiam jaunuoliui. Tokių prenumeratorių remėjų gausėja ir tai sudaro labai gerą paramą kaip žurnalui, lygiai taip pat ir neturtingiems moksleiviams.

Ką galėtum pasakyti apie pačią administraciją?

Šiuo metu sudaro ją 3 nariai: administratorius (J. Račkauskas, Sr.), vajų oganizatorius (J. Polikaitis) ir ekspeditorius (Vyt. Šoliūnas). Visokie nutarimai daromi dalyvaujant redakcijos ir leidėjo MAS atstovams bei AF ryšininkui. Tokiu sąstatu administracija dirbs iki Nepaprastos Ateitininkų Konferencijos.

A. T.

SPORTAS

Marquette Parko jaunių ateitininkų vyresnieji krepšininkai.

Rėtis vandens nelaiko

J. ŠOLIŪNAS

Turime didesnes gerkles nei bet ką kitą. Pučiamės, lyg anoji varlė prieš jautį, kol pagaliau dėl savo perdidelių ambicijų sprogstame nieko nenuveikę. Šitais žodžiais maždaug galima būtų apibrėžti keliasdešimties metų lietuviško sporto gyvenimą. Prisipažinkime: esame dar per maži vyrai nešioti batus, kuriuos kitų dėka dar laisvoje žemėje kažkas mums kitados dovanojo. Praėjusios ir dabartinės dienos byloja, kad mūsų sportininkų kultūringumas yra ar tokia maža žvakės šviesa, kad jos neužtektų nė virtuvės slenksčiui perlipti.

Žinau, kad ir kitų visuomeninės veiklos sričių atstovai nėra stiprūs vyrai, ir daugelis jų (rašytojai, tapytojai, mintytojai ir politikai) taip pat yra dar tik kultūros pradžiamoksliai. Tačiau mūsieji sportinės veiklos gairių nustatinėtojai ir visokiausi rekordų žvirbliautojai dar toli yra atsilikę net ir nuo aukščiau minėtųjų.

Atsimeni, kaip man batus...

Dar gerai menu savo pirmuosius žingsnius sporte. Būdavo nueinam vaikų gauja prie futbolo vartų ir varvinam seilę bežiūrėdami į savo didvyrių treniruotę. Ateis pulkas šaunių bernelių ir pradeda pyškinti į vartus, kad net vartų stulpai linksta. Ot, tai vyrai, tai sportininkai, manydavau.

Arba vėl: sugužės minia krepšinio aikštėn ir lieja prakaitą vieną kamuolį per tokį lanką prie lentos prikabintą prastumti norėdami.

Arba stalo tenisininkai: ateis, užsimos, užkirs...

Bet užteks.

Grūsdamasis praeitin, norėjau prisiminti, kokį man — vaikui įspūdį kitados padarė lietuviški sportininkai. Žinote, tada, kai tušti pilvai iš alkio, lyg išskrendančios gervės, gurksėjo, viskas atrodė gerai.

Mūsų futbolininkai, krepšininkai ir kiti biesai buvo bene geriausi. Tačiau geriems dalykams irgi yra galas. Baigėsi vaikystė ir mano pasaulin iškilo lietuviški sportininkai tokie kokie buvo Lietuvoje, Vokietijoje ir... čia.

Tai didelė krūva tamsios, neorganizuotos bandos dalis.

Faktai liudyja

Lietuvoje turėjome nekultūringą sportinę masę. Buvo sportuojama, ypatingai tai ryšku komandinio žaidimo sporto šakose, dažnai tik todėl, kad už tai finansiniai atlyginta, arba kiti klubo nariai ir vadovai šitą ar tą "žvaigždę" lyg primadoną traktavo. Jam batukus nešiojo, atrištom apivarom aikštėn neleido.

Didžiuojamės Europos krepšinio meisteriais buvę. Baisus čia dalykas. Valdžia atvežė "bunčių" amerikiečių, padarė juos tautos didvyriais ir šiaip ne taip nugalabinom latvius. Na, o savo augintiems krepšininkams leidom atsarginiais tada pabūti ir gimnazijų baigimo diplomais apdovanojom. Dabar vaikams ir pasauliui pasakojam, kad buvome geriausi iš geriausių. Eikit jau, eikit, tamstelės. Kuklumo truputį.

Tremtyje taip nusiorganizavo, kad mūsų iškilieji krepšininkai dažniausiai tik asmeniškų pastangų dėka sugebėjo mūsų žemės vardą aukštumon kelti.

Šiton žemėn atkakus, pasaulin krepšininkai kelių asmenų iniciatyvos dėka iškeliavo. Džiaugėmės, kai visa P. Amerika ant rankų amigos lituanos nešiojo, tačiau ,kai anie vyrukai skolą parnešė, tai mes kišenėje špygą rodėme.

Oi tokių ir panašių nuotykių begalės.

Koks medis — toks vaisius

Turint tokį didžiosios visuomenės "supratimą" apie sportą nenuostabu, kad iš tos visuomenės eilių išaugę sportininkai ir visokie veikėjai nedaug kuo skiriasi nuo pačios močiutės - visuomenės.

Taip sportavome, kol mokėjo. Vė-

liau — kai valgyti davė, o dabar — nusiperkame namukus ir „televišeną".

Sakoma, kad nacių įsigalėjimui pagrindą padėjo kai kurių vokiečių filosofų sukurtos teorijos. Atrodo, jog dabartinės makalynės sportinėje veikloje ir bendrai lietuvio sportininko susipratime gera pradžia buvo padaryta anų laikų veikėjų, kuriems rūpėjo daugiau vienos dienos krepšinio pergalė, bet ne sistematingas sportinės bendruomenės auklėjimas. Manote, kad neatsimenu, kaip Lietuvos gimnazijoje buvo draudžiama žaisti fuhbolą? Matot, kokia atmintis! Net pasigirti galima, nors to pat padaryti negaliu, kalbant apie švietimo vadovybės bendrą apšvietą, jos išprusimą.

Taigi dabartinės padėties "gimdytojai" daugeliu atvejų nėra tik aplinkos sukurtos sąlygos, bet taip pat ir atsivežtas kraitis. Kraitis, kurio turinyjs netik nemalonus, bet ir žalingas.

Kaip šaukia — taip atsiliepia

Šį kartą žodį iššaukė daugelis priežasčių. Galbūt neverta būtų ir kalbėti apie tas priežastis, jeigu vienas mūsų vyresniųjų nebūtų iškilmingai pareiškęs, kad girdi neverta rūpintis „šia karta" nes ji vistiek jau žuvus dėl savo sulepšėjimo. Galbūt visa šitoji karta jau žuvus, galbūt ji ir yra save sunaikinusi savo lepšiškumu. Tačiau nemanau, kad valia kam nors būtų visiškai rankas nusiplauti ir pilotiškus žodžius tarti. Manding, čia daugiau ano lietuviško priežodžio balsas tinka: prisivirei košės — dabar ir srėbk. Jaunesnieji tegalės tik padėti.

Jauni veidai (2)

Pati pradžia — sunkiausia. Dažnai darbą pradedant nežinoma nuo kur pradėti, ką daryti. Tačiau yra ir kita pradžia. Jauno žmogaus siekimas aukštesnio mokslo — jau pradžia. Nusikaltėlio bandymas sugrįžti atgalios ir vėl tapti naudingu visuomenės nariu — irgi pradžia.

Štai neseniai Chicagoje girdėjome buvusį kriminalinį nusikaltėlį ir dabartinį sunkiojo svorio pasaulio bokso meisterį Sonny Liston prašant, kad visuomenė užmirštų jo praeitį ir duotų jam progos įrodyti, kad jis yra pasitaisęs.

Yra dar viena pradžios rūšis. Dažnai tokio pobūdžio pradžia ypatingai čia yra net garbinama, o neretai ji net nesveikai išnaudojama.

Kalbame apie jauno sportininko tolimesnius žingsnius mokykloje.

Kas spaudą ir bendrai šio krašto gimnazijų sportinį gyvenimą seka, galėjo pastebėti, kaip jauni gimnazistai yra iškeliami neretai vien tik dėl savo sportinių sugebėjimų. Jie padaromi kažkokiais gladiatoriais, ar karikatūromis. Gerai ar blogai? Argumentų už ir prieš girdėsime, kiek norime. Man rodos, kad bet kokius argumentus palikę nuošaliai, galime tvirtinti, kad bet koks iškėlimas ir sportininko iškėlimo išnaudojimas dažnai priklauso pačiam sportininkui.

Graži pradžia

Ir vėl norime skaitytojams pristatyti vieną iš mūsų iškiliųjų jaunų sportininkų, kurio sportinės pasekmės gimnazijoje kalba pačios už save. Tai cicerietis, St. Philips gimnazijos abiturientas ARŪNAS VASYS.

Iš tikro Arūnas dar ilgai bus nepamirštamas tiek jo lankytoje gimnazijoje, tiek Chicagos S. K. Aras eilėse, kur jis priklausė visą eilę metų.

Jau Šv. Antano pradžios mokyklą belankydamas, Arūnas pasižymėjo krepšinyje, basebale ir amerikietiškajam futbole. Jo mokykla 1937 metais išsikovojo Chicagos miesto meisterio vardą futbole ir, žinoma, Arūno parama komandai buvo nuolatos juntama.

Tačiau dar didesnių sportinių laimėjimų jis pasiekė lankydamas katalikiškąją St. Philips gimnaziją. Čia

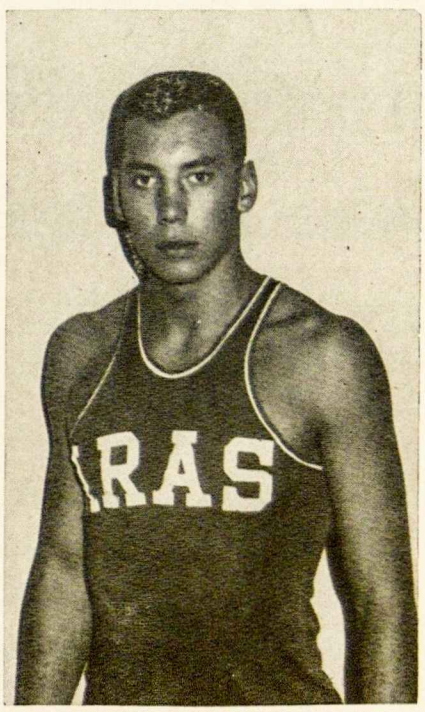

Arūnas buvo per visus tris metus (tiek gimnazijos taisyklės leidžia) sportinio gyvenimo ašis. Ypatingai puikiai pasižymėjo futbole (du metus buvo surinkęs daugiausiai taškų savo komandai, turi toliausiai (80 jardų) nuspirto sviedinio Chicagos gimnazijų rekordą. Futbolo žaidimai jam atnešė daugiausia ir iškilaus sportininko pripažinimų. Jis buvo išrinktas Chicagos miesto gimnazijų rinktinėn (all-stars team), jis pereitais metais laimėjo ir "most valuable player" taurę. Anot St. Philips kūno kultūros vedėjo: Vasys buvo geriausias sportininkas gimnazijos istorijoje.

Nesvetima Arūnui buvo ir krepšinio aikštė. Ir čia jis buvo nuolatinis komandos ramstis. Nesvetima Arūnui yra ir knyga; per 8 semestrus jis buvo vienas geriausių (honor-roll) studentų.

Galbūt lietuviškoje spaudoje nerašytum apie Arūno pasižymėjimus amerikiečių sportinėje veikloje, jei jis nebūtų buvęs iš Chicagos lietuviško Aro iškiliausias narys. Jis ir čia beveik visur pirmas; žaidžia krepšinį jaunių komandoje (Aro jauniai — dukartiniai mūsų meisteriai), o vėliau ir vyrams padeda. Arūno visapusiškas sportiškumas pasirodo ir tada, kada jis reiškiasi lengvojoje atletikoje. Atstovaudamas Arą, jis dalyvauja įvairiose lengvosios atletikos varžybose (šuolyje į tolį, į aukštį, diskas, jietis, rutulys, trišuolis ir trumpų bei vidutinių nuotolių bėgimai). Berods, vos keletą kartų pabandęs, jis 100 metrų šęmet prabėgo per 11.1 sekundės. Nėra abejonės, kad Arūnas turi visus duomenis tapti iškiliu dešimtkovininku.

Žinoma, esant tokiu iškiliu sportininku, netrūko pasiūlymų ir įstojimui kolegijon. Jis tokių pasiūlymų gavo apie 70. Šitas skaičius pasiūlymų rodo, ir jo, kaip sportininko, įvertinimą. Arūnas pagaliau apsisprendė ir pasirinko katalikišką į Notre Dame, South Bend, Ind. universitetą.

Pradžia graži. Tolimesnis Arūno kaip sportininko ir inteligento likimas priklauso jam pačiam. Tikėkimės, kad jis ir tolimesnį kelią praeis taip garbingai, kaip ligšiol ėjo.

(j. š.)

Pagalvok!

M. PAKALNIŠKYTĖ

Penki pipirai ieško atsakymo.

1. Ponas A, kurio amžius buvo tarp 50 ir 70, visad mėgo didžiuotis draugams šitaip: "Kiekvienas mano sūnus turi tiek sūnų, kiek ir brolių, sudėjus visus sūnus ir anūkus gaunasi skaičius, lygus mano amžiui." Kokio amžiaus buvo Ponas A ir kiek anūkų jis turėjo?

ATSAKYMAS: Ponas A buvo 64 m. amžiaus ir jis turėjo 56 anūkus.

PAAIŠKINIMAS: Jeigu kiekvienas Pono A sūnus turėjo po x sūnų, tai ponas A turėjo $x+1$ sūnų ir $x(x+1)$ anūkų. Sudėję skaičius sūnų ir anūkų gausime Pono A amžių.

Taigi $x(x+1)+x+1=n$ arba

$x^2+2x+1=n$.

Bet x^2+2x+1 lygu $(x+1)^2$.

Tad $n=(x+1)^2$.

Tik 8^2 yra tarp 50 ir 70, todėl $x+1=8$, ir $x=7$. Pono A amžius yra 8^2, ir jis turėjo $7(7+1)$ anūkus.

2. Jeigu automatinis šautuvas iššauna 7 šūvius per 5 sekundes, kiek sekundžių jis truks iššauti 14 šūvių?

ATSAKYMAS: 10 5/6 sekundės.

PAAIŠKINIMAS: Per penkias sekundes bus šeši tarpai tarp šūvių, tad vienas tarpas bus 5/6 sekundės ilgio. tarp 14-kos šūvių bus 13 tarpų, kurie truks iš viso:

$13 \times 5/6 = 10\,5/6$ sekundės.

3. Kokį kampą sudaro laikrodžio rodyklės, kai laikrodis rodo 2 val. 15 min.?

ATSAKYMAS: 22 ½°

PAAIŠKINIMAS: Minučių rodyklė bus ant trijų, o valandų rodyklė bus ant 1 ¼ minutės po dviejų, tad tarp jųdviejų bus 3 ¾ minutės tarpas. Apskritime yra 360 laipsnių, o visame laikrodyje yra 60 minučių, tad vienai minutei išeina 6 laipsniai.

$3\,¾ \times 6 = 22\,½$ laipsnių.

MAGDĖ AUKSABURNĖ

Brangioji Magdute,

Aš esu dvylikos metų mergaitė ir esu aklai įsimylėjus į mūsų keturiasdešimt penkių metų zakristijoną, o jis net nežino, kad aš gimus, nors ir esu pakrikštyta. Ką man daryt, kad jis mane pastebėtų?

Parapijietė Lolita

Miela Lolita,

Aš niekad nesu buvus specialistė vaikų problemų srityje, tad šiuo atveju tau ir visoms kitoms kaip pati patariu tiesiog kreiptis į ALVUDą.

Magdė

Mieloji,

Kiekvieną naktį nuo 12 iki 4 aš neatsimenu, ką darau. Esu susirūpinęs, nes negaliu duoti apyskaitos už savo veiksmus. Ar yra galimybė, kad aš esu Dr. Jekyll ir Mr. Hyde?

Vampyras

Gerbiamas pone Vampyrai,

Iš pavardės niekad nepasakyčiau, kad Jūsų asmenybė dviejuose pavidaluose, tačiau spręsčiau, kad Tamstelė kam nors iš kaklelio raudoną sunkelę traukiant. Bet žinoma, čia jau mano fantazija mane perdaug atitraukė iš realybės. Man atrodo, kad Jūs tuo laiku saldžiausiai miegat. Dėl šventos ramybės bent vieną naktį porą minučių prieš dvyliktą pakabinkit didelį veidrodį virš lovos, o pats prisiriškit save prie lovos ir stebėkit, kas atsitiks.

Su linkėjimais visiems trims

Magdė

P. S. Nepamirškit man parašyti rezultatus šio įspūdingo eksperimento.

Oi Magde!

Man labai būtų įdomų sužinoti, kas yra svabiau: ar tai madų parodos, į kurias suguža minios žmonių pilnų entuziazmo ir gyvumo, ar tai minėjimai arba kultūriniai parengimai, kuriuose žmonės dalyvauja tik fiziniai, o ne dvasiniai.

Akinorev

Matai, balandėli,

Protingas bei atsargus žmogus gyvena šiam margam pasauly sekdamas ne kraštutinumus, bet auksinį vidurkį. Kadangi kultūriniai parengimai ir madų parodos egzistuoja realybėj, tad negalima nei vieno nei antro absoliutiškai ignoruoti, peikti, arba spręsti, katras turi daugiau svorio, o reikia išmokti daugiau tokių lietuviškų išsišokimų toleruoti.

Patriotė **Magdė**

Šiandien visi žino, kad

ATEITIS yra vienintelis pasaulyje lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas, išeinąs 10 kartų per metus, ir einąs daugiau kaip 50 metų;

ATEITIS apjungia ne vien ateitininkiją, bet ir visą katalikiškąjį jaunimą;

ATEITIS yra nuolat tobulėjantis, paties jaunimo redaguojamas ir leidžiamas žurnalas;

ATEITIES žurnalas yra tėvų ir visų lietuvių, besirūpinančių savo jaunimu, mėgiamas ir globojamas;

ATEITIS kaip lietuviškos kultūros apraiška yra lietuvių kultūrininkų prenumeruojamas, remiamas bei sveikinamas, TODĖL MAIRONINIŲ METŲ ATEITIES DIDŽIOJO VAJAUS PROGA

PRENUMERUOKIS Ateitį, būdamas ateitininkas — moksleivis, studentas ar jau mokslus baigęs sendraugis — ar tokiu ir nebūdamas, bet prenumeruokis kaipo lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalą;

PRENUMERUOK Ateitį savo šeimos jaunimui, lankančiam vidurines mokyklas ir universitetus, kad susidarytų bent kokia atsvara prieš svetimas įtakas, į kurias mūsų jaunimas patenka;

PAREMK Ateitį savo aukomis ir prenumeratomis vien iš palankaus nusistatymo mūsų pusėn elgetaujančios spaudos atžvilgiu, nes kiekvienu spaudai skiriamu centu, virstančiu raidėmis — žodžiais — mintimis, didini jėgą, kuri suka mūsų kultūrinį pažangos ratą.

UŽSAKYK Ateitį savo prieteliams ir pažįstamiems, sveikindamas vardinių, gimtadienio ar švenčių progomis;

APSIMOKĖK savo prenumeratos mokestį, jei jau esi Ateities prenumeratorius, ypač jei prenumeratos mokestis nemokėtas jau keletas metų, apsimokėdamas dar ir aukos nepagailėk savo žurnalo palaikymui ir tobulinimui.

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS šio vajaus proga prenumerata nupiginta iki $4.00 už 1963.

SKAITYTOJAI APIE "ATEITĮ"

(Keletas ištraukų iš administracijai atsiųstų laiškų.)

"Nuoširdžiai Tamstas sveikinu gražiai dirbančius "Ateities" platinime tarp savųjų brolių bei sesių lietuvių šiame didelės laisvės krašte"

Motina M. Immaculata

"...branginu Jūsų gražų darbą, ryžtą, ir jaunų sielų kilnų klestėjimą: "Viską atnaujinti Kristuje!" Linkiu Jums ir toliau, ir vis labiau, vieningiau, rištis, tarytum į gražiąją rožių puokštę per Ateitį, per lietuvišką nepalūžtamą valią."

Poetė Marija Aukštaitė

"Aš kolei turėsiu pinigų, duosiu kasmet Ateičiai $10, bet neužmirškite man priminti apie tai."

Kun dr. L. Lumas

"Su geriasiais linkėjimais Jums ir puikiajai ir vis gerėjančiai Ateičiai".

S. ir F. Palubinskai

"Dėkui už Jūsų pastangas gražiai leisti naudingą žurnalą, kurio komplektą turiu surinkęs nuo pirmo numerio."

Prof. Steponas Kolupaila

"Džiaugiuosi Jūsų meniškai tvarkomu žurnalu. Garbė pasišventėliams"!

Dr. V. Majauskas

"...kai tik gaunu Ateities naują numerį, tuoj pat pavartau, pasklaidau ir perbėgu akimis, ir imu džiaugtis, nes juntu mušant jauną lietuvybės pulsą, stiprų ir sveiką".

Autoriui prašant pavardė neskelbiama

Pereitame numeryje skaitytojai administracijos pranešime pastebėjo korektūros klaidą: vietoj $2000 turėtų būti $20.00.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

GARBĖS PRENUMERATAS PRISIUNTĖ:

Kun. Dr. L. Lumas	$50.—
A. D. Barzdukas	„20.—
Al. Kazickienė	„10.—
Dr. Vyt. Majauskas	„10.—
Algis Širvaitis	„10.—
Kun. B. F. Gauronskas	„10.—
Capt. J. Dėdinas	„10.—

AUKOJO "ATEIČIAI" PAREMTI:

Čikagos Sendraugių Skyrius	$93.50
Iš Toronto atsiuntė:	
Matulioniai	$5.—
Šakeniai	„5.—
Treigiai	„5.—
V. Kolyčius	„2.—
J. Dvilaitis	„2.—
Z. Šermukšnis (iš Worcester)	„3.—
Dr. A. Danys (iš Manteno)	„2.—

Administracija širdingai dėkoja už aukas ir Garbės prenumeratas.

90. 725. 65

ALp(LKA)1786
1962, Nr.10